

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: Buday Barna.</p>	<p>Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8.</p> <p>Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.</p> <p>Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
--	---	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1908 január 23. d. u. 4 órakor. Állandó tenyészállatvásár telep előkészítő bizottság ülése.

" " 25. d. e. 10 órakor. Közgazdasági szakosztály ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

közgazdasági szakosztálya

1908. évi január hó 25-én (szombat) délelőtt 10 órakor a „Köztelek” nagytermében tartandó ülésére.

Tárgy:

Az egyenes adók reformja.

Budapest, 1908 január 16-án.

Dessewffy Aurél gróf s. k.,
egyesületi elnök.

Tanulmányut Amerikába.

Az egyesületi tanács január hó 9-én tartott ülésén az Egyesült-Államok mezőgazdasági viszonyainak tanulmányozásával *Szandner* Henrik urat bízta meg, aki f. évi február 8-án Cunard Line Carmania gőzösével indul Fiuméből New-Yorkba, illetve az Egyesült-Államokba, ahonnan csak 1909. évi szeptember havában fog visszatérni.

Felhívom azon gazdatársakat, akik az Egyesült-Államok mezőgazdasági viszonyainak tanulmányozása céljából kiküldöttünkkel egyidejűleg kiutazni óhajtanának, hogy ezen szándékukat nálam bejelenteni s február hó 5-én d. e. 10 órakor nálam jelentkezni sziveskedjenek, amikor egyesületünk kiküldöttével érintkezve, utiprogramjukat közösen megállapíthatják.

Kiküldöttünk egyébként kötelezettséget vállalt arra, hogy az esetleg később kiutazóknak is rendelkezésére áll s utbaigazítással szolgál.

Mindazok tehát, akik akár a folyó, akár a jövő évben mezőgazdasági tanulmányok folytatása céljából az Egyesült-Államokba utazni szándékoznak, ha eziránt egyesületünket megkeresik, egyesületi kiküldöttünk támogatására és utbaigazítására számíthatnak. Felesleges hangsúlyoznom, hogy az ország érdekében fekvő volna, hogy különösen a gazdai fűség köréből minél számosabban ragadnák meg e kínálkozó kedvező alkalmat arra, hogy gazdasági ismereteiket az Egyesült-Államok bámulatosan fejlődő, legváltozatosabb viszonyokat feltűntető s különösen értékesítés szempontjából kiválóan szervezett mezőgazdaságának tanulmányozására vállalkozzanak.

Rubinek Gyula s. k.,
igazgató.

XXV. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület XXV. tenyészállatvásárját 1908 márczius hó 7. és 8-án tartja meg Budapesten a Tattersall R.-T. istállóiban (szemben a keleti pályaudvarral).

A bejelentési határidő február 15.

A vásártervezetet és a bejelentési ivateket már szétküldtük, aki ilyeneket nem kapott volna, forduljon az OMGE. titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek)

A rendező-bizottság.

Egyről-másról.

(Vetések állása és terméskilátások. — Gazdák és az adóreform. — Mese az adójavaslatok agrárius irányzatáról. — Kinek kedvez az adóreform? — Lesz-e adóemelés?)

Figyelemmel kísérve a tőzsdén folyó spekulációt, arra kellene következtetnünk a felülkerekedett kontreminből, hogy az őszi vetések fejlődése normális mederben folyik és nincsen okunk aggodalomra az ez évi aratást illetőleg. Tárgyilagosan szemlélve a helyzetet, a tőzsdei kontremin felfogásnak éppen ellenkezőjéről győ-

ződhetünk meg. Igaz, hogy az ország északnyugati részén, továbbá a dunántúli megyékben még csak tűrhető az őszi vetések állása, azonban a Nagy-Alföld, a Bánság, Bácska nem sok reménnyel kecsegtet és el lehetünk készülve a tavalyi esztendőhöz hasonló válságos kimenetelű aratásra, amely annál érezhetőbben fogja sújtani az országot, mivel hasonlíthatatlanul kevesebb készlettel megyünk át a jövő kampányba. Egy gazdatársunk: *Práznovszky* Ágoston ur személyes tapasztalatai nyomán beküldte az alföldi öt legjelentékenyebb buzatermő vármegyénk terméskilátásának hű leírását, amelyből kiemelhetjük a következő sorokat, mint olyanokat, amelyek élénk világot vetnek az Alföld mezőgazdasági helyzetére:

„Sziklakemény, át nem érett, rosszult bemunkált földbe került az elvetett mag. Elvetés után heteken át hevert mozdulatlanul; a szokatlan nagy számban jelentkezett hangyák százai élőködtek más táplálék hiányában a földbe került vetőmagon, melynek erős 20—25% ből rágták ki a héj alatt nyugvó csírákat, 10—12% a pedig, amely az elvetésnél vékonyabb földtakarót kapott, a két ízben történt 10—12 milliméteres permetező esővel szerencsétlenségére annyi nedvességhez jutott, amely itt-ott szemenként a kikelésre serkentette ugyan, de arra nem volt elég, hogy a további fejlődést is lehetővé tegye; elpusztultak az ismét beállt és hosszantartó szárazságban helyrehozhatatlanul.

Igy álltak az őszi vetések a nagy magyar Alföldön egész december hó 5—10-ig abban az öt nagy vármegyében, amely Magyarország buzatermésének mennyiségét és minőségét mérlegeli, a szükséglet és főleg arányát nivellálja.

A jövő reményét tehát e sötét alapon bírálta el akkor már a *szakértő gazda szemé*. Ez időben az elfogulatlan szakvéleménynek már csakis a természet csodát tevő és előre ki nem számítható hatalma nyújthatott némi halvány reményt az ideai termés tűrhető sikerüléséhez, ha és amennyiben a természet busásan kárpótolja mindazt, amit tenni elmulasztott és ezzel módot, alkalmat nyújt a kelő vetés fej-

MEGJELENT

BAROMFITENYÉSZTÉSI OSZTÁLYUNK

ÁRJEGYZÉKE

diszes kiállításban,
~ számos ábrával. ~

A mesterséges keltetés hiveinek különös figyelmébe ajánljuk. Minden érdeklődőnek egyszerű óhajra szivesen megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

lódésének oly fokát elérhetni, mielőtt a természet nyugodni tér, amely fejlődési fokban leg-
alább megbirkózhat az alföldi tél olyannyira
változó és gyakran a szélsőségekbe csapongó
időjárásával.

Es mert decemberben, a tél első havában
a Nagy-Alföldön kelő vetés, avagy zöldelő ve-
tésnek hire-hamva sem volt, a természet ezen
kivételes és meglepő hatalma csak az esetben
nyújtott volna kárpótlást a mulasztottakért, ha
a teljesen kiszáradt talajt kellőképp átáztatva,
25—30 centiméteres hótakaróval látta volna
el nyomban az esőzés után, december 15-ike
körül, mielőtt a föld megfagy. Ámde mindez
nem következett be. December 5—10-ike táján
megeredt a néhány napig tartó eső, elvetett
földjeink 20—25 cm.-ig beáztak, az elvetett és
még csiraképes mag a nedvességtől felduzzadva
csirázni kezdett és gyenge gyökérszárait igye-
kezett bekötni. A kezdődő élet ezen folyamata,
tekintettel az idő előrehaladottságára, igen las-
san haladt előre és mielőtt a csirahajtása fel-
szinre, a gyökérzet a földbe belekapaszkodha-
tott volna, minden átmenet nélkül, márol-ho-
napra csonttá fagyott a föld oly mélyen, ameny-
nyire átázva volt, vele együtt fagyott meg a
felduzzadt szem, a tejlődő csirahajtás és gyenge
be nem kötött gyökérzet; az annyira várt és
óhajtott, egyedüli reményt nyújtó hótakaró
elmaradt, *vetéseink szürkésárgóra fagyva ma
is szomorú képét nyújtják a sivár reménynek.*

Hogy a hosszas időn át csirázás nélkül föld-
ben hevert vetőmag lisztes anyaga bizonyos
változáson ment keresztül, még pedig a tápanyag-
tartalom és a jövő fejlődés hátrányára, mi sem
bizonyítja jobban, mint azon körülmény, hogy
míg az egészséges vetőmag a késő őszi vetések-
nél is, hideg talaj és időjárás mellett 14—16
nap alatt felszínre kerül, azaz kikel, az őszi
elvetett és végkép elcsigázott vetőmagnak ugyan-
annyi időre volt szüksége ahhoz, hogy benne
az életrekeles első jelei mutatkozzanak. A
szomorú jövő jóslatánál nem szabad figyelmen
kívül hagyni azon körülményt sem, hogy az
őszi rosszul előkészített földjeinkben egy
vetőmagbehelyezés, mint annak betakarása sok
kivánni valót hagyott fenn. A száraz rögös föld-
det számtalanszor ismételt hengerezéssel sem
lehetett annyira tömíteni, hogy abban a vetőmag
szilárd beékelést nyerjen. A külső és káros be-
hatásoknak igen sok ut maradt nyitva, amelyen
át romboló hatásuk feltartózatlanul érvényesül-
het. Ez a helyzet ma az ó év végén és az új
év kezdetén.

Ehhez hasonló speciális viszonyokra a leg-

régebbi hagyomány sem emlékezhet, vagy ha
igen, az eredmény ugyanaz lehetett, amelyre
ma rettegve gondolunk: *egy szomorú inséges
esztendő az őszeiben, 1908-ban!*

Ez idézett sorokhoz bővebb kommentárt fűzni
szükségtelen. Kifejezésre jut ezekben az az
irány is, amely a gabonapiacra az egészsé-
gesebb áralakulások felé kell, hogy vezessen.
Gabonapiaczi helyzetünk ma annyira speciális,
hogy ezt nem igen befolyásolhatja áralakulá-
saiban a külföldi tőzsde, különösen most, hogy
a kontremín látszólagos eredményt ért el és
sikerült teljesen képzeleti értékre leszállítani
a gabonaárakat. Ez erőszkolt értékleszállítás
meg fogja a reakciót teremteni és nem
vagyunk nagyon messze attól az időponttól,
midőn ez a reakció a maga teljes erejével
meg fogja bosszulni a kontremín ingatag ala-
pokra épült törekvéseit. A gabonapiac e heti
lanyha irányzata is azt igazolja, hogy a mai
gabonaárak nem felelnek meg a gabona valódi
értékének. A malmok forszirozott gyenge keres-
letével ugyanoly gyenge kínálat áll szemközt,
mert a készárut senki sem bocsátja ki szívesen
kezei közül, számolva a helyzet változásával.

Mióta az adóreformnak igazán zsebbevágó
kérdése mozgásba hozta hazánk közvéleményét
és élénken foglalkoztatja kivált gazdasági érde-
köreinket, unos-untalan visszatér az az állítás,
mely például legutóbb a debreczeni kereskedelmi
és iparkamara határozatában is igen élesen ju-
tott kifejezésre, hogy a kormány adóreform-
javaslatai a többi termelőosztály rovására egy-
oldalúan kedveznek a földbirtokos-osztály érde-
keinek, mert lám míg minden más adó nem
emelkedő terhet ró az adózók vállára, addig a
földadót hatodfél százalékkal leszállítja a re-
formtervezet.

Anélkül, hogy elébe akarnánk vágni az OMGE.
hivatalos állásfoglalásának, illetve azon előadói
javaslat sorsának, melyet a „Köztelek” mai
száma közöl s amely a közgazdasági szakosztály
f. hó 25-iki ülésében fog először illetékes dön-
tés elé, szemébe kell néznünk ennek az első
pillanatra talán plauzibilis, de alaposabb meg-
vizsgálás után — sajnos — teljesen tarthatatlan
állításnak, amelyet — szerény nézetünk szerint —
csak az elfogultság vagy a tájékozatlanság
hirdethet igazság gyanánt, de amely semmi-
képpen sem állja ki a komoly és elfogulatlan
bírálatot.

Lapunk 2. és 3. száma élén megjelent két
magvas tanulmány kellőképpen megvilágítja
azt a földbirtokosoktól oly nagyon irigylet
„kedvezményt”, hogy a földadó kulcsa (majd
valamikor a földadókataszter revíziójának be-
fejeztével) 5·5%-kal „le fog szállítani”, holott
tétéles törvényeink félre nem érthető rendelkezé-
zése szerint földtehermentesítési járulék címén
már most is mintegy 5·3%-kal kevesebbet, te-
hát nem 25·5%-ot. hanem csak 20·2%-ot kel-
lene a földtulajdon után egyenes állami adóban
fizetni, ötvenegy év múlva (1959-ben) pedig a
földtehermentesítési járulék a földtehermente-
sítési adósság letörlesztésével megszűnő, a
magyar földadó tényleg 17·1%-ra csökkenne.
Ezzel szemben az új földadójavaslat állandó-
sítja minden időkre a 20%-os kulcsot, még
pedig a kiigazított, tehát felemelt kataszteri
tisztá jövedelem után és a birtokososztály érde-
keinek legnagyobb sérelmére a szertelenül magas
adókulcs évtizedek óta törvényben biztosított
egyedüli korrekciójának, a földadó 52 millió
korona összegben való kontingentálásának meg-
szüntetésével!

E megvilágításban látható, hogy a földadó
kulcsának csökkentése minden emberi számítás
szerint egyenesen adóemelkedést jelentene a
földbirtokra nézve, ha a földadó kontingensé-
nek törvényes biztosítását kivivnunk nem sike-
rülne. Vegyük most ehhez még az új jövedelmi
adót is számításba, amely főleg az eladósodott
középbirtokosokat az eddigi általános jövedelmi
pótadónál súlyosabban fogja terhelni s akkor
felállíthatjuk ennek az állítólag egyoldalú
„agrárérdeket szolgáló” adóreformnak a mér-
legét.

Lapunk mai számának mellékletében meg-
találják olvasóink a földadóról és az új jöve-
delmi adóról szóló kormányjavaslatoknak, vala-
mint a megokolásuknak szövegerint szövegét.
Tessék a plajbászt elővenni és e javaslatok
alapján számításokat csinálni; ezek eredménye
nyomán — úgy hisszük — olvasóink is csodál-
koznak fogják kérdezni, miben nyilvánul hát a
földbirtoknak az a felhánytorgató nagy kedvez-
ményezése?

Hiszen a lehető legkedvezőbb esetben is, ha
a földadónak mai összegében való kontingentálá-
sát és a kataszteri reambuláció méltányos meg-
oldásának biztosítását kivivnunk sikerülne, még
így is legalább 6 millió koronával emelkednék
az évi földadóteher, mert körülbelül ennyit tesz-
nek ki most a hivatalos indokolás szerint az
adóelengedések és visszatérítések. Ámde hol van

kir. herceg és *Augusta* kir. hercegné asszony.
A házigaodaöcsével, Gyula gróffal együtt a
lépcsőházban fogadta a vendégeket, míg a ház
urnője, özvegy gróf Károlyi Gyuláné és a család
női tagjai fent az emeleti fogadóterem be-
járataánál siettek a fenséges vendégek tisztel-
gésére. Rövid idő múlva megérkezett Mária
Annunciata főhercegnő is, az uralkodó ház
legfőbb női képviselője és egy pillanatra
visszaszállt az ábrándozó lélek abba a korba,
amikor fényes Budavárban állandó lakó volt
a magyar király s farsang idején hol egyik,
hol másik főúr látta őt házanépével vendégül
egy-egy káprázatos fényű mulatságon.

A hercegné asszonyok barátságos mosolylyal
vonulnak keresztül a fényes vendégsereg sor-
fala közt, míg József királyi herceg közéje
vegyült a férfitársaságnak s barátságosan el-
beszélgetett közelebbi ismerőseivel.
Aztán Berkes bandája rázendített az első
csárdásra. Elsőnek *Augusta* királyi hercegné
asszony kezdett a ropegős magyar tánczba a
házigaodaával: Károlyi Mihály gróffal. (Ugy lát-
szik a csárdás ismét szalonképes lett, pedig
nemrégiben még a falusi batyubálok tánczrend-
jéről is törülték.) A csárdás után jött a keringő,
aztán a négyes, végül a kotillon.

Erről a kotillonról mindenki elragadtatással
beszél. A tánczterem valóságos rózsáligetté
alakult át. Minden tánczos és tánczosnő

TÁRCZA.

Estély egy magyar főurnál.

A gróf Károlyi-család ódon kinézésű egyetem-
utcai palotájában a szerdára hajló éjszakán
nagy és diszes társaság adott egymásnak találkát.
Az empire-stílus, belsejében pazar műkincsek-
kel megrakott palota régen látott falai közt ekkora
vendégsereget. 1883 január 10-én volt az utolsó
tánczestély ott, tehát teljes 24 évvel előbb,
amikor is maga az uralkodó tisztelte meg látó-
gatásával a palota akkori urának: Károlyi Gyula
grófnak tánczestélyét, két évvel ez esemény
előtt pedig a jelenlegi angol király tiszteletére
tartottak itt fényes estélyt.

A palota, amely 1837-ben épült fel, máskü-
lönben hallgatagon áll; elüt a körülötte épült
emeletes bérkaszárnnyaktól, amelyekben perczról-
perczre hullámszik a nagyvárosok zajos, mozgalm-
mas élete, ámde azért egymagában is több tör-
ténelmi esemény fűződik hozzá, mint a köréje
csoportosuló városrész modern házióriásaihoz.
Ennek a palotának falai közt látott napvilágot
Károlyi Gyula gróf, Károlyi Viktor gróf, Károlyi
Gábor gróf, Károlyi István gróf, a közéletnek
mindmegannyi nagynevű szereplő alakjai, — itt
kezdte meg a gyűjtést Deák Ferencz a Vörös-
marty árvák javára, itt érlelődött meg a Magyar

Földhitelintézet, az Első Magyar Általános Biz-
tosító Társaság eszméje s hogy szomorú emlé-
keket ujtsunk fel, itt tartóztatták le Batthyány
Lajos gróft, hogy később vértanuhalált szenved-
jen. Ebben a palotában ütötte fel főhadiszállását
Windischgrätz, Haynau s az az íróasztal máig
is látható a palotában, melynél a brescziai hiéna
tengernyi halálos ítéleteket írt alá. 1838-ban,
mikor árvízveszély pusztította Pest városát, a
palotának abba a fényes termeibe hordották a
megmentettek százazreit, ahol szerdán este
szemkápáratóan fényes társaság hullámszott
fel és alá a késő hajnali órákig élvezve a házi-
gazda szíves, magyaros vendégszeretetét, gyö-
nyörködve abban a nemes izlésre valló diszkrét
pompában, amelyet csak igazi magyar ember
és ur szokott és tud kedves vendégeinek tisz-
teletére kifejtteni.

Károlyi Mihály gróf volt a házigaoda, a Károlyi-
nemzetség e fiatal sarjadéka, aki aránylag rövid
közéleti szereplése alatt is már oly sok tanu-
jelét adta, hogy megvan benne a tudás és az
akarat ahhoz, hogy tovább haladjon azon az
ösvényen, melyet a közelmúltban elhunyt nagy-
bátyja, a mi Károlyi Sándor grófnak nyitott.

Megkapó látványosság volt maga a vendégek
felvonulása is. Fogat-fogat után robogott a
palota elé, melynek kapubejárójában a Károlyi-
család színeibe öltözött huszárok álltak sorfalat.
Tíz óra után néhány perczel érkezett *József*

még a
zetésél
zuk, te
let? H
revizio
teri be
jövedel
mai ad
mának
delem
jövedel
12,000
Egyese
előnyös
hozadé
csökken
sabb le

Mind
séklesé
teszi a
hogy a
delem
nak me
a ténye
fogás el
mely az
lem ellé
bélyege
viselőhá
beszédé
tott rá
vonulás
nek ma
ritani”.
mek tes
oly gyá
jövedel
hogy az
vonassa
éppen e
tiltakozá
reformor
dencia
nek esők
adó aló
terhelés
tartás e
Nem
lában, a
val beh
kapsán
ezéjábó
kivántuk
tesnek t

értékes
kivitelü
Éjfel
szolgálta
többi ta
kincseit
szájnak
hamar a
és latei
közben
megindu
De m
tos fény
volt rá,
hogy en
a magya
A király
gárt; a
védet, a
összes
a latájn
rettség
formán
felső és
itt, a n
nem azo
össze K
akik min
időnként
hogy on

még a miveltési ágak változásának keresztülvetéséből szükségképpen előálló — hangsúlyozzuk, teljesen méltányos és igazságos — többlet? Ha pedig a javaslat tervezte kataszteri revízió teljesen végrehajthatná (ami új kataszteri becsléssel volna egyértelmű) a kat. tiszta jövedelemnek átlag 100%-kal való emelése a mai adóterhet a fővárosi tanács memorandumának számításai szerint 200 korona kat. jövedelem után a mai adóösszeg 16·2°/o-val, 500 K. jövedelem után 25°/o-kal, 3000 K. után 43°/o-kal, 12,000 K. után 53°/o-kal emelné és így tovább! Egyesekre nézve természetesen lehet a javaslat előnyös is, de a maga összességében a föld hozadékának adóterhe kétségtelenül nem fog csökkenni, hanem ellenkezőleg, jóval súlyosabb lesz.

Mindezek után a földadó „jelentékeny mérsékléséről” csak az beszélhet, aki magáévá teszi a javaslat indokolásának azt az állítását, hogy a mai földadó nem több a valódi jövedelem 10°/o-ánál (!?), mi azonban az igazságunk megfelelően, leghatározottabban tiltakozunk a tényekkel homlokegyenest ellenkező ezen felvétel ellen. Azt az agitacionális eszközt pedig, mely az adójavaslatokat az ipar és kereskedelem ellen irányulóknak akarná feltüntetni, joggal bélyegezte teljesen alaptalannak legutóbbi képviselőházi nyilatkozatában a miniszterelnök, aki beszédének további során maró gunnyal mutatótt rá a nemfizetők egész osztályainak felvonulására, akik különböző ürügyekkel igyekeznek maguktól az adóterhet továbbra is elhárítani. Méltán éri ez a vád a fundált jövedelmek terhes adójával szemben az adózás alól oly gyakran jogtalanul elvont nagyszámu ingó jövedelmet s az egyenlő adózás elve követeli, hogy az ily eltitkolt jövedelmek is adózás alá vonassanak annak dacára, hogy feltűnő módon éppen erről az oldalról hangzik fel a legélesebb tiltakozás. Annyival inkább, mert az egész adóreformon végigvonuló dicsegetés szociális tendencia egyenesen megkívánja a kisember terhének csökkentése érdekében a nagyobb és eddig adó alól kivont jövedelmeknek szigorubb megterhelését, nehogy megbontassék az államháztartás egyensúlya.

Nem célunk ezuttal az adóreformmal általában, annak tagadhatatlan előnyeivel és hibáival behatóbban foglalkozni, csupán a reform kapcsán a gazdasági ellenhangulatoktól való terjesztett egyoldalú favorizálás vádját kívántuk kellő értékére leszállítani. Természetesen találjuk, hogy a nagyközönség — nem

minden ok nélkül — adóemelést lát minden adóreformban s ez ellen többé-kevésbé jogosult érdekei szempontjából tiltakozik, de sohasem szabadna e tiltakozásnak a tárgyilagosságot bíráló határait túllépnie vagy agitációs célból az osztályellentét üszkét dobni a polgári társadalomba.

Az egyenes adók reformjára vonatkozó határozati javaslat.

I. Az OMGE. helyesléssel veszi tudomásul a m. kir. kormánynak az egyenes adók reformjára vonatkozó törvényjavaslatok benyújtásával kimutatott azon törekvését, hogy a most érvényben levő hozadéki adók aránytalanságainak kiküszöbölésére, a művelt nyugati államok példáját követve, a személyi adók rendszerét óhajja nálunk is meghonosítani.

II. Helyesléssel fogadjuk ezen törvényjavaslatok azon általános elvi irányzatát, mely szerint a kisebb keresettel és jövedelemmel bíró adóalanyokat a közterhek viselése tekintetében kiméletben részesíteni óhajja, nevezetesen, hogy:

a) a fejadó jellegével bíró és éppen a legkisebb adóalanyokat legsúlyosabban terhelő II. oszt. kereseti adó (1875: XXIX.) ismételt állásfoglalásunknak megfelelőleg, eltöröltetni javasoltatik;

b) a családtagok utáni fejadó minden vonalon töröltetik;

c) az igazságtalan és aránytalan általános jövedelmi pótdadó (1875. XLVII.) eltörlése után az ennek helyébe tervezett személyes jövedelmi adó a jövedelmek emelkedésével arányosan fokozódó (0·7—5°/o) adó létesítésével egyesületünk elvi állásfoglalásának eleget tesz,

d) a jövedelemadóról szóló törvényjavaslata adómentes létminimumot (600 kor.) állapít meg (4. §. 7.).

III. A földadókataszter kiigazításáról és a földadó százalékának megállapításáról szóló törvényjavaslatot az egész gazdasági közönségre sérelmesnek tartjuk és azt jelenlegi formájában sem nem helyeseljük, sem el nem fogadjuk, mert elejti:

a) az 1883. évi XLVI. t.-cz. 1. §-ában megállapított földadó-kontingenst;

b) az 1881. évi XL. t.-cz. 3. §-ában megállapított földtehermentesítési járulék kontingenst, ellenben

c) a mutatkozó aránytalanságok megszüntetésére nemcsak a miveltési ágváltozások kiigazítását, hanem új osztálybasorozást és új kataszteri tisztajövedelmi fokozatok felállítását

is tervezi (1. §. 2. pont), ami egészen új kataszteri munkát kiegészítésével egyenlő, holott annak eredménye nem állana arányban a reáfordítandó költségekkel és emellett a birtokosoknak elkésztő zaklatását és még nagyobb szociális ellentétek felidézését okozná.

Követeljük ennél fogva:

1. hogy a földadó az 1883. évi XLVI. t.-cz. 1. §-ában megállapított legfeljebb 26 millió forint (52 millió korona) összeggel kontingenstálassék;

2. hogy a törvényjavaslat a tapasztalt és állandóan felpanaszolt aránytalanságok megszüntetésére az új osztálybasorozás és új tisztajövedelmi fokozatok felállításának (1. §. 2. pont) elhagyásával a miveltési ágváltozások kötelező felvételét és kataszteri tiszta jövedelmének megállapítását (1. §. 1. pont) rendelje el;

3. hogy a földadó-kontingensnek megfelelő földadó — tekintet nélkül a kiigazítási munkálatok állására — a többi egyenes adók reformjáról szóló törvényjavaslatok életbeléptetésével egyidejűleg léptetessék életbe;

4. nem helyeselhetjük továbbá, hogy a törvényjavaslat a földadó százalékát a földtehermentesítési járulékkal egyesíti és ezáltal az egyesített járulékok százalékát 25°/o-ról 20°/o-ra szállítja ugyan le, ámde tekintettel arra a körülményre, hogy a földtehermentesítési járulék fizetésének kötelezettsége 1958-ban önmagától megszűnnék, mivel az 1883. évi XXXII. törvény-cikk szerint az akkor konvertált földtehermentesítési kötvények valamennyire beváltatott s így a törvényjavaslat szerint a földtehermentesítési járulék perpetuáltatnék, ami sem az 1848. évi VII. t.-cz.-nek, mely a földtehermentesítést a nemzeti becsület oltalma alá helyezte, sem az 1848. évi XII. t.-cz.-nek, mely a megváltás összegét státusadósnak nyilvánította, sem az 1868. évi XXXIII. t.-cz.-nek, mely ezt szabályozta, sem az 1881. évi XL. t.-cz.-nek, mely a földtehermentesítési járulék legmagasabb összegét tizenegymillió forintban (22 millió koronában) állapította meg, intenciója nem volt, hanem csakis az, hogy a földtehermentesítési járulék törlesztése után a földbirtok terhe csökkentessék;

5. követeljük ennél fogva, hogy a földtehermentesítési járulék külön, a földtehermentesítési alap szükségletének megfelelőleg állapítottassék meg és szedessék be 1958-ig (1888: XXXIII.), amidőn az önmagától megszűnik;

6. követeljük, hogy a vármegyei földadóbizottság tagjai (10. §.) csakis a birtokosok közül választásának mindaddig, míg a mezőgazdasági kamarák törvény útján szerveztetnek, amidőn is

értékes ajándékot kapott, a hölgyek művészi kivitelű dobozokat, az urak ezüst gyufatartót.

Éjfél felé a királyi család tagjainak vacsorát szolgáltak fel egy külön teremben, a társaság többi tagjai részére két pazar buffet osztotta kincseit: vadat-halát, mi jó falat, ami szem-szájnak ingere. Az étkező helyiségekben csakhamar a legkedélyesebb élet fejlődött ki. Magyar és lateiner egymásra talált s vig poharazás közben cseréltek eszmét. Étkezés után újra megindult a tánc és tartott késő hajnalig.

De miért irtuk le ezen a helyen a káprázatos fényű főúri mulatságot? Lényeges okunk volt rá, melyre jól esik rámutatni. És ez az, hogy ennek az összeállításnak nem volt meg a magyaros szokás szerint való exkluzív jellege. A királyi herceg mellett láttuk a dolgozó polgárt; a főurak közt a színészt, az író, az ügyvédet, az orvost. Itt láttuk egy magyar főúr összes ismerőseit, a királyi hercegtől kezdve a latájnerig, akik a vendégszeretetet az ismerettség okából és a műveltség jogán egyformán élvezték. A nemzeti társadalomnak felső és középső rétege keveredett és olvadt itt, a magyaros vendéglátás melegében. És nem azokat a bizonyos csudagyermekait szedte össze Károlyi Mihály a polgári társadalomnak, akik mint az ész diadalának ordító reklámjai időnként bevonatnak a felsőbb légkörbe is, hogy onnan azután ijedten meneküljenek. A

mindennapi munka, a szolid tevékenység embereit hívta meg Károlyi, tehát nem mutogatásra szánt, hanem gyakorlati munkára és vezetésre termelt anyagot összpontosított olyan körben, mely a társadalom vezetésére és irányítására hivatva van.

Megérteti magát a főúr célja hosszas gondolkodás nélkül is. A művelt, de szétforgácsoltan, egy eszmekörben dolgozó magyarság társadalmi összevonása az az alap gondolat, melyet e fényes estély példaadóan kifejez. És habár ez csak jelképes kifejezés, mégis sok mindent megértet; megértette és megérezte mindenekelőtt azt, hogy a magyarnak keresnie kell a magyart.

Ugy találták, hogy agrárjellege volt ennek az összeállításnak, ami természetes. Mert míg egyrészt Károlyi grófnak ugynevezett társaságából való ismerősei között ott vannak a legnagyobb földbirtokosok, addig másrészt Károlyi Mihály gróf érdeklődésénél és tevékenységénél fogva azokkal érintkezik leginkább, kik a gazdátársadalmi és szövetkezeti élet föllendítésén fáradoznak. Ő maga nagyszerű hagyományt vett át boldogult nagybátyjától, a magyar szövetkezeti apostoltól, melyet komoly buzgalommal igyekszik megőrizni és fejleszteni: az egy célért fáradozó társadalmi tömörítésének feladatát. Az alsóbb körökben immár gondozták is ezt a feladatot, de a vezető körökben mintha még

mindig hiányozna a módja és a lehetősége annak, hogy a nemzeti társadalom kifejeztesedjék, hogy az egygondolkozásuk, születésükre és vegyoni állapotukra való tekintet nélkül szöhhessék egymás között az összetartózkodás szálait. És ha a mesterségesen is fenntartott társadalmi távolságok minden nemzetnek társadalmát gyengébbé teszik, azonképpen erősíti a nemzetet e távolságok kiegyenlítésére irányuló minden olyan cselekedet, mely az embert az emberhez közelebb hozza.

Ilyen gondolatok villannak át agyunkon ebből az alkalomból és nem ok nélkül. Mert habár a roppanásokat nem minden fül hallja is meg: a magyar társadalom nemzeti jellege szörnyű küzdelmet folytat most külső és belső áramlatokkal és ezek az áramlatok csak erősbödni fognak. Elég nagy a veszedelem ahhoz, hogy a magyar társadalom vezető elemeit — a zöld asztaltól a fehér asztalig — tömörítésre intse.

Irtunk azonban az estélyről azért is, mert néhány órára visszaidézte azt a régmúltat, amikor a királyi család tagjai sűrűn eljártak a hozzájuk hasonló husból-vérből való emberek közé. Ősz királyunk is a Károlyi-palotában jelent meg először a 67-iki kibékülés után hívei körében ilyfajta mulatságon. Most mintha visszatért volna a 24 év előtti idő: a sebek gyógyulásának korszaka.

a vármegyei földadóbizottság tagjait a kamarák nevezzék ki.

7. az országos földadóbizottság rendes és póttagjai sorába mindaddig, míg az országos mezőgazdasági kamara törvény útján szerveztek, a földmivvelésügyi miniszter is nevezzen ki megfelelő számú tagot. Az országos mezőgazdasági kamara szervezése után ezen tagokat a kamara legyen jogosítva kinevezni.

IV. Helyeseljük, hogy az I. oszt. kereseti adó kategóriájába tartozóknak a jövedelmi adót fizetők közé besorolásával és a II. oszt. kereseti adó eltörlésével a kereseti adó egyszerűsítették és annak adókulcsa az eddigi 20%-ról 10%-ra és illetőleg az értelmi osztályok kereseti adója a szolgáltatási viszonyból eredők kivételével 5%, illetőleg 4%-ra csökkentetik. Kívánjuk azonban, hogy a kereseti adót összeíró és kivető bizottságokban úgy, mint a jövedelmi adót kivető bizottságokban is a mezőgazdasági érdekelttség a létesítendő mezőgazdasági kamarák útján a kereskedelmi és iparkamarákhoz hasonlóan két rendes és két póttaggal képviselést nyerjen.

A kereseti és jövedelmi adóknak évenkénti összeírását és kivetését az igazságos adózás végett czél szerűnek ítéljük.

V. A jövedelmi adónál az emelkedő jövedelmekkel arányosan emelkedő adókulcs megállapítását elvileg helyesnek tartjuk. A törvényjavaslatban kontemplált adóteleket azonban magasnak tartjuk és az emelkedés arányát helytelennek.

A progresszió legmagasabb tétele 5%-nak felel meg, ami a sokkal gazdagabb Ausztria hasonló adójával egyforma ugyan, azonban az emelkedés aránya helytelen és az Ausztriában érvényesnél sokkal súlyosabb azért, mert a közpénzügyeket terheli meg túlságos mértékben. Követeljük ezért, hogy az adómentes létminimum a tervezett 600 K. helyett 800 K. összegben állapítsák meg és az adó fokozatának emelkedése a 10,000 K.-ig terjedő jövedelemig lassabb legyen, a 120,000 koronánál az 5%-ot elérje és azontul változatlan maradjon.

Követeljük, hogy a porosz és az osztrák jövedelmi adótörvények mintájára a háztartás jövedelméből a családtagoknak tőke nélkül szerzett munkajövedelme, valamint a kereset nélküli családtagok után a családtagok számának megfelelő összeg a család fő jövedelmi adóalapjából levonassék, ugyszintén az osztrák jövedelmi adótörvény mintájára a gyermektartás és neveltetés, a vagyonatlan hozzátartozók eltartása iránti kötelezettségek, tartós betegség, eladósodás, valamint különös sorscsapások a jövedelem adófokozatának mérséklésére kötelezőleg szolgáljanak.

A jövedelemadó-javaslatnak azon rendelkezését, hogy az állandó lakással nem bíró és évenként meghatározandó időn át az országban nem tartózkodó ingatlan tulajdonosok jövedelmi adója kétszeresen számítsassék, az abszintizmus méltó ellenértékének tartjuk.

VI. Kívánjuk, hogy az egyenes adók reformját követően, a törvényhatósági, községi, egyházi pótdadók új szabályozása is mielőbb eszközöltessék.

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Javaslatok a gazdák személyi hitelének ideiglenes megoldása tárgyában.

Aktuális és amellet igen kényes eszmecsérét vetett fel Mérey Lajos az OMGE. legutóbbi közgyűlésén. A magyar gazda személyi hitelének kérdését. Minden jóra való és kötelességtudó gazda önértékét méltán bánthatja, ha személyi hitelszükségletének kielégítése czéljából kisebb intézeteknél kilincselni kénytelen, holott kellő összetartással már régen alakítható lett volna egy olyan szervezet, amely a gazda igényeit e téren kielégíthetné. A mult mulasztásainak bonczolgtatásával azonban czélt nem érünk, foglalkozunk tehát a jelen bajainak orvoslásával.

A bankszabadalom megújításától még két egész év választ el bennünket, kérdés már most, hogy addig is, amíg erről, vagy egy nemzeti jegykibocsátó bank irányában támasztott igényeink és feltételeink megállapításáról lesz szó, nem lehetne-e legalább átmenetileg oly szervezetet létesíteni, amely a személyi hitel mindig sürűbben és erélyesebben hangoztatott kérdését legalább részben vagy ideiglenesen orvosolni képes lenne? Azt hiszem, hogy lehet!

Az alap, melyből kiindulok az, hogy nincs oly rendezett (bár nem adósság nélküli) viszony között élő gazda, akinek az év bizonyos szakában, talán hónapokon át pénzfeleslegei lennének, amelyeket — ha adóssága van — törlesztésre csak azért nem fordít, mert ezen pénzre, vagy ennek egy részére egy későbbi időpontban szüksége van. Állapítsuk meg és összegezzük ezeket a feleslegeket és bizonyára milliókat tesz azon összeg, amelyet a gazdák összessége, egyesek állandóan, nagyobb része csak heteken vagy hónapokon át nélkülözni képes lévén, azt eddig takarékbá rakta, azért kamatozó papirokat vett, vagy otthon őrizte.

Kérdem, miért? Miért ne lehetne a magyar gazdától feltételezni azt, hogy pénzét hetekre, vagy hónapokra, vagy egy részét állandóan oly már létező és feltétlen bizalmat érdemlő pénzügyintézetnek adja folyószámlára gyűmölcsösztetés végett, amely pénzügyintézet ezen összegeket akár direkt, akár indirekt kizárólag gazdátársainak adja ki méltányos kamatláb mellett? Miért adjuk mi pénzfeleslegeinket takarékpénztáraknak, vagy miért fektessük az egészet oly vállalatok részvényeibe, amelyek a gazda érdekeivel mitem törődve, csakis saját hasznukat tartják szemük előtt?

A gazdák feleslegeiből összegyűlt tőkék kamatoztatását bármely közhitelű nagyobb pénzügyintézet szívesen venné át kezelés végett. A kihitelezést pedig az Országos Központi Hitelszövetkezet végezhetné el a gazdasági egyesületek és a Magyar Gazdaszövetség közreműködésével megynként vagy körzetenként alakítandó váltóbíróbizottságok meghallgatásával.

Az akezió egy az OMGE. vagy a GEOSz.

kebeléből kiküldött Végrehajtó-Bizottság útján azonnal megindítható a következőképpen:

Az összes 100 holdon felüli földbirtokosoknak és érdekelteknek mintegy 20,000 példányban kérdőívek lennének szétküldendők a következő kérdőpontokkal:

1. Mily összeggel hajlandó a magyar gazdák személyi hitelének kielégítése czéljából létesítendő alap részére az összeg és ennek kamatainak teljes biztosításával hozzájárulni?

(A hozzájárulás összege 100 koronánál kisebb nem lehet és csak 1910. év végével mondható fel.)

2. Vannak-e jelenleg vagy az évközben pénzfeleslegei? Mily összegben és mely hónapokban? Hajlandó-e ezeket biztos kamatozásra valamely elsőrangú budapesti pénzügyintézetnél elhelyezni oly módon, hogy afölött bármely pillanatban rendelkezhetik?

3. Hajlandó-e a végrehajtó-bizottság által kijelölt jelzálogintézetek egyikénél tőkeelhelyezés czéljából a tőzsdei napi árfolyamon zálogleveleket vásárolni és mily összegben, oly kötelezettséggel azonban, hogy azok legalább is 1910. év végéig el nem adhatók, kikötvén ellenben azt, hogy a kibocsátó intézet ezen zálogleveleknek megfelelő értékében a végrehajtó-bizottság útján beérkező kérvények sorrendjében annuitásos jelzálogköcsönt földbirtokra azonnal folyósítani tartozik?

4. Szüksége van-e személyi hitelre? Előreláthatólag a következő év folyamán mily összegben és mely hónapokban, mennyi időre? Tud-e kezeseket megnevezni, illetve kik lennének (váltóhitelről lévén szó) a forgatók, a kibocsátó?

5. Szüksége van-e hosszú lejáratu annuitásos kölcsönre és feltéve, hogy birtoka elegendő fedezetet nyújt, mikor óhajtaná azt felvenni, mily összegben?

Jegyezt:

A) Az 1., 2. pontban említett összegek elhelyezésénél csakis feltétlenül közhitelű agrár pénzügyintézetekről (Magyar Földhitelintézet, Magyar Jelzálog Hitelbank [kormányzó: Széll Kálmán], Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, Országos Központi Hitelszövetkezet) lehet szó, amennyiben ezek letétpénzeknek folyószámlái kezelésével előre kikötött kamatláb mellett üzletszerűen foglalkoznak.

B) A 3. alatt említett záloglevelek ugyan ezen pénzügyintézetek kibocsátmányai.

C) A 4. alatti személyi hitelre, valamint az 5. alatti kedvezményes annuitásos kölcsönre csakis azok tarthatnak igényt, akik az 1. alatti alap növeléséhez legalább 100 koronás betéttel járulnak.

D) Az 1. és 2. alatti befizetések az Osztrák-Magyar Bank mindenkorai váltókamatlába alatt legfeljebb 1¹/₂%-al (jelenleg legalább 4¹/₂%) gyűmölcsösztetendők a betevők javára.

E) A 3. alatti záloglevelek a budapesti áru-és értéktőzsde árlapja szerinti pénzfolyamon adandók és a kibocsátó intézet által az illető gazda részére szükség esetén költségmentesen őrzendők és kezelendők, az esedékes szelvények összege pedig lejáratú értékkel a tulajdonos

Köln ajjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZE VÉNY TÁRSULAT
BUDAPEST

ugyszintén **MAGANJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő-készletek

szabad re
csőzeter

F) A 4

ponti Hit

az 1. és

kamatra

által átad

írásra az

azon szó

a gazda

Magyar

1¹/₂%-kal

A gazda

Hitelszöv

egyesület

közreműl

Ga) Az

tipusu za

intézet a

összegben

zettől zá

ság azon

kében az

mális tö

illető zá

nyitott n

mot is.

Gb) H

kölcsönt

nem talál

közelebbi

Ha vélet

intézet a

folyósítha

által töle

azon rés

hajtó bizo

nem folyó

ponti Hi

nyújtása

% mellet

H) Az

fizetett és

összegek

méltányos

vezető i

Országos

az egyik,

összegek

hajtó-biz

Termény

I) A 3

kének 1

intézet u

ságnak a

K) Az

hajtó-bizo

gazdasági

gyűjtés u

Alapból

közraktár

hitel ler

leszteni.

L) A

folyamod

stb. a v

dendők,

zetek köz

Az intéz

szabad rendelkezésére D) alatti módon gyümölcsösztetendők.

F) A 4. alatti váltókölcsönt az Országos Központi Hitelszövetkezet folyósítja saját veszélyére, az 1. és 2. szerint összegyűlemllett és neki fix kamatra a folyószámla pénzeket kezelő intézet által átadott tőkéből 3 havi váltó ellenében 3 aláírásra az Országos Központi Hitelszövetkezet azon szövetkezete utján, amelynek körzetéhez a gazda tartozik. A váltókamat az Osztrák-Magyar Bank mindenkorai váltókamatlábánál $\frac{1}{2}\%$ -kal magasabb nem lehet. (Jelenleg $6\frac{1}{2}\%$.) A gazda személyi hitelét az Országos Központi Hitelszövetkezet szervei az illető gazdasági egyesület vagy gazdakör kiszemelt váltóbírái közreműködésével állapítják meg.

Ga) Az 5. alatti annuitásos kölcsönök azon típusú záloglevelekben folyósítatnak és azon intézet által és oly összegben, mint amely összegben a gazdák összessége az illető intézettől záloglevelet vásárolt. A végrehajtó-bizottság azonban előre kiköti a kölcsönvevők érdekében az ezek által évenként fizetendő maximális törlesztő kvótát, úgyszintén kiköti az illető záloglevél tőzsdei árfolyamához viszonyított minimális kölcsönleszámlási árfolyamot is.

Gb) Ha az intézet egyik-másik záloglevél-kölcsönt bármely oknál fogva folyósíthatónak nem találja, akkor a sorrendben következő legközelebbi kölcsönkérvény kerül tárgyalás alá. Ha véletlenül egyik kölcsön sem lenne az intézet alapszabályai és ügyrendje értelmében folyósítható, akkor az intézet a gazdák összessége által tőle vásárolt záloglevelek pénzértékének azon részét, amelyre zálogkölcsönt a végrehajtó bizottság által kikötött feltételek mellett nem folyósított, készpénzben az Országos Központi Hitelszövetkezetnek — személyi hitel nyújtása céljából — szintén előre megállapított $\%$ mellett kifizetni (átengedni) tartozik.

H) Az 1., 2. és Gb) szerint átvett tőkék után fizetett és a 4. szerint váltóra kikölcsönzött összegek után kapott kamatok közti különbözet méltányos kulcs szerint részben a folyószámlát vezető intézetet, részben a váltóhitelt adó Országos Központi Hitelszövetkezetet illeti. Ugy az egyik, mint a másik intézet köteles a kapott összegek után évenként legalább $\frac{1}{8}\%$ -ot a végrehajtó-bizottságnak egy létesítendő Országos Termény Közraktár-Alap céljára kiszolgáltatni.

I) A 3. szerint eladott záloglevelek névértékének $\frac{1}{4}\%$ -át az illető záloglevélkibocsátó intézet ugyanezen célra a végrehajtó-bizottságnak adja át.

K) Az Országos Közraktár Alapot a végrehajtó-bizottság kezeli és ezt az ország összes gazdasági egyesületei körében megindítandó gyűjtés utján növeli. Az Országos Közraktár-Alapból időről-időre megyénként szövetkezeti közraktárak létesítendők, amelyek a warrant-hitel lennének hivatva hathatós módon fejleszteni.

L) A kérdőívek, majd később a kölcsönfolyamodványok, záloglevélfelvételi ajánlatok, stb. a végrehajtó-bizottságnak lennének küldendők, amely azokat az erre alkalmas intézetek között további elintézés végett szétosztja. Az intézetek a befolyt alapítványi és folyó-

számlán kezelt pénzekről, valamint az eladott záloglevelekről, nemkülönben a folyósított váltó- és záloglevélkölcsönökről havonként a végrehajtó-bizottságnak pontos kimutatásokat adnak, amelyeknek végösszegei a „Köztelek”-ben és a Magyar Gazdaszövetség közlönyében, esetleg a napilapokban is közzétételnek. Ugyanitt kimutatandó lenne az Országos Közraktár-Alap átlaga is.

Fentiekben vélem a magyar gazda személyi hitelét ideiglenesen és leghamarabb megoldani. E megoldás nem kíván a tőkepenés vagy pénzfeleslegekkel csak időközönként rendelkező gazda részéről semmiféle rizikót sem, de még áldozatot sem, csupán a már meglevő eszközöket akarja az ügy szolgálatába hajtani, másrésztől a 3 aláírással meg van adva az Országos Központi Hitelszövetkezet részére is a kellő fedezet.

Bár elvben lehetünk egy külön mezőgazdasági hitelintézet felállítását mellett, de ettől egyelőre eltekintve, egyes jeles közgazdászaink nyomdokain haladunk, hogyha oly megoldást igyekezzünk keresni, amely a már fennálló és bevált hitelintézeteink üzleti körébe illeszthető. Ebben az esetben ez annál is inkább indokolt, mert feltételezhető, hogy a bankszabadság lejártá előtt lesz módunkban a kérdés végleges megoldásához hozzájárulni és a gazdaközönség régóta hangoztatott jogos hiteligenyét véglegesen rendezni.

Feltehető, hogy a kérdőívek szétküldése esetén nemcsak vagyonosabb földbirtokosaink is fognak a mozgalomhoz csatlakozni, hanem mindazok, akik hazánk létfentartó osztályának, a földbirtokos-osztálynak megerősödésben közérdeket látnak.

Ismétlem, az akció azonnal megindítható. A beérkezett válaszoktól függ azután, hogy van-e a magyar földbirtokosnak személyi hitelre szüksége és ha van, vajjon *tár-adalmi uton* (és ezt szintén kiváló emberek ajánlják) segíthetünk-e magunkon? Annyi azonban bizonyos, hogy az akció eredménye, legyen az bár várakozáson aluli, feltétlenül meghozza gyümölcseit, mert a beérkezett válaszok szám-eredményei igen becses anyagot és támpontot fognak szolgáltatni mindazoknak, akik a magyar gazda hitelügyét komoly tanulmány tárgyává teszik és avval behatóan foglalkoznak.

Kuná Valér.

TRÁGYÁZÁSTAN.

Rovatvezető: Cserháti Sándor.

A gyenge őszi vetések feljavítása.

Gyenge őszi vetés minden évben van, a különbség csak az, hogy egyszer több, máskor kevesebb, de annyi mint az idén csak nagyon régen vagy még egyáltalán nem volt.

Az okát szükségtelen részleteznem. A magyar gazdáknak soká emlékeztükben marad a mult évi példátlanul kedvezőtlen őszi, a hosszantartó szárazsággal, mely megnehezítette a talaj megmunkálását, késleltette a vetést. Oly sok késői vetés talán sohase volt még, mint az idén van. Ez pedig nagy baj, mert ismeretes dolog, hogy

minél később vetünk, annál később arathatunk, ha pedig egyszerre lehet aratni a késői vetést a koraival, akkor az előbbi csak ocsut, szorult szemet ad. Ha tehát az idén július első felében rekkenő meleg áll be, akkor ez sokkal nagyobb kárt fog tenni, mint más években. Ez a veszedelem tehát megvan és sajnos annak elhárítása vagy csökkentése nem áll módunkban. A késői vetés érését gyorsítani nem lehet, a gazda csak annyit tehet, hogy a gyenge vetéseket, amennyire csak lehet, megjavítja, hogyha a júliusi időjárás kedvező, ne sok gyomot és kevés gabonát. hanem sok gabonát kevés gyommal arasson.

A gyenge vetés, ha csak különösen kedvező időjárás nem következik be, ritka marad, az ilyen vetés között pedig elszaporodik a gyom, aminek nemcsak az a következménye, hogy kevés buza terem, hanem hogy az elszaporodott és aratáskor a tarlóra hullott gyommag évekig érezeti hátrányos hatását.

A gazdának oda kell tehát törekednie, hogy az őszi vetéseket erőteljes fejlődésnek indítsa, a megbokrosodást előmozdítsa. Aki sovány, kiélt talajba vetette az őszi, az e tekintetben nem tehet semmit. *Aki azonban oly földbe vetette a buzát vagy rozst, amelyen normális viszonyok között hibátlan lett volna a vetés, az sokat segíthet vetésén, ha azokat kora tavasszal megfogsoltatja és chilisalétrommal felül trágyázza.*

Az őszi vetéseknek, első sorban a buzának a megfogsolásáról a nézetek különbözők. Vidékenként szükségesnek, jónak tapasztalták és alkalmazták is. Az Alföldön a gazdák nagy része nem tartja célszerűnek a buza fogsolását és pedig azért nem, mert több helyütt ahol megpróbálták, azt tapasztalták, hogy a fogsolt buza érésében megkésétt, ami pedig az Alföldön nagyobb baj, mint bárhol. Az Alföldön a fogsolásnak nincs is oly jelentősége, mint egyebütt, mert a fogsolásra csak a nagyon összetömődő, vagy erősen megkérgeződő talajok szorulnak. Az alföldi humózus buzatalajok, melyek télen át akárhányszor egészen hamuszerűvé lesznek, inkább a hengert igénylik és nem a fogast. A kötöttebb agyag és a nehezebb vályogtalajokba vetett buza kívánja leginkább a fogast és ha az ilyen talajokat kora tavasszal megfogsoltatjuk, de nem úgy, hogy a fogas csak végig táncoljon a vetés felületén, hanem hogy a felső réteget alaposan megporhanyítsa, az eredmény mihamarabb jelentkezni fog a vetés erőteljesebb fejlődésében.

A fogsolást mindig akkor kell végezteni, midőn a talaj szikkadt állapotban van. A még nagyon nedves, vagy felületein már egészen megszáradt vetés fogsolásával nem hasznót, hanem kárt teszünk. Az őszi közöl rendszerint csak a buzát szokás meghengerezni, a rozs tavasszal már annyira elbokrosodott szokott lenni, hogy a fogas több kárt, mint hasznót csinál. Az idén azonban lesz akárhány rozsvetés, amely visszamaradt, nincs kellően megbokrosodva. Az ily rozsvetések megfogsolása — feltéve természetesen, hogy a talaj összetömődött — akárhányszor helyrehozza a késői vetés, rossz időjárás miatt visszamaradt rozst.

A gyenge vetések feljavításának egy másik módja a felültrágyázás chilisalétrommal. Amint

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK

és LOKOMOBILON.

NEM TÜZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!

LEGOLCSÓBB ÜZEM!

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK.

WOHANKA ÉS TÁRSA.

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

a fogasolás nem használ mindenütt, éppen úgy a salétromozás se fog mindenütt kedvező eredményt szolgáltatni, miután pedig a salétrom drága trágya, szükséges, hogy a gazda tisztában legyen azzal, vajjon az ő viszonyai között várható-e eredmény a salétromtól.

A gyenge vetések felültrágyázásának nem az a célja, hogy a talajban hiányzó nitrogént a növény egész életére megadja, hanem hogy a vetést lábraállítsa. A gyenge vetésnek a gyökérzete is gyenge, minek következtében csak gyengén táplálja a növényt, mert csak kevés tápanyagot tud a talajból felvenni, ennek a fejlődése lassu, bokrosodása gyér leend. Ha az ilyen gyenge gyökérzetű növényt megsalétromozzuk, akkor a gyenge gyökérzet dacára bővebben táplálkozhatik a növény, erőteljesebben fejlesztheti szerveit s így gyökérzetét is. Az erőteljesebbé vált gyökérzet már most elegendő táplálékot tud felszívni a talaj tápanyagkészletből és erőteljesen táplálja a növényt. A felültrágyázásnak tehát a tulajdonképpeni célja az, hogy lehetővé tegyük a gyökérzetnek, miszerint a talajból erőteljesebben táplálkozzék, mint azt különben tehetné. Nagyon természet-s, hogy ez csak akkor lehetséges, ha a talaj a megerősödött gyökérzet által felvehető tápanyagban nem szűkölködik. Sovány talajon a felültrágyázással csak kárt csinálunk. Amíg az elszórt salétromból táplálkozhatik a növény, erőteljesebben növekszik, mert annyi egyéb tápanyag, amennyi a zsenge növénynek kell a soványabb talajokban is van. Ha azonban a chilisalétromban adott nitrogén és a talajban levő könnyen felvehető tápanyag elfogy, akkor az erőteljes fejlődésnek indult növényzet fejlődésében megáll, visszaesik, a salétromozás nem használt, hanem inkább ártott. Ezt a körülményt sohasem szabadna figyelmen kívül hagyni, mert ekkor nem lenne annyiszor eredménytelen a felültrágyázás.

Az elmondottakból az következik, hogy a felültrágyázástól leginkább várhatunk eredményt, ha a buza istállótrágyázás, zaboslúkköny, dohány vagy tengeri után következik, nemkülönben ha a buza alá szuperfoszfátot alkalmaztak, ugyisintén ha a buza erősen szuperfoszfátot tartalmazó cukorrépa után következik. Legkevésbé várható eredmény a trágyát nem kapott tengeri után egy számasba vetett buza felültrágyázásától.

Az agyag-, vályog- és a humuszos homoktalajokba vetett rozsról az áll, mint a buza. A humuszszegény homoktalajokon a chilisalétromozásnak csak akkor lesz eredménye, ha a rozs istállótrágyába vagy kálfoszfatba vettetik.

A salétromozást különböző módon végzik. Jelenleg leginkább ajánlják azt két részletben elszórni. Az első részletet mindjárt kitavaszkodás után, a másodikat 2-3 hét múlva. Ezen eljárásnak az az előnye, hogyha a vetés nem volt nagyon gyenge és az első részlet elszórása után jó idő áll be, a vetés annyira megerősödik, hogy a második részlet elszórása nem lesz szükség. Hátránya, hogyha a második részlet elszórása után szárazság áll be és csak később következik nyirkos időjárás, a növények akkor veszik fel a nitrogént, amikor az többet árt, mint használ.

Tekintettel azon körülményre, hogy az idén igen sok nagyon gyenge vetés van, ezekre legcélszerűbb lesz a chilisalétromot, amint a fagy kienged és a talaj annyira megszikkadt, hogy rajta járni lehet, azonnal elhinteni. Kat. holdankint 50 kg. chilisalétrom lesz a megfelelő mennyiség. Szabályul tekintendő, hogy ahol a vetést megfogasolják, a salétromot mindig a

fogasolás előtt kell elhinteni, mert a chilisalétrom elkérgesíti a talajt s e kérget a fogas elűnteti.

A chilisalétromról általánosan azt tartják, hogy az az érést késlelteti, ami pedig a buzánál nagy baj. Azonban a chilisalétrom illetve a benne foglalt nitrogén csak akkor késleltetheti az érést, ha a foszforsav és kálfoszfat szemben túlsúlyban van. A felültrágyázásra ajánlott mennyiség azonban sokkal kevesebb semhogy ezen hátránytól tartani kellene.

Cserhádi Sándor.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Létesítsünk közös legelőket a növénykállatok részére.

Aki a külföldi szaklapokat figyelemmel kíséri, tapasztalni fogja, hogy pl. a szomszédos Ausztriában is egymás után létesülnek a közös legelők, aminek e lapok oly nagy fontosságot tulajdonítanak, hogy beszámolnak az elért eredményekkel, ezzel is buzdítani akarván a gazdaközönséget újabb és újabb közös legelők létesítésére. Beszámolnak az eredményekkel oly részletességgel, hogy még azt is feljegyzik, hogy milyen koru borjúk mennyit súlyosbodtak a legeltetés tartama alatt s ez eredmények alapján buzdítják a legelő szövetségüket legelők javítására, nemes versenyt hívván létre köztük.

S ha a külföldön szükség van ilyen közös legelőkre, vajjon nincs-e nálunk is? Azt hihetnők, hogy nincs, mert nálunk még nem léteznek közös legelők avagy csak igen elvétve, aminek okát bizonyára abban keresné a mezőgazdasági viszonyainkkal kevésbé ösmerős, hogy nekünk van még bővében legelőnk mindenütt, nem szorultunk tehát közös legelőkre. Pedig hát nem egészen így van a dolog.

Nem szenved kétséget, hogy nálunk még ma is több legelő áll az állattenyésztés rendelkezésére, mint pl. Ausztriában, mert a mezőgazdaságilag értékesíthető területek ott még nagyobb mérvben vannak eke alá fogva, mint nálunk. Nálunk a földbirtokos a legtöbb esetben rendelkezik még elegendő legelővel, az Alföldön is többnyire fenn vannak tartva a közös legelők, a Felvidék nagyrésztében azonban rendszeren hiányzanak azok, mert a községeknek gazdaságilag értékesíthető területük kevés lévén, azt mind eke alá fogták, az erdősegek pedig vagy nem legeltethetők, mert tilalmazva vannak, vagy pedig mert nincs rajtuk legeltethető anyag. Ez az oka, hogy a felvidéki, de az ország nyugati határán fekvő kiszáradt is kénytelen állatjait egész éven át istállóban tartani, avagy kipányvazva, kötelen vezetve mesgyéken, árokpartokra legeltetni.

A nyári istállózás pedig megöleje állattenyésztésünknek, mert a gümőkórnak s egyéb állati betegségeknek leghatásosabb terjesztője. Terjesztője pedig nemcsak azért, mert a zárt istállóban a levegő könnyen telítődik fertőző anyaggal, nemcsak azért, mert a közvetlen érintkezés sokkal nagyobb, mint legeltetés esetén, hanem főleg azért, mert a szabad mozgás s az edző hatások hiánya miatt a mellkas megszűkül, a tüdő megkisebbedik, a csontok megfinomodnak s az állatok ellentálló képességükből folytonosan veszítenek. S ha a kifejlődött állatoknál nem is kézzelfogható az állandó istállózás hátránya, annál kézzelfoghatóbb a növényeknél, mert főleg ezeknek van szük-

ségük arra, hogy a szabad mozgással a tüdejüket tágítsák, izomzatukat acélosítsák, csontozatukat erősítsék, edzettségüket fokozzák.

Az állandó istállózásnak ma már csak ott van helye, ahol az állatok felnevelésével nem foglalkoznak, hanem a borjúkat mézarszéki uton értéke-itik. Olyan tehénészetek ellenben, amelyek tenyészállatokat nevelnek fel, járják egész nyáron át a legelőt, főleg pedig tartásuk legelőn növénykállataikat, nemcsak nappal, de nyílt aklokban éjjel is. Különítsék el a borjúkat a teheneiktől olyan módon, hogy ne legyen közöttük semminemű érintkezés sem a legelőn, sem az istállóban, vagyis létesítsen a nagybirtokos is külön borjúlegelőket, egy a kisbirtokosság is. A nagybirtokos, sőt a középbirtokos is persze ezt sokkalta könnyebben megteheti, de a kisbirtokos előtt ennek a lehetősége egyáltalán el van zárva mindenütt ott, ahol közös legelő nem áll rendelkezésére.

Közös legelőket kell tehát a kisbirtokosság részére létesíteni, ahol lehetséges, községenként, ahol ez keresztülvihető, járásonként avagy megyénként. Ilyetén módon vannak szervezve Németországban s Ausztriában is a közös legelők s az elért eredményeket nem győzik eléggé dicsérni, dacára annak, hogy a mi viszonyainkhoz mérten a legeltetési díjak horribilis magassak.

Ezen közös legelők szervezése és létesítése nagyobb anyagi áldozatokba sem kerülne, mert vagy olcsó bérlet vagy olcsó amortizációs vétel útján volnának megszerezhetőek s egy kevés állami vagy megyei gazdasági egyesületi segítyvel s a legeltetési bérekkel könnyen törleszthetők. Tehát nem annyira pénzáldozatokkal, mint egy kevés munkával, utánjárással járna a dolog, amire nézve bőven állanak rendelkezésre szakközégek az állattenyésztési felügyelők, gazdasági egyesületi titkárok, állami állatorvosok. A befektetendő munka pedig bőven kamatozna az ország állatállományának folytonos javulásában.

Ezen közös legelőket persze rendszeres ápolásban, javításban kellene részesíteni, s arra nem több borjút felvenni, mint amennyit az képes jól eltartani. Csak egy évesnél nem fiatalabb, 3 évesnél nem idősebb borjúk és pedig csak üsző- és ökörborjúk volnának felveendőek előzetes állatorvosi vizsgálat alapján, miként az külföldön is mindenütt így történik.

Szükségesnek tartom, hogy a külföldön létesült számos ilyen közös legelő közül egyet rövidesen ösmeretek: a Grácban székelő állattenyésztő egyesület közös legelőjét, Steinitz mellett, a Mandel-Almon, amely 1900-ban létesült s nagysága 80 hektár. A legelő természetesen egyelőbb nem volt valami kiváló, de ketőzött erővel fogott az egyesület annak megjavításához. A cserjéseket kiirtotta, a mocsaras területeket árkolásokkal megjavította, kísérleti tereket létesített, melyeken a különböző műtrágyák hatását kipróbálta, majd az alkalmasnak bizonyultakat nagyban használta, ezen kívül pedig komposzt- és trágyatelepeket létesített, s az ott összegyűlő trágyát szintén a legelő javítására használta. Az előzőleg kipróbált fűmákeverékekkel nagyobb területeket bevetett, az érintetlen maradt legelőterületeket éles boronával ismételtlen felhasználta, vagyis olyan ápolásban részesítette legelőjét, aminőről nekünk jóformán fogalmunk sincs. S míg az első évben a 80 hektárnyi területen csak 70 darab állatot volt képes eltartani, addig már két évvel ezelőtt 150 drb legelt azon, melyeknek súlyszaporulata a 100 napig tartó legeltetés alatt átlag 47.8 kg. volt.

Ez mindenesetre követendő példa s állat-

tenyésztésén hogy hasonló nagyobb számban kisbirtokosság által újabb tenyésztésén

A lovak

Az a jótékony és tisztító régebbi idő amint legújabbat — a tisztító és tisztító

Mindkét használatu e rabló, amiből kezdett nagy gyorsan dolgoz

A nyírógészek s jelen folytonosan a fokozni s a németország dori vándor modellü nyír

lini czég gy (Magyarország Rausch czég

Különösen gépei javít a gyorsaság gép zajtalan fogaskerékhez hogy az állat megnehezítet Ezért is min hatatlannak

A Hauptn berendezve, ködik.

A hajtás a mi által lehet nagyobb kere erőt egészen nagy áttétel nek. Ezen ke a gép működ

A mellékelt e nemban a

Legújabbak kel a lovak években e tisztítottak, hogy váltak. A né igen czélszer ismerte el.

A mellékelt berlini Haupt nek főelőnye ban van elheször stb.-től felfogókészüle talyban gyüle öntetik.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mátaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Vö

Kis

fiz

Aján

Ma

tenyésztésünk egyik legfontosabb érdeke volna, hogy hasonló közös legelők mihamarabb, minél nagyobb számban létesítése által siessünk a kisbirtokosság helyzetén könnyíteni, mert ezáltal újabb lendületet adnánk hazánk állattenyésztésének.

Kovácsy Béla.

A lovak és szarvasmarhák nyírása és tisztításáról.

Az a jótékony befolyás, amit a lovak nyírása és tisztítása az állat szervezetére gyakorol, már régebbi idő óta ismeretes. Hatása alapszik — amint legújabb tudományos uton is bebizonyított — azon az elevebb tevékenységre ösztönző ingeren, amit a nyírás, valamint a tisztítás a bőrön előidéz.

Mindkét munka azonban a kezdetleges, kézi használatu eszközökkel igen fáradságos és időrabló, amiből következik, hogy a nyírás is akkor kezdett nagyobb mérvben elterjedni, amikor gyorsan dolgozó gépeket találtak fel erre a célra.

A nyírógépek körülbelül 20 év óta ismeretesek s jelenleg igen elvannak terjedve. Azóta folytonosan iparkodtak a gép munkaképességét fokozni s ebben az évben is lehetett látni a németországi mezőgazdasági szövetség düsseldorfi vándorkiállításán egy legújabb javított modellű nyírógépet az ismert Hauptner H. berlini cég gyárából, aki e téren egyedülálló. (Magyarországi vezérképviselője Geitner és Rausch cégnél Budapest, VI., Andrásy ut 8.)

Különösen két szempont volt, amire Hauptner gépei javításánál a főszűrt fektette: először a gyorsaság és tökéletes munka, másodsor a gép zajtalan működése. A régebbi gépeken lévő fogaskerékszerkezetek oly nagy zajt csináltak, hogy az állat attól megijedt, miáltal a munkát megnehezítették s jóformán veszélyessé tettek. Ezért is minden fogaskerékkel bíró gép használhatatlannak bizonyult.

A Hauptner-féle új gép dörzshajtásra van berendezve, ami tényleg teljesen zajtalanul működik.

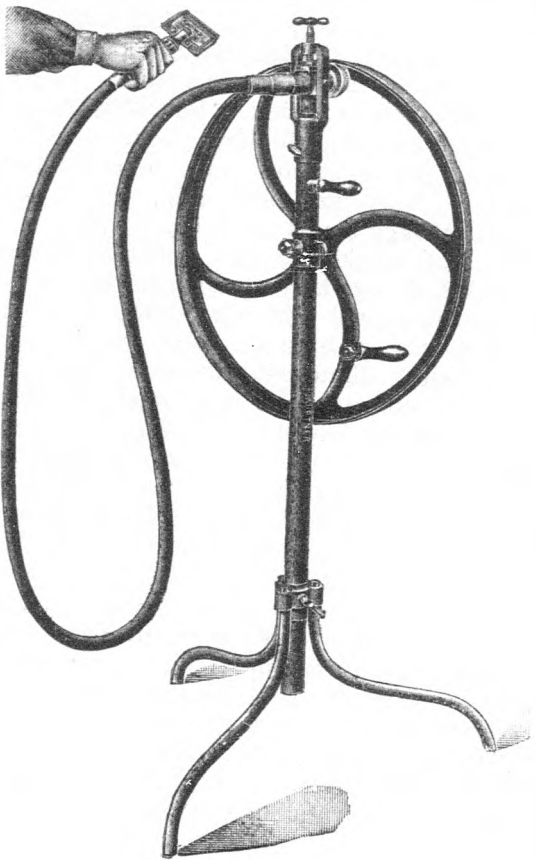
A hajtás a lendkerék belső oldaláról történik, miáltal lehetővé tétetik az, hogy a lehető legnagyobb kereket használhatjuk s azáltal a lend erőt egészen kihasználhatjuk anélkül, hogy a nagy áttétel által a gép járása megnehezítették. Ezen kedvező technikai elrendezés folytán a gép működése valóban meglepően könnyű.

A mellékelt ábra ezen gépet ábrázolja, amelyet e nemből a legelőkétebbeknek kell jelezniük.

Legújabbban vannak oly készülékek, amelyekkel a lovak tisztítása gépileg történik s a múlt években e tisztítógépek már annyira tökéletesítették, hogy gyakorlati használatra igen beváltak. A németországi gazd. szöv. 1906-ban igen czélszerű s figyelemreméltó készüléknek ismerte el.

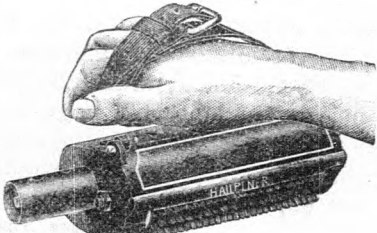
A mellékelt ábrázolt tisztítógépet szintén a berlini Hauptner H. cég gyártja. Szerkezetének főelőnye a lehúzókészülék, amely a tartályban van elhelyezve s amely a keféket a felvett szőr stb.-től rögtön megtisztítja, továbbá a por-felfogókészülék. A por és minden piszok a tartályban gyülemlik fel, abonnan időről-időre kiöntetik.

A tisztítógép, épp úgy, mint a nyírógép, egy hajlékony rugótengely által hajtatik s a nyírófésük helyébe a nyírógépre egész egyszerűen alkalmazható. Nagyból üzemenél ajánlatos egy

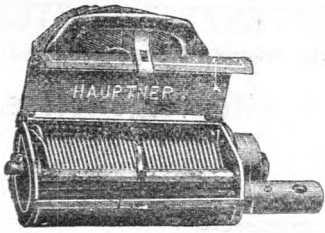

11. sz. ábra. Hauptner H. nyírógépe.

külön tisztítógépet felállítani s azt elektromotorral hajtani. Ily módon lehetséges nagy állatállományt csekély fáradsággal rendszeren megtisztítani. Az a befolyás, amit a rendszeres tisztítás nemcsak a lóra és igazókrókra, hanem a

12. ábra. Hauptner H. állattisztító-gépe zárva.

13. ábra. Hauptner H. állattisztító-gépe nyitva.

fejőstehenekre is gyakorol, szintén meglepő. Az állatnak nagyobb az étvágya, jobban néz ki s tejlőképessége figyelemre méltóan növekszik.

Az Országos Törzskönyvbe felvett állatok bélyegzése.

II.

A „Köztelek“ 1907. évi 98-ik számában Murányi Nándor orsz. törzskönyvvezető egy oly fontos kérdést fejtegetett, mely állattenyésztési szempontból nagyon is megérdemli, hogy komoly megbeszélés tárgyát képezze. Murányi ur fentemlített cikkében csak a törzskönyvvezetés könnyebb keresztülvitelére teszi meg javaslatait.

Mielőtt a kérdés részletezésére áttérnék, el akarok mondani egyet-mást arról, hogy milyen nagy mértékben hátráltatja állattenyésztésünk fellendülését, rohamos fejlődését az a körülmény, hogy hazánkban sem az eladók, sem a vevők *abszolút semmi súlyt sem helyeznek a törzskönyvezésre.*

Állattenyésztésünk felvirágoztatása érdekében az egész vonalon igénybe kell venni az országos törzskönyvbe való iktatást. Hangsúlyozom, hogy az „országos“ törzskönyvbe való iktatást, mert hiszen ma már mi den művelt állattenyésztő vezet házi törzskönyvet, mely több adatot tartalmaz, mint az országos törzskönyv, de a köztenyésztés szempontjából még sem bír értékkel, mert a legtöbb esetben a házi törzskönyv rejtett kincs: üzleti titok. Idegen ritkán szemlélheti meg, mert hisz a házi törzskönyv az illető uradalom privát feljegyzése, mondhatnám naplója.

Az egyes uradalmak házi törzskönyveiben ezenfelül nincs egyöntetűség, hol a tejtermelés, hol meg a tenyészegyedek forgalmának feljegyzése a főcél.

Az országos törzskönyvbe való bejegyzés elmulasztása minden esetben nagy kár. A magam részéről nem tartom elfogadhatónak, hogy „az országos törzskönyvbe való beiktatás sok irka-firkaival jár és nincs semmi értelme“ s a többi hasonló érvel, amivel egyes uradalmak mulasztásukat indokolják. Ezt a kifogást lépten-nyomon hallottam. Hazánk állattenyésztése val ja ká az eféle gondolkodásnak.

E lap igen t. olvasói előtt talán nem ismeretlen, hogy hosszú, beható tanulmányozás tárgyává tettem hazánk berni tenyésztését. Dolgozatom kiinduló pontjával az orsz. törzskönyv IV. részének adatait vettem. Mivel a törzskönyvben csak *kilencz* tenyészet szerepel, az ezekre vonatkozó adatok összegyűjtése nem látszott nagy munkának. De mindjárt dolgozatom összeállításának kezdetén azt kellett tapasztalnom, hogy „bernit“ hazánkban már 100 év óta tenyésztenek s nemcsak 9 uradalomban, hanem 19-ben; vagyis inkább a hiányos feljegyzések dacára is ennyit sikerült felkutatnom. Megjegyzem, meg vagyok róla győződve, hogy ezen 19 uradalmon kívül meg nagyon sok „berni tenyészet“ van, legalább nagyon sok helyütt találtam feljegyzést arról, hogy ennyi vagy annyi egyed tenyészczélra eladatott, de nem volt megmondva, kinek és hova? Házi törzskönyvben ritkán van megnevezve a vevő, a rendeltetési hely vagy hogy a tenyészegyed milyen fajta tenyészetbe került, korrektornak-e vagy vérfelfrissítésre s hogy tiszta vérben lett-e továbbtenyésztve.

Vöröslóhere-magot vásárolok.

Kisarankás áruért **180** koronáig, **Arankamentes** áruért **190** koronáig fizetek métermázsánként ab vidéki állomás, ott átvéve és kifizetve.

A ajánlatot és 5 kilós mintát utánvétellel kér, az eladó mennyiség közlésével

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magnagykereskedése **Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33.**

Sokan nem adnak felvilágosítást róla, hogy a tenyészet terén milyen elveket követnek. Sokszor tisztavérű tenyészetek teljesen ismeretlenek, néhányan tudnak ugyan létezéséről, de a köz nem ismeri. Midőn munkám megjelent, az OMGE. egyik igen tekintélyes, nagy agilitású és kiváló állattenyésztő tagja így nyilatkozott: „Megvallom őszintén sohasem tudtam, hogy x—y-ban ily kiváló tenyészet van, pedig bejártam hazánk minden vidékét. Igazán örvendek, hogy most ily uton tudomást nyertem róla, de fel is keresem azonnal.” Ez pedig hazánk egyik legkiválóbb tenyésztőjére vonatkozott. Megvallom, engem is a véletlen vitt rá, csakugy mint a többi kiváló tenyésztőkre, melyeknek sehol semmi nyomát sem találjuk. Az ily elzárkózottság sem nem indokolt, sem nem czélszerű.

Állattenyésztésünk fellendülésének alapját az orsz. törzskönyvezésben látom magam is, enélkül nem ismerhetjük állattenyésztésünket, állatállományunkat.

Az orsz. törzskönyv mellőzésének következménye az, hogy bár elsősorban állattenyésztő ország vagyunk, nem tudjuk mit hol, kinél keressünk s milyen árban kaphatjuk a kívánt tenyészanyagot. Ez a tájékozatlanság pedig azt eredményezi, hogy néha egész vagyon megy a külföldre egy-egy állatért. Megfizetjük a tetemes szállítási költséget, közvetítési díjat, mert hisz nem mindenki ér rá országokat bejárni egy-egy állatot keresve. Ha aztán a vásár láttatlanba megtörtént, a drága állat gyakran nem elégíti ki a várakozásunkat.

Ha hazánk állattenyésztését az orsz. törzskönyv alapján ismernők, sokkal kisebb anyagi áldozattal szerezhetnénk be szűkségünket. Ezek után kérdem, hol hát a haszon: az az említett költségkímélés? Én nem látom sehol. Ha mindenki tudná mit kaphat hazánkban, könnyebb volna a beszerzés, nagyobb a forgalom s itt maradna az a sok-sok ezer korona, ami most még a külföldre vándorol. Már a sok közvetítési díj is elegendő volna a bejegyzés költségeinek fedezésére.

A bejegyzéssel karöltve még más haszon is jár. Ha hazánk állattenyésztői tudnának egymás tenyészeteiről, hamarabb látogatnák meg egymást, ha csak pusztá kíváncsiságból is. Minden vidéken mások a viszonyok, minden vidéknek van speciális módszere, a kölcsönös megtekintés révén sok évi tapasztalat által leszűrt eljárás válna közkincsé. Mindenki iparkodna a másikon tultenni, ami végeredményében oda vezetne, hogy mindenki iparkodnék mintatenyésztőre szert tenni.

Ezek készítettek engem arra, hogy egyelőre hazánk legkeresettebb marhájára vonatkozólag összegyűjtsem a szétszórt adatokat egyrészt, másrészt, hogy megkeressem az Orsz. Állatorvos-Egyesület választmányát azon javaslattal, hogy kérje a földművelésügyi m. kir. miniszter urat, hogy irassa össze a m. kir. állatorvosokkal a hivatalos körzetük területén fennálló tenyészeteiket; az összeírásokból nyert adatokat pedig egy kiadványban adja közre, hogy minden állatorvos ismerje a tenyészeteiket és az érdekelt gazdaközönségnek megadhasssa a kívánt utmutatást.

Mindazonáltal koncedálom azt is, hogy a

törzskönyvezésnek eddig a gazdaközönség nem látta hasznát. Sajnos, ma még a lovakat kivéve, semmiféle állat törzskönyvezésével sem törődnek, ezért nem vehető rossz néven, hogy sok tenyésztő törölteti a bejegyzést, vagy legalább is ujjal nem gyarapítja. Gondoljuk meg csak jól, milyen lenne állattenyésztésünk, ha a külföld, pl. Svájc is így gondolkodna.

Hazánkban nem adunk a törzskönyvre semmit sem, de ha külföldről hozunk állatot, nem tekintjük a borsos árát, hanem főbüszkeségünk, hogy az állat apja, anyja vagy dédapja ezt vagy amazt az I. díjat nyerte. Külföldi állatnál megköveteljük a családfát, hazánkban csak a ló vagy kutya genealogiáját kutatjuk.

Szarvasmarhánál már tejgazdasági szempontból is fontos a törzskönyvelés, mert a legjobban tejelő állatokról hivatalos tudomással bírva, módunkban volna a jó tejelőképeséget néhány iziglen felfelé is keresni és bizony hiszem, hogy a magyar tenyésztő is megkapná ilyen állatért azt az árt, amit a külföldi. Miért hajlunk meg a külföld előtt? Miért vagyunk oly nagyra az importált tenyészállatokkal? Miért nem propagáljuk inkább hazánk tenyészeteit? Azért, mert ott biztosra megyünk, mert ott nincs egyetlen község sem, melyben valamire való állat törzskönyvelve nem volna s mi sajnosa ma már importált tenyészanyag nélkül tenyészetet el sem tudunk készíteni. A hivatalos törzskönyvelés megkönnyíti az apaállatvizsgáló bizottság működését is akkor, midőn valamely község részére hivatalból kell tenyészapaállatot beszereznie.

Összefoglalva, a törzskönyvelés előnyei a következők:

1. Mindenki ismerni fogja hazánk állattenyésztését.
2. Tudni fogja mit hol, milyen áron vehet.
3. Követheti a fajták elterjedését.
4. Nyomon követhetjük a kiváló tejelőket s ivadékaikat, ami a mindinkább fejlődő tejgazdaság javára valik.
5. Kisebb anyagi áldozat árán sikerülend tisztavérű tenyészállatok beszerezni.
6. Köztenyésztésünk fajtatisztább jellegűt ölt.
6. Végül büszkéek lehetünk, hogy hazánk par excellence állattenyésztő ország, nem mi viszzük a pénzt külföldre, hanem ellenkezőleg a külföldre is mi exportálunk.

Kukuljevics József dr.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A rétek legeltetése.

I.

„Az újabb szerzők közül *Strecker**) így ír a rétek legeltetéséről:

„Sok helyen divik még a rétek őszi legeltetése szeptember és október hónapokban, mert nemcsak némi előnyökkel jár, — a kaszálási költséget megtakarítjuk stb. — hanem igen jó hatással van az állatok egészségére is. A rétek legeltetése nem egyszer azáltal is hasznossá válik, hogy a legeltetés következtében egyes

*) Dr. W. Strecker, Die Kultur der Wiesen, Berlin 1906. 267. oldal.

gyomok, főleg a kellemetlen ernyős virágúak (*Heracleum spondylium*, *Anthriscus silvestris*, *Chaerophyllum bulbosum*, *Daucus carota* stb.) eltűnnek a rétről és épp ez okból legeltetik a havasok országaiban a parasztkor réteiket rendszeres forgóban, néha egy egész éven át, sőt még tovább is. Sőt még a völgyekben előforduló réteket is — pl. Algäuban — legeltetik május és június folyamán, azután megy a jóság fel a havasi legelőre (Alm), mialatt az anyaszénát és sarjút nyerek lent a völgyben elterülő rétekről. Ha a két kaszálás befejeztével a jóság körülbelül szeptember elején ismét visszatér, akkor ősszel ismét legel a völgy rétejein. Az így legeltetett réteken nincs nagylevelű gyom, csak finom, de rövid fű és az, amit sok havasi rét szénájának kitünő voltáról mesélnek, részben bizonyára a legeltetés jó hatására vezetendő vissza és nem annyira a szénának kiválóan kedvező összetételére. Tagadhatatlan, hogy Svájcban erőtakaromány nélkül is oly nagy tejhazamokat érnek el, mint nálunk csakis erőtakarománnyal és ezt sokan szeretik minden meggondolás nélkül az „alpi füvek és alpi növények” kitünő hatásának betudni. Ha azonban a gondos vizsgálata egy ilyen nyár elején és ősszel legeltetett rétek — mit „Ätzmahd“-nak hívnak — azt mutatja,*) hogy a rét növényzetének összetétele:

Füvek 68-15

Sulyszerinti
százalékok-
ban

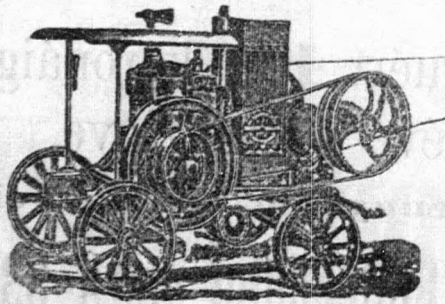
<i>Festuca rubra</i> = vörös csenkesz	12-69
<i>Cynosurus cristatus</i> = egérfarkú cziczókóro	12-56
<i>Lolium perenne</i> = angol perje	12-40
<i>Agrostis alba</i> = fehér tippán	10-98
<i>Dactylis glomerata</i> = csomós ebir	5-28
<i>Poa trivialis</i> = sovány perje	5-05
<i>Poa annua</i> = egynyári perje	4-63
<i>Poa pratensis</i> = réti perje	4-56
pillangósak	15-52
<i>Trifolium repens</i> = fehérbere	15-52
egyéb levelesek	16-33
<i>Carum carvi</i> = kömény	7-94
<i>Rumex acetosa</i> = lósóska	3-74
<i>Veronica agrestis</i> = mezei veronika	2-39
<i>Ranunculus acris</i> = réti szironta	1-20
<i>Cerastium triviale</i> = közönséges tyukhur	0-63
<i>Euphrasia officinalis</i> = szemvidító szálcacsék	0-28
<i>Bellis perennis</i> = százszorszép	0-12

akkor az még egy közepes minőségű rétek sem felel meg, mert a *Lolium perenne* és *Cynosurus cristatus* kivételével vajmi keveset érő füvekből (*Festuca rubra* — mit a százsok találoan disznósértének neveznek — és *Agrostis alba*) áll első sorban a növényzet. De valami sokat sem teremhet ez a rét, mert a keveset termő füvek mellett sok rajta az egyéb leveles növény, különösen a fehérbere. Pedig utóbbiból nem szabad soknak a bőven termő réteken előfordulnia, mert elszaporodásával és egyes töveinek tulságos kifejlődésével egyrészt meggátolja a füvek kifejlődését, másrészt kiveszése után nagy kopasz foltokat hágy maga után, amely kopár helyek a herében gazdag rétek fogsoltatása³⁾ nyomán is kelet-

1) I. Stebler, Rationeller Futterbau Berlin.

2) Más szerzők ezt a fűvet is keveset érőnek mondják, noha gyakori a legelőkön, de azért, mert a jóság nem legeli le.

3) Strecker szerint oly réteket, hol sok a here, nem czélszerű fogsolni, mert a fogas sok kárt tesz a herefélékben és megritkítja őket, a herében gazdag rétekek amugy is lazább és ritkább gyejét még lazábbá és foltosabbá teszi.

OBERURSELI MÓTORGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG OBERURSEL

Iroda és raktár: Bécs, VI/2., Gumpendorferstrasse 72/H.

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

LEGOLCSÓBB HAJTÓERO A „GNOM“ BENZIN-PETROLIN-MÓTOR

3000-nél több üzembem ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Okl. gépész felesleges. ■ Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Magyar levelezés. ■ Referenziák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Ardmégye); gróf Estzházy János uradalmától, Nyitra-Ujjak (Nyitramégye); gróf Esterházy László uradalmától, Sárosp (Fehermégye).

*) Braun München.

keznek. Nem a réti gyepek valami különleges összetétele idézi e' Svájcban, Felső-Bajorországban és Sváborországban stb. a tehenészetel elért felette kedvező eredményeket, hanem eltekintve az egészséges állatállománytól stb., az a körülmény, hogy azt az erőtakarományt, amelyet a réti gyepek valóságban nyújt, mindenféle anyag- és emészthetőségi veszteség nélkül veheti fel a legelésző állat. A szénakészítésnél ellenben nemcsak anyagvesztések állanak elő, hanem a táplálóanyagok emészthetőképessége is csökken. A legelésző tehén a zöld erőtakarományból annyit vehet fel, hogy a felvett mennyiség a legmagasb és legjobb produktivitásnak is elégséges legyen, különösen a nyár elején és az „alm“on, mikor a fiatal fű jóval táplálóbb, mint ősszel.

„Mégis mindazt, ami az említett vidékeken az ott uralkodó gazdasági viszonyok és a magas fekvés nyújtotta előnyök miatt helyénvaló, nem szabad más viszonyok közt is általánosítani. Mert általánosságban a legelés a réteknél csak kárakra válik és mellőzendő volna, mert a rétek jobb művelésének és ápolásának útját állja; az ernyős virágu gyomok, amelyek csak egyes réteken teszik ki a gyom java részét, más uton-módon is lehet kiirtani.“

„A legelés következtében elsősorban az állat által kedvelt növényeknek kell kihalniok, mert folyton-folyvást lerágatva, sohasem me-

idézheti a talaj elsavanyodását. Az állandó legelés nemcsak a termés nagyságát csökkenti, hanem a gyepek minőségét és összetételét is rontja, mert az állat egyrészt a neki kedves növényeket folyton lecsipegeti és fejlődésükben visszatartja, addig a rossz ízű és kellemetlen szaga vagy szörözöttsége stb. miatt mellőzött, vagy az elvénült, kórós növényeket otthagyja, amelyek azután virágzásba és magba mennek és így is a jobb szálfüvek rovására egyre jobban elterjednek. A belga kampinban volt alkalmam megfigyelni, hogy a nagyon is kifejlett növényeket, mint a csomós ebirt és nádas polyvacskot az állat rendszerint otthagyta magnak és szívesebben ette a gyengébb füveket.“

„A gyomok közül is nem egy (pl. a ranunculus-félék) a legelés következtében jobban terjed, mert az állat nem rágja le. Végül pedig a legelés előmozdítja a hereféléknek, elsősorban a fehérherének tulságos elszaporodását a jó füvek rovására.“

„Már most kérdzem, csakugyan előnyös az, ha a legelés következtében a kedvező összetételű, szál- és alfüvekből álló rétből lassanként egy, leggyakrabban keveset örö alfüveket viselő legelő lesz? Ez határozott visszaesést jelentene a rétművelés terén!“

„A rétek legelésére a legkedvezőbb viszonyok közt is a termést örökre csökkentő hátrányokat von maga után; ahol mégis nem mellőzendő

a trágyázást és öntözést. Ez okból Strecker a rétek őszi legelését feltétlenül elvetendőnek tartja: ahol már a legelés nem lehetne el-mellőzni, ott az egyik évben legeltesünk, a másikban pedig kaszálgassunk, mikor az utóbbi évben még trágyázunk is kell. C. A. Weber**) azonban a rétek ilyen váltóüzemét csakis leg-feljebb fellápréteken tartja helyénvalónak, különben pedig a lege'ő maradjon legelőnek és ne kaszálgassék soha, kivéve, ha annyi a fű rajta, hogy nem győzi a jószág legelgetni. De szerinte az őszi legelés, vagy a már az első kaszálás után foganatosított legelés nagyon jó lehet kivételesen gyomirtás szempontjából (pl. lápréteken a Cirsium oleraceum kiirtására). Néha czélszerű lesz felváltva szarvasmárhával (borjuval) és lóval (csikóval) legelgetni, mert a borju lerág olyan buja foltokat is, amelyeket a csikó otthagyt, viszont a csikó a borjuhagya buja foltokat is lelegeli.“

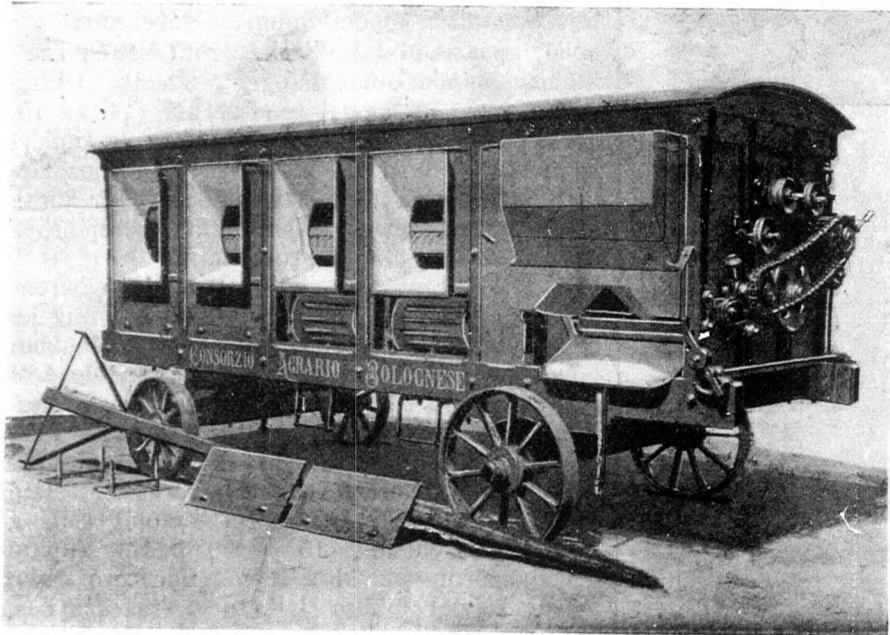
Gyárfás József.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

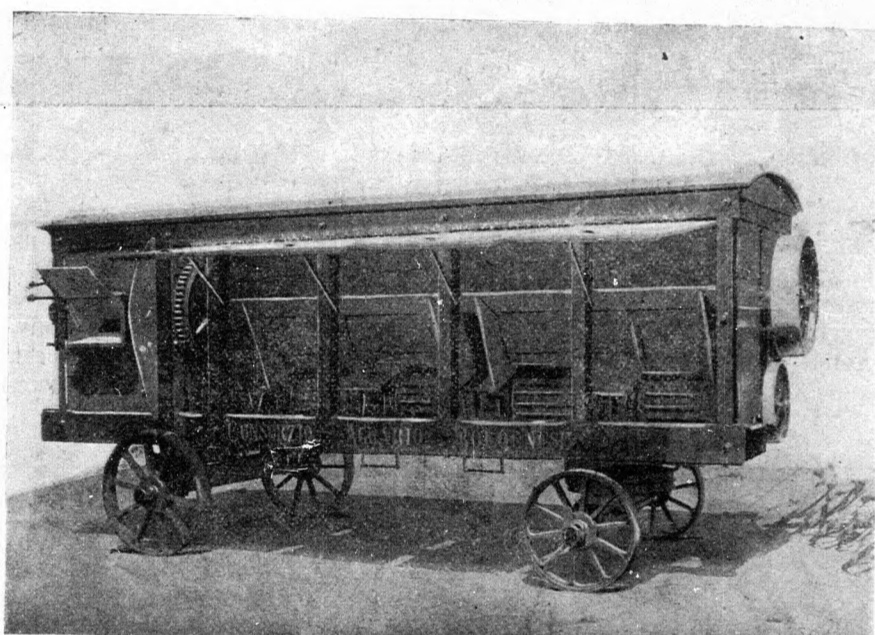
Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

Szállítható kenderkimunkáló gépek.

A kendertermesztés felkarolásának sok helyen gátat vet az a körülmény, hogy a kenderkóró piaci árut nem képez, hanem csak a belőle nyert rost, amelynek leválasztása a fás részek-

14. ábra. Egyes rendszerű olasz kenderkimunkáló-gép. Jobbról alul a törő részesz etető nyílása.

5. ábra. Egyes rendszerű olasz kenderkimunkáló-gép. Balról az etető rekesz ki-szájadzása, jobbról négy tiloló rekesz etető nyílása.

hetnek virágba és magba; főleg a szálfüvek sínylik meg ezt. A fenti példa is azt mutatja, hogy a legelgetett réteken a füvek javarésze (a 4 legelőnek között fű) a szálfüveknél jóval kevesebb tömeget adó alfű. Természetes, hogy ez a termés csökkenését vonja maga után; ez nemcsak a lapály, de a hegyi rétekre is áll; így Braungart*) közlése szerint J. G. Singner jr. hőlzi birtokán Herisauban 1 juchert (36 ár) kaszálta 150 és legelgetve 120 tehénnapnak megfelelő hozamot ad.“

„A nem öntözött réteken a legelés meg-gátolja az őszi, vagyis a leghatékonyabb trá-gyázást; öntözött réteken pedig a legelés szintén meggátolja a szeptemberben és október-ben a legnagyobb sikerrel kivihető őszi trágyázó öntözést, azonkívül a jószág rongálja a költ-séges árkokat is. A legelésnél lemondunk arról az előnyről is, amelyet a fünek utána-növése az utolsó sarjukaszálás után a tél fagyá ellen irányuló védelmében nyújt a növényzet-nek. Azonkívül a legelgetett állat nedves réten a lábnyomával rontja a gyepeket, a rét lyukas és felülete egyenetlen lesz. A mély lábnyomokból felnövő fűvet nem lehet tisztességesen leka-szálni, a lábnyomokban megáll a víz és elő-

a rétek rendszeres legelésére, ott legalább évenként felváltva használjuk a rétet egyszer kaszálónak, egyszer legelőnek, úgy, hogy az évben, mikor kaszáljuk, legyen alkalmunk a rétet akár öntözéssel, akár komposztal vagy mesterséges trágyával kellő időben megtrá-gyázhatni. Az öntözött réteken a legelést sohasem szabad a tél beálltáig kihuzni, mert az őszi öntözés a legfontosabb öntözés.“

König**) pedig a következőleg foglalja össze a rétek legeléséről szóló újabb nézeteket:

„A réten a gyomirtás egyik módja a legel-tetés is. Az állat nem egy ernyős virágu gyomot előszeretettel eszik meg és ezáltal a finomabb füveknek újból teret nyit a fejlődésre; azon-kivül a réti gyepek őszi sarjadéka kitünő tejelő takarmányt ad. De a rétek legelésére hátrá-nyokkal is jár. A növényzetnek folytonos lerá-gása az utolsó kaszálás után azt eredményezi, hogy a növények meggyengülve és nem megerősödvé kerülnek a télbe; nem egy jó növény típródik el és vész ki, míg más növények (pl. a ranunculus-félék), amelyekhez az állat nem nyúl, érintetlenül maradnak és így terjednek, azonkívül a legelés hátráltatja, vagy teljesen meg is gátolja a réten az őszi munkálatokat,

től, ha nem is bonyolult, de mégis különleges műveletet igényel.

A rostot a fás részekkel összetartó ragasztó anyag feloldása áztatás, a rost elkülönítése és fás részekről való megtisztítása törés és tilolás útján történik.

A kender áztatására szolgáló berendezések, nevezetesen áztató medenczék kisebb-nagyobb költséggel bárhol letesíthetők, ahol megfelelő v z áll rendelkezésre. A kenderáztatásnál felmerülő kézimunka: a kóróberakás és kivetés nem jár tulságos fáradsággal. Masként áll a dolog a törés és tilolás műveletét illetőleg, melynek az általános ismert kézi eszközökkel való végzése a legfárasztóbb munkához tartozik. Ezt a munkát kicsinyben házi szükségletre való termés-tésnél sokfelé végzik, de piaci czélokra és állandó keresetképp, hogy úgy mondjam, hivatás-szerűen jóformán csak a bácskai nép űzi, de a legkeresettebb rostot adó olasz kendermag után nyert kóró törésére és tilolására már azok sem szívesen vállalkoznak.

A kendernek nagyban való termesztésénél a kórónak kézi eszközökön való kimunkálására nem lehet támaszkodni, mert a kender kézi törésére és tilolására az ehhez nem szokott

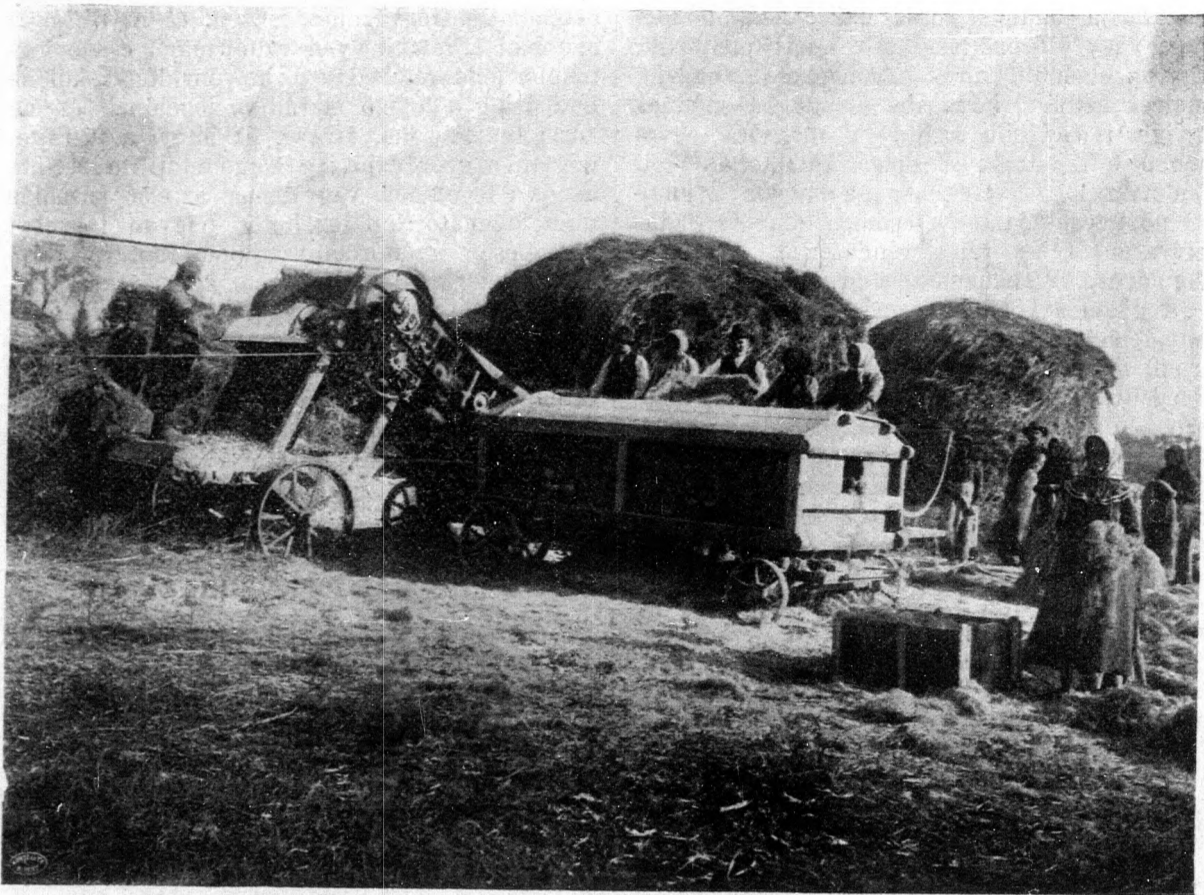
*) Braungart, Handbuch d. rationellen Wiesenkultur, München, 1899.

**) Dr. J. König, Die Pflege der Wiesen und Weiden. Berlin, 1906. 151. old.

**) Mitteilungen d. Vereins f. d. Förderung der Moos-kultur 1906. 24. 113.

munkásokat nem lehet rábírní, gyakorlott munkásokat pedig máshonnan hozatni költséges dolog. A kender nagyban való jövedelmező természetű részben ezért is csak ott lehetsé-

teket és berendezéseket igényel, amely beruházások törlesztése szintén a nyereségből fedezendő, ami ismét visszahatást gyakorol a kőró vételárára. Az értékesítés módjánál termé-

16. ábra. Kettős rendszerű olasz kenderkimunkáló gép a lokomobil felől nézve. Balról a törő gép, jobbról a tiloló szerelvény.

ges, ahol gőzerővel hajtott törő- és tiloló gépekkel felszerelt gyártelepek a természetől a száraz kenderkőrót kimunkálás és értékesítés végett megveszik. A kendernek állandó üzemi kendergyárak utján való értékesítése azonban nem mindenütt előnyös. A kenderkőró ugyanis

szetesen a természetől a kender kimunkálásából származó haszontól a vállalati gyáraknál elcsúsz, erre pedig a kendertermesztés kellő jövedelmezése végett ráutalva volna.

Az eddig ismert kendertiloló- és törőgépek csak gyárszerű üzemeknél használatnak, ellen-

17. ábra. Kettős rendszerű olasz kenderkimunkáló gép a lokomobillal ellentétes oldalról nézve. Balról a tiloló gép, jobbról a törőgép.

értékéhez képest nagy tömeget képvisel, a szállítási költség tehát jelentékenyebb távolságnál az érték tetemes részét felemésztheti. A gépek elhelyezése s az üzemvezetés költséges épüle-

ben a kendernek kicsinyben a termelők saját gazdasági üzemében való feldolgozásához nem jöttek alkalmazásba, ami ugyan nem volna lehetetlen, de kétségtelenül csak bizonyos fel-

tételek mellett lenne kivihető. A kifejtett okoknál fogva érthető olyan gép jelentősége, amely gőzerővel hajtva kellő munkát végez, könnyen ide-oda szállítható, könnyen elhelyezhető, a kender törését és tilolását tehát a természet helyén, illetőleg a természet üzemében lehetővé tenné.

A kender törés és tilolás kérdése az imént jelzett irányban úgy látszik megfelelő megoldást fog nyerni azon érdekes találmányok révén, amelyek a legutóbbi időben felmerültek, amelyeket alábbiakban röviden ismertetni kívánok.

Már a múlt évben véletlenül hírt vettem arról, miszerint Olaszországban állítólag létezik olyan kenderkimunkáló gép, amely gabonacséplőgépek módjára szállítható és ugyanígy gőzerővel hajtva*) a kender törést és tilolást végzi.

Ezen értesülés alapján a múlt évi milánói kiállításon reméltem ilyen gépet láthatni.

E feltevésben azonban csalódtam, mert sem a szóban levő, sem más kenderfeldolgozó gépek nem voltak képesek nyomára jutni, csak annyit tudtam meg, hogy a kérdéses találmánynak, amelyről a hírt vettem, gyakorlati értéke még nincs kétséget kizáróan megállapítva.

A kérdés iránt tovább is érdeklődtem, miben újabb véletlen jött segítségemre. A folyó év tavaszán ugyanis Walla Géza ur nórapi földbirtokos, a pápai kendertermesztő szövetség elnöke a kendertermesztés tanulmányozása végett Olaszországban tett utjáról visszatérve szíves volt meglátogatni és ezen alkalommal tájékoztatott a kenderkimunkáló-gépekre vonatkozó tapasztalatairól. Ezek szerint kétféle szállítható kenderkimunkáló-gép létezik Olaszországban. Az egyik rendszerű (14. és 15. ábra) ugyanazon gép végzi a törést és tilolást is, másikkal e kétféle munkát egymáshoz tartozó két külön gép végzi (16. és 17. ábra), mindkét rendszerű a hajtóerőt a csépléshez is használatos gőzgép szolgáltatja.

A kettős rendszerű kenderkimunkáló berendezéséről alább behatóan leendő szó, míg az egyes rendszerű géppel nem szándékozom bővebben foglalkozni, ezért ennek berendezését röviden itt érintem. Az egyes rendszerű kenderkimunkáló-gépnek az egyik hosszoldalán (14. ábra) jobbról alul látható széles beszájadzás rovátkolt hengerezéssel a törőrekesz etető nyílása, ahol a kenderkőrót betolni kell, a másik hosszoldalán (15. ábra) balról látható kiszájadzáson jön ki a tört kenderkőró. Ezen kiszájadzástól jobbra látható 4 rekesznyílás, mely ugyanannyi tiloló rekesz helyének felel meg.*)

A nyár folyamán a kenderátzatás tanulmányozására Csókás Gyula m. kir. s.-vegyész ur Olaszországba kiküldetvén, megbízást nyert, hogy a szóban levő gépet is tekintse meg. Miután utóbbinak jelentése szerint is a találmány komolyságához kétség nem fért, a m. kir. földművelésügyi miniszter a megfelelőbbnek ígérkező kettős rendszerű kenderkimunkáló-gépnek kipróbálás végett való megrendelését engedélyezte.

A megrendelt kenderkimunkáló-gép (Machina Decanapolatrice che la ditto Clemente Bonvicini di Figli) közbejött akadályok folytán Olaszországból sajnos csak f. év október hó végén érkezett meg és a pápai földmivesiskola felügyelete alatt a pápavidéki kendertermesztő érdekeltség tagjainál állított munkába próbaképpen. A munkaeredmény az akkor már kedvezőtlen időjárás daczára — amint magam személyesen is meggyőződtem — kielégítő s akik csak látják a gépek munkáját, elismeréssel nyilatkoznak róla.

A kettős rendszerű kenderkimunkáló-gép törő-szerelvényének munkája a kendergyári törő-

*) Eféle gépről már évekkel előbb jött Amerikából is hír, de az ottani gép úgy látszik nem bizonyult megfelelőnek, mert később elhallgattak vele.

*) Értesülésem szerint a vukovári kendergyár a múlt évben hozott ilyen egyes rendszerű kenderkimunkáló-gépet, de ugylátszik nem vált be.

gépekéhe
kon alap
azonban
kisebb he
és kemé
egy rész
dásainak
eteiöhely
zás. A
17. ábrán
hanem a
hasonló,
munka a
száraz ké
szerelvén
a törőhe
töri és a
felét kiló
ott álló r
rázva, p
a csomót
ható ráma
sok veszi
egyik vé
tiloló-gép
szik, a r
a rost tel
kőró a m
pedig a t
A gép
rint óránk
der, amely
kócz. A g
18 szemé
téshez 6
Bolognába
értékben
fuvar stb.
3400 K.-b

A gép
pápai föld
figyelései
nek felét
rázata, h
a munkáb
akkori nyi
vós lett, a
tette. A g
de csak 4
sére a poz
munkás,
gálta ki.
raz napo
lott munká
nyiséget,
helyez. A
is fokozha
tiloló-szer
becsátolása
képesége
amely a fe
lépést tart

A gép a
kenne, de
gyártását
tudomásom
— amely
is történel
gítő, amit
előállított
kereskedő
merete voln

Az olasz
egy időben
találmány
készült el
nek megold
zeti eredet
Már a mul
ur hódsgá
sal szállíth
tanácsomat
mány érté
kellően táj
járónak, h
gépgyárosra

gépekéhez hasonló rovátkás töröhengerpáron alapszik (16. ábrán balról, 17. ábrán jobbról), azonban ennél a gépnél a hengerek kétfélek, a kisebb hengerpárok végzik a törést, míg a nagyobb és keményfából készült hengerek a pozdorja egy részét kilövik, emellett a kenderkóró haladásainak síkja nem vízszintes, hanem lejtős, az etetőhely magasabban fekszik, mint a kiszáradás. A tiloló-szerelvénynél (16. ábrán jobbról, 17. ábrán balról) a tilolást nem kések végzik, hanem a gabonacséplőgép verőlécezes dobjához hasonló, de nagyobb körfogatu berendezés. A munka akként történik, hogy az áztatott és már száraz kenderkórókévéket egy munkás a törő-szerelvény etetőpadján egyenletesen szétosztva a töröhengerek alá tolja. A gép a kórót megtöri és a pozdorjának mintegy harmadát vagy felét kilöki, a megtördelt kóró a gépen át az ott álló munkás kezébe jut, aki a csomót megrázva, a pozdorja másik harmadrésze is kihull, a csomót ezután a tiloló-szerelmény kibocsájtatható rájárára teszi, ahonnan a tiloló munkások veszik át. A tiloló munkás a csomót az egyik végénél megfogva, a másik végét a tiloló-gépbe eresztli, amely azt behuzni törekszik, a marok folytonos huzogatása közben a rost teljesen megtisztul a pozdorja egyik, a kóró a másik oldalon, kihull, a szálas rostot pedig a tiloló a gépről leadja az összerakónak.

A gép munkaképessége az olasz leírás szerint óránként 250—300 kg. teljesen tiszta kender, amelynek rendes körülmények között 5—6%-a kőcz. A gép kiszolgálásához összesen legfeljebb 18 személy, a gép hajtására teljes munkakifejtéshez 6 lóerejű gőzgép szükséges. A gép ára Bolognában 3000 lira, vagyis magyar korona-értékben 2886 korona, ehhez számítva 500 K. fuvar stb. költségeket, a gép Budapestre szállítva 3400 K.-ba kerül vám nélkül.

A gép a második munkanapon Tar Gyula pápai földmivesiskolai igazgató ur hivatalos megfigyelései szerint a leírásban állított mennyiségnek felét sem végezte. Ennek az a magyarázata, hogy a munkások még gyakorlatlanok, a munkába vett kender másodrendű volt, az akkori nyirkos, ködös időben a kenderkóró szivós lett, ami kímunkálását szintén megnehezítette. A gép hajtása 8 lóerejű géppel történt, de csak 4 lóerőt vett igénybe, a gőzgép fűtésére a pozdorja 3 része fogyott el. A gépet 18 munkás, nagyjából napszámosleány szolgálta ki. A gép munkaképessége meleg, száraz napokon jóval nagyobb és begyakorlott munkásokkal valószínűleg eléri azt a mennyiséget, amelyet az olasz gyáros kilátásba helyez. A munkaerő kihasználása különben úgy is fokozható, ha a törő nem egy, hanem két tiloló-szerelvény (egyik jobbról, másik balról) becsatolásával dolgozik, mert a törő munkaképessége úgy látszik nagyobb, mint a tilolóé, amely a fenti esetben nem is tudott a törővel lépést tartani.

A gép ára már újabb beszerzésnél is csökkenne, de ez még inkább remélhető, ha annak gyártását a magyar ipar megkezdi, mire nézve tudomásom szerint egyik hazai cég részéről — amely a gépet munkában látta — lépések is történtek. A munka minősége szintén kielégítő, amit igazol a többek között az, hogy az előállított anyagot két nagyobb hazai kenderkereskedő cég anélkül, hogy származását ismerte volna, kifogástalannak találta.

Az olasz gépről vett értesüléssel majdnem egy időben nyertem tudomást hasonló magyar találmány létezéséről is, amely a folyó évben készült el és nemcsak a kender-törés kérdésének megoldása tekintetében, hanem a szerkezeti eredetiségénél fogva is figyelmet érdemel. Már a múlt évben hozzám jött Szendy István ur hódásági lakos azzal, hogy egy ottani iparosral szállítható kender-törőgépet talált fel s kéri tanácsomat a gép kivitele, illetőleg a találmány értékesítése iránt. A találmány felől kellően tájékozódva azt ajánlottam a közbenjárónak, hogy a találmány kivitelét hozzáértő gépgyárosra bizzák. A gép végleges megszer-

kesztését és kivitelét a Pálffy Testvérek szegedi gépgyári cég el is vállalta; a találmány további sorsáról érdeklődésem dacára hosszabb ideig semmit sem hallottam s már azt hittem, hogy megvalósításáról az érdekeltek letettek, mikor f. é. szeptember havában meghívást kaptam, hogy a gépet Hódáságon munkában tekintsem meg, amire alkalmam is nyílt.

A Szendy-Müller-féle kender-törő gép a kenderkórónak csupán törésére szolgál, de ezt úgy végzi, hogy a csomóból a pozdorja kézzel egyszerűen megrázva, majdnem mind kihull, teljes kitisztázása kézi tilolón történik.

A vaskerekekre szerelt gép törő-szerkezete a kézi törő elvén alapszik azzal a különbséggel, hogy a felső kés, mely a két alsó kés közé nyomul, nincs egyik végén megerősítve, mozgása tehát nem ollószerű, hanem függőleges keretjáraiban zilipszerűen szabadon mozog föl és lefelé. A mozgás nem kézierővel, hanem a gőzgéppel történik, melytől az erőt a transzmissziós szijkerék veszi át és a rászzerelt excenter rud emeli a kést föl és lefelé. A kenderkóró mozgását a tilolókés felé és onnan el egy rovátkás hengerpár mozdtítja elő. A gép

Viszont azonban az állandó üzemi kendergyárak sincsenek előnyök híjával, ezek közül felemlítendő az, hogy a gyári vállalatok egyenletesen kidolgozott, jól osztályozott árut nagy tételekben hozhatnak piacra. Ezt az előnyt azonban a szállítható kenderkímunkáló-gép alkalmazása mellett is el lehet érni, ha olyan szervezetről történik gondoskodás, amely a kidolgozott kendert összegyűjti, osztályozza és együttesen értékesíti, a különbség az, hogy a mai kendergyárak a kórót gyűjtik össze, míg a szállítható kenderkímunkáló-gép alkalmazása mellett a teljesen vagy részben kidolgozott kenderanyag hozható egy helyre osztályozás és együttes értékesítés végett.

A kifejtettek szerint szóban levő találmány, nevezetesen a fennebb ismertetett kettős szerelvényű olasz gép, jelentős változásokat idézhet elő a kenderkímunkáló és ezzel együtt a kendertermesztés terén is. E részben határozott véleményem majd akkor lehet csak alkotni, ha a gép alkalmas időjárás mellett megejtendő próba alapján is igazolni fogja a hozzá fűzött reményeket, nevezetesen a végzett munkamennyiség tekintetében is kielégíti az igényeket.

Károly Rezső.

18. ábra Szendy-Müller-féle kender-törő-gép munkában.

kiszolgálására csak kevés munkás szükséges, a gép kevés kőczot ad, ami különösen előnyös, ára 5000 korona.

A magyar találmány jelenlegi kivitelében még nem mondható kifogástalannak, de a szükséges javítások után új kivitelben, amin a gyár már dolgozik és olcsóbb ár mellett ez a gép szintén hasznos szolgálatot fog teljesíteni; ezidőszent azonban a fennebb ismertetett kettős rendszerű olasz géppel aligha versenyezhetne.

Arra a kérdésre, hogy a szóban levő találmányoknak a kendertermesztés minő hasznát látja, részben már fennebb adtam választ. A gép főelőnye az, hogy a kender feldolgozását bárhol lehetővé teszi és ezzel függetleníti a kendertermesztést a kendergyáraktól, ami különösen gyáraktól távol eső vidékeken esik súlyosan mérlegbe. Emellett feleslegessé válik a kenderfeldolgozáshoz külön épület emelése, mert a kenderkímunkáló gép szabadban dolgozhat, hajtásához nem szükséges külön gőzgép, hanem a szolgálatot a gazdaság meglévő lokomobilja egészen jól megteszi, szóval sokkal kisebb beruházás mellett is alkalmazható a gépmunka, mint az eddigi gyári üzemeknél, nem is említve több más előnyöket.

IRODALOM.

Házinyultenyésztés és értékesítés.

Andrássovich Géza m. kir. muzeumi őr ily című munkájának immár harmadik kiadása hagyta el a sajtót. Rövid három év alatt e könyv közszükségletté vált és sok kigazdának nyitott meg újabb kereseti forrást.

Csak emlékezzünk vissza, hogyan állott 4—5 évvel ezelőtt hazánkban a házinyultenyésztés? Egy néhány passzionátus tenyésztőtől eltekintve, az istállóban tenyésztő gyerekjátékszer volt s ma modern berendezésű tenyészetek objektuma. Akkor kinevezték volna azt a merész haladót, aki a házinyultenyésztés közgazdasági fontosságát magyarázgatni igyekszik, ma az államhatalom és testületek foglalkoznak vele oly komolyan, amint azt közgazdasági és szociális jelentősége megérdemli.

S e könyv szerzője az állam gödöllői baromfi-telepén saját eszméi szerint létesít egy kis nyultenyészetet (ezüst nyul), tanulmányozza természetrajzát, tenyésztési technikáját. S ahol az érdeklődésnek csupán göröcsövi jeleit véli, ott magyaráz, agítál és nem fél, hogy falra hányja

a borsót. Valóban, Andrássovich meglepéssel tekinthet vissza arra a rövid fél évtizedre, amely alatt tevékenységével a magyar házi-nyul-tenyésztés megteremtésében oly számottevő részt biztosított magának.

Ma már a földmívelésügyi miniszterium állat-tenyésztési ügyosztálya kebelében intézi a nyul-tenyésztés ügyeit s külön büdzsével terjeszti eszméit és nyulait szerte az országban.

A könyv hat fejezetben foglalkozik a házi-nyul-tenyésztéssel. Megismerteti velünk a házi-nyul-tenyésztés ügyeit s külön büdzsével terjeszti eszméit és nyulait szerte az országban. A könyv hat fejezetben foglalkozik a házi-nyul-tenyésztéssel. Megismerteti velünk a házi-nyul-tenyésztés ügyeit s külön büdzsével terjeszti eszméit és nyulait szerte az országban.

Az értékesítés fejezetéből megtanulhatjuk, hogy nincs egy porczikája a házi-nyulnak, amely ne képviselne értéket és megtudjuk azt is, mit, hogyan értékesítsünk: szóval itt leljük precizizozva a nyul-tenyésztés tulajdonképpeni végcéljait: az üzleti haszon jelentkezését.

A könyv, melyet a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete ad ki, csinos köntösben mintegy 50 pompás műmelléklet, fényképfelvétel és magyarázó ábrával teszi az összbemutatót elevenné, a tanulást kellemessé.

Ajánljuk gazdatársainknak Andrássovich könyvét, melyet 2 kor. árban akár a kiadónál (Magy. Mezőgazdák Szövetkezete), akár a „Pátria”-nál lehet megszerezni. *Könyv József.*

Szövetkezés Olaszországban.

(Malcomes Jeromos báró miniszteri tanácsos, a m. kir. földmívelésügyi miniszter olaszországi szaktudósítójának jelentése.)

III.

Ezen új szövetkezeti alakulatok fiataláguknál fogva az eddig szerzett tapasztalatok alig elegendők arra, hogy a mozgalom értékéről és horderejéről már ma megállapodott véleményt alkotni lehetne. Hogy a két rendszer közül melyik a házaspótlóbb és életképesebb, ennek eldöntése is ma még nehéz lenne, bár úgy látszik, hogy az osztott szervezet hívei sokkal számosabbak s hogy az ezáltal elért eredmények is jelentékenyebbek. A statisztika 83 osztott és 25 egységes rendszerű szövetkezetet számlált s az adatgyűjtés idejében alakulóban volt 20 szervezet közül is csak 7 tartozott az egységes rendszerhez, aminél fogva ezidőszent a szövetkezetek mintegy 2/3-ad része osztott 1/3-ad része pedig egységes alapon működik.

Kétségtelen, hogy az osztott rendszer az egyesek számára nagyobb előnyöket helyez kilátásba, mint az egységes. Amannál az egyéni tevékenység az egyesek saját előnyére érvényesül, mindenki a maga szorgalmának és fáradságának gyümölcsét önmaga élvezi, míg az utóbbinál az egyesek munkája összeolvad egy közösségbe s mindenki tudja, hogy reá saját iparkodásának csak 1/100-ad vagy 1/1000-ed része esik. Azután az osztott szervezetben minden egyes tag bérlővé vagy felesgazdává válik

s így tulajdonképpen bizonyos önálló helyzetbe emelkedik, holott az egységes közös gazdálkodás mellett marad napszámosnak mint ezelőtt. Az osztott rendszer végül nem is alkot valamelyes bontó újítást; az egész változás a mai állapotban, mely vele jár, főleg csak abból áll, hogy a sorból kilép a közvetítőként szerepelt főbérlő, egyebekben a hagyományos gazdasági rend marad a régi; ellenben a szövetkezeti közös gazdálkodás már egy új gazdasági formát képvisel, amely a földmívelést a magánvállalkozás ősi alakjából egy csapásra kiforgatja. Az ilyen átmenet nélküli radikális újításhoz való hozzátörődés már hosszabb időt igényel, több és nagyobb nehézséggel is kell megküzdenie, mint a megszokott állapotokhoz simuló és azok keretében végbemenő változatnak. De bármelyik alapon létesüljön is a szövetkezet, valamennyinek közös legnagyobb és főnehézsége az üzem megindításához szükséges berendezkedés által igényelt tőke előteremtése; mert az a földhöz ragadt vagyontalan munkáscsoport, mely egy földbérlő-szövetkezet alakítására vállalkozik, rendszerint több önjerejébe vetett bizalommal és jóakarattal rendelkezik, mint amennyi megkuporgatott fillér csörög a zsebében s akár mint takarékoskodók is, a legszükségesebb állapotok, eszközök és vetőmag beszerzése, a nélkülözhetetlen kis forgatókével együtt legtöbbnyire túlhaladja vagyoni képességét s csakis mások támogatásával képes magán segíteni.

Az olasz szövetkezetek a tőkeszerzés nehézségein különböző módon iparkodtak magukat túltenni. Első sorban a tagok boosatták a közönség rendelkezésére megtakarított filléreiket; némely szövetkezet pedig azáltal szerezte magának hitelt tagjai részéről és úgy segít magán, hogy az általuk érdembe hozott munkabérek csak részben fizeti ki azonnal, a fennmaradó részt azonban csak aratás után. A legtöbb esetben hitel-szövetkezetek és takarékpénztárak vagy egyes kölcsönöségi intézmények nyújtják a szükséges hitelt, de nem ritkák azok az esetek sem, melyekben a bérbe vett birtok tulajdonosai maguk előlegezik a szükséges tőkét, hogy ezáltal lehetővé teyék és elősegítsék ezen új kísérlet megvalósítását.

A kölcsönösség és társadalmi szolidaritás szelleméről tanuskodik némely földbirtokosnak az az eljárása is, hogy birtokát részletekben közvetlenül munkásoknak adja bérbe s ezeknek a bérbevétel lehetőleg megkönnyíteni igyekszik. A földbérlő-szövetkezeteknek 1905. évi október 8-án Reggio Emiliában tartott kongresszusán e tekintetben nyilvánult óhaj következtében a ferrarai moesarak szabályozására alakult társulat (Societa per la bonifica dei terreni ferraresi) kijelenti, hogy ezt az eljárást már több év óta kísérletképpen követi s hogy ebből kifolyólag négy birtokrésztétel tényleg munkások adott bérbe, még pedig: Mezzogoróban 4 munkásnak 58 hektárt 1902-1911-ig terjedő 9 évre, 7 munkásnak 90 hektárt ugyancsak ezen időszakra és 11 munkásnak 343 hektárt 1904-1907-ig terjedő 3 évre, valamint Mesolában 5 munkásnak 177 hektárt 1905-1911-ig terjedő 6 évre. E béreletekre vonatkozó feltételek szerint a bérbevevő munkáscsoport nem alakul formailag rendes szövetkezetté, sőt rendszerint a béreleményt használatra hallgatagon felosztja egymás között önálló megállapodása szerint; de azért a bérlét egységes és oszthatlan s a szerződést a csoport minden egyes tagja egyetemleges kötelezettséggel írja alá. A szükséges állatokról és munkaeszközökről a meghatározott mennyiségben, valamint az egyéb felszerelésről és vetőmagról bérlők tartoznak gondoskodni. A bérlét

kezdetén átvett téli vetést, takarmány- és szalma-készletet bérlők a bérlét utolsó évében kötelesek visszaszolgáltatni. A kialakított haszonbér-összeg biztosítására a bérbeadó társulatnak jogában áll a termést, mikor az értékesíthetővé válik, szabad kézből eladni s abból a tartozást a bérlők minden további megkérdezése nélkül visszatartani. A termés azonban bérlők korlátlan rendelkezésére marad, ha fizetési kötelezettségüknek pontosan megfelelnek, amit két részletben tartoznak teljesíteni és pedig az első részletet a buza, rozs, zab stb. stb. betakarításakor, de legkésőbb július 31-én, a második részletet pedig a tengeri, kender, répa stb. betakarítása után, de legkésőbb október 31-én. Bérlők terményeiket, állatjaikat, eszközeiket és egyéb készleteiket tűz, illetve jég ellen biztosítani kötelesek. Az ezen kísérletekről szerzett eddigi tapasztalatok arról tanuskodnak, hogy a munkásbérlők mindig pontosan megfeleltek fizetési kötelezettségeiknek s az is kiválóan belőlük, hogy bérlők e vállalkozással a maguk és családjaik számára állandó foglalkozást biztosítottak, s hogy munkájukért megfelelő ellenértéket és jutalmat nyernek, sőt hogy a bérlt területek természetes termékenységénél fogva valószínű, hogy még tisztességes nyereségre is tesznek szert.

A mezőgazdasági rendszerben jelentkező ezen újítások tagadhatatlanul figyelemre méltó nevezetes kezdeményezések, melyek kialakulását és hováfejlődését ma még belátni nem lehet, de a sokat ígérő kezdet és az üdvös ezél bizonyára érdemessé teszi ezt a hazánkban is már gyökereket eresztő mozgalmat arra, hogy teljes érdeklődésünkkel feléje forduljunk.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	117
Egyről-másról	117
Az egyenes adók reformjára vonatkozó határozati javaslat	119
Szövetkezés Olaszországban	128
Tárca.	
Estély egy magyar főúrnál	118
Gazdasági üzemtan.	
Javaslatok a gazdák személyi hitelének ideiglenes megoldása tárgyában	120
Trágyázástan.	
A gyenge őszi vetések feljavítása	121
Állattenyésztés.	
Létesítsünk közös legelőket a növendékállatok részére	122
A lovak és szarvasmarhák nyírása- és tisztításáról	123
Az Országos Törzskönybe felvett állatok bélyegzése	123
Növénytermesztés.	
A rétek legeltetése	124
Gazdasági gépészet.	
Szállítható kenderkimunkáló gépek	125
Irodalom	127
Vegyések	128
Világtermés. — Tanulmányut Amerikába — Franciaország külkereskedelmi forgalma 1906-ban. — Helyreigazítás. — A hitelszövetkezetekről. — Mulatság. — Olaszország külkereskedelmi forgalma 1907-ben. — Gazdasági szakelőadások a kaszárnyában. — Az alföldi szikealajok javítása. — Gazdasági dátumok	130
Kereskedelem, tőzsde	132
Szerkesztői üzenetek	133

Világter-
lésügyi m-
évi világt-
adott jelen
E jelentés
világtermé-
módosult
(382-50),
(527-14), t
máza. Es
mivel keve-
több term-
mény, hog
lésekkel a
zik, bizon-
nak megh-
fedezi a s
nak teljes-
niök. Hog
vagy sem,
seink tová-
ben kilátá-
rosszabbat
melő Alfö-
nélkül érte-
menne, ha
volna. A
készletekn-
ben, tartó-
Tanulm-
egy eszter-
van végre-
mányut te-
lapunk hi-
tünknek g-
küldöttje
Amerikába
és az OM-
szélt utite-
az OMGE-
Czukorgyá-
áldozatkés-
mánya ter-
hogy egé-
lesz ez az
tanulmány-
kivánatos
irányuló
körben vi-
tanulni és
nemzedék-
a kínálko-
Egyesült-
gazdasági
alapszab-
zésére és
mének, ke-
ségének e-
és ilyfor-
szerezni a
az amerik-
és okoz.
Francia-
1906-ban
kereskedé-
talos stat-
mintegy 19
ugyanis 19
közi árufo-
1906-ban

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLOGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK,
TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Világtermés. Most jelent meg a földművelésügyi miniszter végleges jelentése az 1907. évi világtermésről, amely a múlt év őszén kiadott jelentés helyesbített adatait tartalmazza. E jelentés szerint a múlt év őszén kiadott világtermési adatok mindössze a következőkben módosultak: buza 925'41 (949'22), rozs 379'24 (382'50), árpa 326'30 (315'40), zab 524'45 (527'14), tengeri 1051'68 (995'91) millió méter-mázsa. Eszerint tehát a kenyérgabonából valamivel kevesebb, a tavasziból pedig valamivel több termett az előirányzatnál és azon körülmény, hogy a német, angol és amerikai becslésekkel a mi becslésünk nagyjában megegyezik, bizonyítja statisztikai hivatalunk munkájának megbízható voltát. A termés nagyjában fedezi a szükségletet, minélfogva a védővámoknak teljes hatásukban lehetséges érvényesülniök. Hogy tavaszra emelkedik-e a gabona ára vagy sem, az tisztán nyomoruságos őszi vetéseink további fejlődésétől függ, amely tekintetben kilátásaink ez idő szerint a lehető legrosszabbak. A kenyérgabona nagy tömegét termelő Alföld silány vetéseit minden hótakaró nélkül érte a rideg fagy és bizony csudaszamba menne, ha még így is meglehetősen termésünk volna. A mai konstellációk a meglévő csekély készleteknek felhasználásában és értékesítésében, tartózkodásra intenek.

Tanulmányut Amerikába. Az OMGE. közel egy esztendeje megindított mozgalmának megvan végre az eredménye: az amerikai tanulmányut terve pár hét múlva megvalósul. Mint lapunk hivatalos részében olvasható, egyesületünknek gondos körültekintéssel kiszemelt küldöttje a jövő hó elején kel utra Észak-Amerikába, ellátva a földművelésügyi miniszter és az OMGE. ajánlólevelével és előre megbeszélt utitervvel. A kiküldetés anyagi eszközeit az OMGE. hozzájárulá-án kívül a Magyar Czukorgyárosok Országos Egyesületének és hét áldozatkész nagybirtokosurknak nagylelkű adománya teremtette meg. Erős a mi bizodalomunk, hogy egész mezőgazdaságunkra gyümölcsöző lesz ez az áldozat. Am hogy ez az amerikai tanulmányut valóban eredményes legyen, nagyon kívánatos volna, hogy az önkéntes részvételre irányuló felszólításunknak is minél szélesebb körben visszhangja támadjon s főképpen az ifju, tanulni és haladni vágyó tehetősebb gazdamezedék köréből minél többen ragadják meg a kínáló alkalmat szakismereteiknek az Egyesült-Államok bámulatosan fejlődő mezőgazdasági viszonyainak közvetlen szemlélete alapján való bővítésére, szélesebb látókör szerzésére és az amerikai gazda vállalkozó szellemének, kereskedelmi ügyességének és élelmeségének elsajátítására. Tanuljunk az újvilágtól és ilyformán igyekezzünk némi kárpótlást szerezni azért a temérdek vérvesztéséért, amit az amerikai kivándorlás nemzetünknek okozott és okoz.

Franciaország külkereskedelmi forgalma 1908-ban. Most jelent meg a francia külkereskedelmi forgalomról szóló 1906. évi hivatalos statisztika, mely az 1905. évhez képest mintegy 13%-nyi emelkedésről tanuskodik. Mig ugyanis 1905-ben Franciaország összes nemzetközi áruforgalma 9'6 milliárd frankot tett, ez 1906-ban 10'9 milliárdra növekedett, amiből

5'6 milliárd esett a bevételre és 5'3 milliárd a kivételre, úgy hogy a bevétel értékének emelkedése 18%, a kivételé 8%. A bevétel legnagyobb részét nyersanyagokból és fegyártmányokból, a kivétel pedig kész gyártmányokból állott. 1897-ről 1906-ra a nemzetközi összes forgalom értéke 44%, a bevétel 42%, a kivétel pedig 46% emelkedést mutat. E szám adatok a francia termelés és kereskedelem jelentékeny fejlődéséről és izmosodásáról tanuskodnak. Az 1907. év első tíz hónapjáról szóló kimutatások azt bizonyítják, hogy ez a kedvező fejlődés az elmúlt évben sem szünetelt, amennyiben az elmúlt évhez képest ismét mintegy 12%-nyi emelkedés mutatkozik s így, noha a francia mezőgazdaság és ipar is erős küzdelmet kénytelen folytatni a termelésre sok tekintetben mostoha viszonyokkal és az egyre erősödő külföldi versenytársakkal, mindamelllett végeredményben a hivatalos jelentés büszkén mutathat rá ama fényes eredményre, mely a francia vámforgalmi állandó értékmegállapító bizottság elnökének, Picardnak szavai szerint: „a francia termelők és kereskedők lankadatlan erélyéről, elismerésre méltó kitartásáról, vállalkozási szelleméről és hozzáértő ügyességéről tanuskodik“.

Helyreigazítás. A „Köztelek“ folyó évi 5-ik számában „A mezőgazdasági szaktantárgyak tanítása az egyetemen“ cikkbe Gerlóczy Gyula neve után müegyetemi tanár helyett tévedésből báró került.

A hitelszövetkezetekről. Darányi földművelésügyi miniszter megbízásából Czeglédy Tivadar gazdasági szaktanár egy kis könyvecskét írt a hitelszövetkezetekről. E könyv célja: meggyőzni a kis- és törpebirtokos-osztályt a hitelszövetkezetek létesítésének célszerűségéről és szükségességéről. Célját szerző bizonyára el is fogja érni. Kis művében kifejtett érveléseit oly meggyőző bizonyítékokkal támogatja, hogy lehetetlen neki nem igazat adni. És nevezett osztályok szempontjából, akik számára e munka iratott, igaza is van. Szerzőnek a szövetkezetek szervezésében széleskörű tapasztalatai lehetnek s e kis füzet tartalma e tapasztalatok szürete. Mindazoknak, kik ily szövetkezetek létesítésén munkálkodnak, ajánljuk a munka megszerzését. A mű a m. kir. földművelésügyi miniszter kiadványa.

Mulatság. A Kecskeméti Gazdasági Egyesület 1908 február 1-én, saját pénztára javára, bált rendez.

Olaszország külkereskedelmi forgalma 1907-ben. A múlt év január-november havában Olaszország külkereskedelmi forgalma jelentékeny fejlődést mutat fel és 4,209 millió lírára emelkedett, amiből 2½ milliárd esik a bevételre és 1,690 millió líra a kivételre. Az 1906. év azonos időszakával való összehasonlítás 261 millió líra emelkedést mutat a behozatalnál és 33 millió líra csökkenést a kivételnél, tehát — mint ebből látható — Olaszország nemzetközi kereskedelmi mérlege egyre fokozottabb mértékben válik passzívá a bevételi igények állandó emelkedése folytán, amelyekkel a lassabban fejlődő kivétel nem képes lépést tartani. Magában véve ez persze nem mondható kedvezőtlen tünetnek, mert valamely állam gazdasági helyzetét nemzetközi fizetési mérlege, vagyis összes tartozásainak és követeléseinek

egybevetése állapítja meg, nem pedig csupán az áruk ki- és bevételének összehasonlítása. A behozatali többlet gyakran külföldi tartozások törlesztése áruk alakjában s így csak látszólag tartozik a teherlapra, mert valójában kifelé fennálló követeléseknek ellenértéke és az illető ország emelkedő fizetőképességének bizonyossága.

Gazdasági szakelőadások a kaszárnyában. Nemrégiben megemlékeztünk — irigykedve emlékeztünk meg az olasz kormány egy intézkedéséről, melyben elrendelte, hogy hadseregében a legénység egyéb hadi tudományokon kívül gazdasági kiképzetésben is részesüljön.

Akkoriban kifejezést adtunk óhajtatásunknak, bár nálunk is meghonosítanák ez üdvös, Olaszországban is teljesen bevált reformot. S ime, hirt veszünk róla, hogy az esztergomi 76. gyalogezred parancsnoka, Hess Rezső ezredes megkereste a város parancsnokát, hogy keressen módot és alkalmat arra, hogy az ezred legénységének része lehessen a népakadémia ismeretterjesztő előadásaiban. A város természetesen örömmel tesz eleget az ezredes kérelmének s az ismeretterjesztő előadások szervezésével Szölygyémi Gyula igazgatót bízta meg. A tervezett 25 előadás ciklusa most vette kezdetét, melyeken Esztergom tanári és tanítói karán kívül a társadalom számos neves tagja vesz részt. Az előadások megismertetik a hallgató-ságot az állattenyésztéssel, szőlőtelepítéssel, a gazdálkodási rendszerekkel, ezenkívül ismerteti az adózást, a mezőgazdasági törvényt, a gazdasági gépeket, az időjárás alakulásait, az állatbetegségeket, szóval mindazt, amire egy kisgazdának szüksége van. Az előadásokon az egész ezred legénysége részt vesz.

Azon reményünknek adunk kifejezést, hogy Hess ezredes ur üdvös rendeletét minél többen fogják követni!

Az alföldi szikes talajok javítása. Darányi földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy különösen az alföldi szikes területek javítására hivatott öntöző-csatornák létesítésének támogatására erősebb akciózt indit azért, hogy a szikes területek öntözésének és ezzel kapcsolatban a trágyázásnak kérdése minden irányban tisztáztassék. A miniszter szándéka az, hogy az öntözésre való berendezésnél, valamint már berendezett, de rosszul kezelt öntözések okszerű kezelésében és a szükséges trágyázási kísérleteknél egyes gazdákat állami támogatásban fog részesíteni. Gondoskodni kívánt a miniszter arról is, hogy a népies mintagazdaságokkal kapcsolatban kisebbszere öntözéseket rendezzenek be. A szikes, valamint tőzeges és egyéb talaju területeken minta-öntözőtelepeket létesítenek, amelyek kizárólag állami közegek kezelése mellett a különféle talajokra ma még megoldatlan kérdések: rétmegújítás, trágyázás, stb. tanulmányozására szolgálnak. Ahol lehetséges és ahol az előfeltételek megvannak, ott a gazdasági iskolákban öntöző-telepeket fognak berendezni. Célja ez akciónak az is, hogy a kerti terményeknek bolgár kertészet mintájára való öntözése a magyar kisgazdák körében meghonosodjék. Ezenkívül buzdításul a miniszter azokat, akik az öntözés népszerűsítése és serkentése céljából helyesen berendezett öntözést létesítenek önjerejükben vagy az állam nagyobb támogatása nélkül és azt gondosan

HALDEK

„ magnagykereskedése

József főherceg ő cs. és klr. fonsége udvari szállítója.

Budapest, V., Bálvány-u. 6.

vesz

lóhere-

magot

kisarankását :: ::

a belföldi szükségletre 160 koronáig,

nagyarankását :: ::

a külföld részére 150 koronáig.

kezelik, fenntartják, jutalmazni fogja. A miniszter az öntözési akcióra 200,000 koronát vett fel az ez évi költségvetésbe.

Ifjusági mozgalmak. A kassai magy. kir. gazdasági akadémia hallgatóinak gazdasági egyesülete 1907. december 13-án tartotta 4. szakszabályát. *Hoffman F. dr. tb.* elnökön kívül jelen voltak a tanári kar és a tagok. A jegyzőkönyv felolvasása után *Bokor Árpád* főjegyző a „Vas hatása a borra” című értekezését olvasta fel, melyért a gyűlés — *Biró Gusztáv* kir. vegyész hozzászólása után — jegyzőkönyvi dicséretet szavazott meg. *Szabó Imre III.* éves hallgató „Alpesek és a Rajna völgyé”-nek vetített képekben való bemutatásával szórakoztatta a jelenlevőket, miért is a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg.

Gazdasági dátumok. 1908. január 5—20-ig szeszifőző tanfolyam gazdatisztek és szeszgyártulajdonosok részére a kassai m. kir. gazdasági akadémián.

Allami ménék szétosztása január 14-én Verseczen, 16-án B.-Csabán, 18-án Baján, 20-án Dorosmán, 21-én Nagy-Kőrösön, 21-én Rimaszombaton, 23-án Eperjesen, 25-én Turiarémén, 27-én Pálcsban, 27-én Sz.-Németiben, 28-án Nagyatádon, 28-án Debreczenben, 31-én Nyitrán; február 3-án Jászberényben, 5-én Székesfehérváron, 6-án Komáromban, 12-én Deesen, 14-én Sepsiszentgyörgyön, 15-én Homoródon.

Február 8. Tenyészbika- és kanvásár Nagykanizsán.

1908. február 1-től április 15-ig szeszifőző tanfolyam szeszgyárvezetők részére a kassai m. kir. gazdasági akadémián.

1908. február havában nagyszabású tenyész-szarvasmarha- és lókiállítás Zombolyán.

Április 11—30. Élelmezési, háztartási és konyhaművészeti kiállítás Temesváron. Bejelentési határidő március 15.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a középszerű kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőt ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40, 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4°/o-os és 4¹/₂^o/o-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4¹/₂ százalékos kölcsönök egyik módját minden levonás nélkül készpénzben fizeti ki. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segít. Az intézet egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

Lapunk mai számához csatolva van *Perl és Társa* vágyszerű gépgyárosok prospektusa, melyre különösen felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. A vetések állományában lényegesebb változás nem állott be. Az időjárás változó, mérsékelt fagyokkal. A hótakarónak általában nagy hiányát érzik a vetések.

Baja. Az időjárás állandóan fagyos. A vetéseken hó nincs, mi ártalmas lehet. Az utak javu tak, a gabona-behozatal mégis csekély, mert gazdáink jobb árakat várnak. Kínálat és forgalom hiányzik.

Debreczen. Az időjárás szép télies, mérsékelt hideg. Léva. Az időjárás hideg, 8—10 fok hideg van, a fűtő-Losonez Az időjárás erős hideg.

any* g ara emelkedik.

Miskolc. Időjárás: naponként ködös és 10—14 fokos hideg váltakozik; hó e héten (e 8 napban) nem esett. Általában gyenge termésre van kiátás.

Nagykanizsa. A tartós hideg a hótakaró nélküli vetéseknek ártalmára lesz.

Nagyszentmiklós. A jövő terméskilátások valami dus aratással nem biztatnak, mert sok hiányokban szenvedett őszi vetésünk csak gyengén és alig némely helyen kellőleg megbokrosodott s a nagy hideg hótakaró nélkül most érzékenyen veszélyeztetheti.

Nyiregyháza. Állandó enyhe hideg reggel — 5—6-ig, délután +2—3-ig, csapadék és szél nélkül.

Nyitra. Az időjárás állandóan derült és hideg. Napközben már nem olyan zord, mint a múlt héten. Ámbár a vetéseknek vastagabb hótakaróra van szükségük, eddigi állásuk, különösen a búzáé, kielégítő. A külső mezei munkák csaknem teljesen szünetelnek.

Sopron. Hó hiányában az erős fagyok következtében a vetések szenvednek. A mezei munka szünetel.

Temesvár. A terméskilátások általában jók. Az idő enyhe és ködös.

Versecz. A mostani kemény száraz fagy a vetéseknek nem kedvező.

Zalaegerszeg. Állandó fagyos időjárás uralkodik. A buja vetéseket a gazdák legeltetik.

Zenta. Száraz fagy uralkodik. Az őszi vetésekre kívánatos volna hótakaró.

NYILTÉR. *)

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga a káli, amelynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapásnövényeknek, heréknek és réteknek, ugy az árpának és szőlőnek. Különösen szegények káliban a homok- és tőzegtalajok és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a phosphorsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a 40°/o-os kálisó bir jelentőséggel, miután abban a tiszta kálit vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállítási költsége miatt, legolcsóbban vásárolhatjuk. A kálitrágyák alkalmazásáról a

Kállsyndiktátus mezőgazdasági tájékoztató irodája
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)
 díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsájtja.

Aki SZABADALMAT akar szerezni, forduljon TÖRÖK LÁSZLÓ — okleveles gépészmérnök
 HITES SZABADALMI ÜGYVIVŐHÖZ
 (KIR. TÖRVÉNYSZÉKI HITES SZAKÉRTŐ)
 BUDAPEST, VII., Rákóczi-(Kerepesi)-ut 30. szám.
 Telefon 87—02. Telefon 87—02.

*) B rovat alatt közlöttékért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

Most jelent meg

BUDAY BARNÁ

DERÜLT ÉGBOLT ALATT

című elbeszélés kötete. A vaskos kötet ára 3 kor. Megrendelhető **Singer és Wolfner** könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrassy-ut 10. sz.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek a jövő év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és okt. hónapokban tartatnak meg.

Az aukciókra felkötött és „Gyapjárverési vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” című gyapjuküldemények M. A. V. összes vonalán tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál

Magyar

Általános Hitelbank

Áruosztály - Gyapjárverések

V. ker., Nádor-utca 12. sz.

Megjelent!

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. igazgatója a G. E. O. Sz. titkára

szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár

1908. évi folyama

A „Köztelek Zsebnaptár” tizenegyedik évfolyama teljesen átdolgozva két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképeni Zsebnaptár amely a naptári részt, a jegyzéknaplót és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz. — A „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek bérmentes küldéssel 4 korona.

Megrendelhető a

„KÖZTELEK”

kiadóhivatalában

Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” len- és heremagtisztító-gépek

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi- vagy hajtórőre alkalmazva. — Ezévi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzékét kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évben Nagy-Enyeden aranyéremmel kitüntetve.

Sürgönczim: Kalmár-rostagyár.

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1908 január 17-én.

Piac	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Húsárak												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben						Élősúly mm. koronákban						
											marha-hus	borjúhus	sertéshus	birkahus	marha-hus	borjúhus	sertéshus						
						100 kilogrammonként										100 db							
korona értékben																							
Arad	23.20	21.00	13.80	14.00	12.00	6.50	7.00	320	10.00	160	144	200	160	148	136	110	70	60	80	70	90	80	
Baja	23.40	20.80	15.00	14.40	12.80	6.00	6.00	280	220	8.00	136	128	144	136	132	124	116	54	51	108	102	98	94
Békés-Csaba	24.40	20.00	14.40	14.00	14.20	7.00	7.00	220	180	6.00	128	120	160	140	136	88	70	60	80	70	88	76	
Debreczen	22.00	20.00	14.00	16.00	13.00	4.20	4.40	400	240	6.60	132	116	172	128	168	160	76	66	92	92	88	88	
Eszék	23.60	20.00	14.00	15.40	13.60	12.00	12.00	260	240	10.00	160	140	200	160	140	136	104	72	60	104	94	104	88
Győr	24.00	20.00	14.00	14.00	12.00	6.00	6.00	280	240	10.00	160	140	200	160	140	136	104	72	60	104	94	104	88
Kaposvár	24.00	21.00	16.80	16.00	14.20	3.00	3.20	300	5.60	154	150	178	170	136	130	94	70	62	96	86	108	108	
Kassa	24.80	22.50	14.40	16.00	14.00	3.60	4.40	300	7.00	156	148	150	140	133	126	74	70	76	72	72	68	68	
Léva	24.00	21.60	15.40	16.60	14.20	6.00	6.00	260	220	8.00	128	120	160	140	130	104	78	70	92	84	100	86	
Losoncz	25.00	22.80	16.00	17.00	15.70	4.50	5.50	200	180	8.00	136	120	160	147	144	128	88	70	60	96	80	128	100
Miskolcz	24.80	23.00	15.00	14.00	15.00	4.00	4.00	240	160	6.80	144	134	152	144	168	160	88	72	64	104	100	120	112
Nagybecskerek	22.00	17.50	13.40	14.40	12.00	7.00	6.50	340	250	6.50	136	128	160	144	144	136	83	62	60	90	85	90	82
Nagykanizsa	23.10	22.00	16.00	16.00	14.40	4.50	5.00	280	240	7.60	160	128	180	160	150	140	100	80	60	90	80	88	84
Nagyszében	23.80	20.80	13.00	14.40	13.00	9.00	9.00	240	200	7.00	128	120	152	144	136	80	80	78	100	90	84	80	80
Nagyszentmiklós	24.40	22.00	14.40	15.20	12.60	7.00	7.00	300	220	7.00	128	180	160	144	136	96	88	60	110	100	110	100	100
Nagyvárad	22.50	20.50	14.00	15.80	12.30	3.20	4.00	220	8.00	136	128	180	160	136	128	72	60	100	90	120	116	116	116
Nyiregyháza	23.00	21.00	17.50	16.00	14.40	6.00	6.00	240	200	10.00	136	128	160	152	152	144	112	80	64	90	80	100	88
Nyitra	21.00	12.60	14.00	12.20	7.00	8.00	280	260	8.00	128	120	160	140	136	128	70	68	60	92	90	84	80	80
Pápa	24.60	22.60	14.00	16.20	14.00	4.00	4.60	290	240	8.00	128	120	160	152	144	104	92	56	104	92	100	88	88
S.-A.-Ujhely	23.10	21.00	17.00	16.60	15.80	6.00	6.00	280	240	9.00	172	140	230	180	192	160	92	56	104	92	100	88	88
Sopron	24.00	22.20	13.40	15.00	14.40	5.80	6.00	230	220	8.00	136	128	168	160	132	128	108	64	76	104	90	104	88
Szatmár	23.00	13.00	15.00	13.20	4.00	5.00	380	240	5.00	128	156	124	96	64	76	104	90	104	90	84	80	80	
Szentes	23.20	13.50	13.80	12.10	7.00	200	185	8.00	150	140	200	185	170	160	120	85	75	110	95	110	98	98	
Szolnok	22.20	19.40	14.40	12.60	6.00	6.50	300	9.00	128	120	168	150	128	120	100	65	55	70	60	85	75	75	
Temesvár	20.60	19.00	14.50	14.50	12.00	5.00	6.00	240	8.00	120	180	140	100	78	72	110	100	100	100	100	100	100	
Uj-Arad	21.00	20.80	16.00	15.60	16.00	6.00	5.00	280	240	8.00	128	120	148	140	128	120	70	64	96	88	98	90	90
Versecz	23.00	20.00	14.00	14.20	12.40	7.00	7.00	230	260	7.00	128	124	160	150	140	136	90	64	58	110	100	90	86
Zalaegerszeg																							
Zenta																							

Nemzetközi gabonapiacz 1908 január 14-től 1908 január 18-ig.

	Kelet	Határidős árak										Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odesza	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago	
Buza	17	25.80	22.86	27.00	24.80	28.02	21.70	19.88	19.20	17.18	21.57	Január	25.52 ^a	20.79 ^a	26.44 ^a	22.44 ^a	19.20
	14	25.10	21.96	27.10	24.90	27.73	22.18	20.02	19.36	16.81	20.01	Február	21.30 ^b	20.22 ^a	26.36 ^a	21.84	18.18 ^a
Rozs	17	22.80	23.30	23.50	25.55	17.62	18.67	18.67	18.67	18.67	18.67	Január	22.48 ^a	24.74 ^a	18.82 ^a	18.82 ^a	18.82 ^a
	14	22.40	23.50	23.80	25.37	17.62	18.62	18.62	18.62	18.62	18.62	Február	18.56 ^b	25.22 ^a	17.44	17.44	17.44
Zab	17	16.60	17.80	16.40	22.52	22.52	22.52	22.52	22.52	22.52	22.52	Január	16.54 ^a	20.74 ^a	17.84	17.84	17.84
	14	16.80	17.80	16.40	22.52	22.52	22.52	22.52	22.52	22.52	22.52	Február	16.40 ^b	20.88 ^a	17.84	17.84	17.84
Tengeri	17	18.90	14.78	15.90	16.80	19.37	13.82	12.00	10.93	10.93	10.93	Január	18.98 ^a	14.13 ^a	17.94 ^a	17.94 ^a	17.94 ^a
	14	14.00	14.82	16.10	16.90	19.37	13.90	11.88	10.61	10.61	10.61	Február	14.14 ^b	14.05 ^a	18.00 ^a	18.00 ^a	18.00 ^a
Árpa	17	15.70	20.80	19.50	25.55	25.55	25.55	25.55	25.55	25.55	25.55	Január	14.14 ^a	14.19 ^a	18.00 ^a	18.00 ^a	18.00 ^a
	14	15.70	20.80	19.50	25.37	25.37	25.37	25.37	25.37	25.37	25.37	Február	14.30 ^b	14.30 ^a	18.00 ^a	18.00 ^a	18.00 ^a

Alapított 1873. **Erőtakarmanly és mütrágya nagykereskedés** Alapított 1873.

DUKES ÉS HERZOG

GALGÓCZ. **Eredeti thomassalak. Száritott répaszelet.** BUDAPEST, Váci-körút 74.

Interurbán telefonszám: 1. Interurbán telefonszám: 118-99.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

1908 január 17.

Hetekig tartó szünetelés után ma a nagyobb gőzmalmok végre határozott vételkedvet tanúsítanak és 20,000 métermázsza búzát vásároltak 20-30 fillérrel magasabb árak mellett. A javulás áterjedt a tavaszra szállítandó gabonákra, mely határidők lényegesen emelkedtek. Ezzel ellentétben az ősziek csupán változatlan árak mellett maradtak.

Rozs valamivel kellemesebb irányzatú, Budapest paritásán 21:80-21:90 árat jegyzünk fel. Árpa csendes, takarmányzélókra 15:40-15:50 K. árat fizetnek.

Tengeriben újabban élénkebb vásárlókedvet állapíthatunk meg. Tiszavidéki állomásokon távolság szerint 12:70-12:90 K. érhető el a fővárosi távolságban eladók 13:60-13:60-et követelnek.

Zabban a fogyasztás jobb érdeklődést mutat, eladások 16:40 és 16:80 K. mellett letesítettek.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 75 k. 25 K. 30 f., 100 mm. 76 k. 25 K. 45 f., 1000 mm. 76 k. 25 K. 90 f. Pestvidéki: 400 mm. 78 k. 25 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 25 K. 70 f., 500 mm. 76 k. 25 K. 35 f., 500 mm. 75 k. 25 K. — f., 350 mm. 73 k. 23 K. 60 f., 200 mm. 72:5 k. 23 K. 80 f.

Fejérmegyei: 300 mm. 77 k. 25 K. 20 f. Rozs: 300 mm. 22 K. 35 f., 200 mm. 22 K. 35 f., 300 mm. 22 K. 20 f., 50 mm. 22 K. 20 f., 200 mm. 21 K. 70 f. par.

Tengeri: 200 mm. 13 K. 55 f. paritás.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1908 áprilisra	25:70 K.
„ 1908 októberre	21:38 „
Rozs 1908 áprilisra	22:64 „
„ 1908 októberre	18:68 „
Zab 1908 áprilisra	16:72 „
Tengeri 1908 májusra	14:16 „
Repece 1908 aug.—szeptemberre	33:— „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mesterutca. 1908. január hó 17-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 188 szekér réti széna, 33 szekér muhar, 25 szekér zsupszalma, 32 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 10 szekér egyéb takarmány (lőhere, luczerna, zabosbüköny, köles stb.), 1100 zsák szécska.

A forgalom közepes. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 700-860, muhar 800-860, zsupszalma 580-640, alomszalma 440-540, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 560-660, zabosbüköny 800-860, lőhere —, zöld luczerna —, köles —, sarju 600-720, szalmaszecska 600-620. Összes kocsiszám 299. Összes súly 358,800 kg.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Lőheremag: áremelkedése folytatást nyert. A kínálat csaknem teljesen megszűnt s így a rendkívül élénk kereslet kielégítésre nem található. Hangsúlyozzuk ismételtén, hogy minden gazda vetőmagszükségletéről idejekorán gondoskodjék, mert tartunk attól, hogy a belföldi készletek nem lesznek elegendők a nagy szükséglet kielégítésére.

Luczernamag: irányzata változatlanul szilárd, dacára azonban annak, hogy ugy Francia-, mint Olaszországból

nagyobb áremelkedést jelentenek, nálunk elegendő kínálat folytán az ára nem változott.

Bükköny, baltacsim, fűmagvak árai emelkedő irányt követnek.

Nyersáru 100 kg.-ként árai a következők:

Lőheremag nagyaránkás	150-168	korona
„ arankamentesítésre alkalmas	170-190	
Luczernamag szép sárga színű	136-146	
„ kereskedelmi áru	120-126	
Baltacsim	33-35	
Biborheremag	40-44	
Bükköny	17:50-18:—	
Nyulzapuka	126-142	
Mák	—	

Gazdasági áruszükségleti czikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete árusztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az üzlet irányzata a lefolyt héten nem változott. A meglehetősen élénk forgalom muitt heti árakon bonyolódott le. A szalonnából sokan fedezik már későbbi szükségletüket.

Jegyzések:

L. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb, kocsiarakományok vételénél, nehéz minőségű — 112-113 K. Könnyebb minőségű — 106-107 „ L. r. perzselt (paraszt) szalonna — 120-121 „ L. r. pestvárosi disznózsir, nagy hordókban 133-139 „ 100 kg.-ként, minden levonás nélkül.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten élénkebb kínálat uralkodott és több tétel kelt el tartott áron.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 165-165:50 K., adózatlanul 66-66:50 K. kicsinyben, 1-2 K. drágábban. Élesztőszesz változatlanul 163:50 koronáig adózva és 64-64:50 kor.-ig adózatlanul kelt el.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban 56 K.-ig kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz 60:50-61 kor. volt ajánlva ab termelő állomás gyérből vételkedv mellett.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 62:50-63:50 K. Bécsi jegyzés — K. kontingens nyersszeszért.

Budapesti jegyzés

	nagyban
	koronákban
Kontingens nyersszesz	—
Finomított szesz adózva	65-166
„ adózatlan	66-87
Élesztőszesz adózva	163:50-164:—
„ adózatlan	64-64:50
Nyersszesz adózva	63-63:50
Denaturált szesz	56-56:50

Luiza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1908. január 16 án. Netto-árak 50 kg.-kint Budapest, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul. Kötelezett-ség nélkül.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	18:90	18:70	18:50	18:30	18:10	17:90	17:50	16:70
	7 1/2	7 3/4	8	Korpa:		F.	G.	
	15:80	13:30	9:30	Ár korona:		6:80	6:80	
	Rozslisztárak:							
	II	II/I	I	WR	II	II/b	III	IV
K.:	8:60	8:20	17:80	17:50	17:10	16:40	15:30	12:80
	KK							
	7:40							

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg.-ként Budapest, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	37:20	36:60	36:—	35:60	35:20	34:80	34:40	32:60
	7 1/2 7 3/4 8							
	30- 26- 18:40							

Rozslisztárak:

Szám:	O.	O/I.	I.	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.	36:60	35:80	35:—	33:60	—	31:60	29:80

Az abraktakarmányczikkek árai a következők voltak Budapest, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Finom korpa prompt szállításra	12:30-12:20
Goromba „	12:30-12:20
Finom korpa 1908. jan.—május száll.	12:30-12:20
Goromba „	12:40-12:30
Rozskorpa „	13:20-13:10
Árpada és árpadercze	14-13:80
Malomkocoly	12:50-12:40
Budapesti gyári repcepegőgácsa	15-14:80
Derby melasse ab Hatvan v. Pozsony	11:40-11:30
Szárított moslék zsák nélkül	14:10-14-
Malátacsira „	14:10-14-
Repaszelet „	13:40-13:30
Szörplé 48-50% czukortart. hordó nélkül	—
ab czukorgyár	10:90-10:80

Hideghus-vásár az Orczi-úti élelmi piacon 1908. év január hó 17. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 37 árus 76 drb sertést, 4 árus 37 drb süldőt, 3200 kg. friss húst, 900 kg. füstölt húst, 1200 kg. szalonnát, 900 kg. hájat.

Vidékről és pedig 44 drb sertést.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 136-176, süldőhús 1 kg. 140-180, füstölt sertés-hus 1 kg. 144-180, szalonna zsirnak 1 kg. 128-140, füstölt szalonna 1 kg. 152-176, háj 1 kg. 148-152, disznózsir 1 kg. 152-180, kocsonyahús 76-100, füstölt sonka 1 kg. 180-180 fillérig.

Hideghus-vásár a Garai-tér élelmi piacon 1908. év január hó 17. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 79 árus 38 drb sertést, 4 árus 20 drb süldőt, 4100 kg. friss húst, 1400 kg. füstölt húst, 1500 kg. szalonnát, 1100 kg. hájat.

Vidékről és pedig összesen 416 drb sertést, 49 süldő.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 128-220, 1 q 118-120 K., süldőhús 1 kg. 136-180, füstölt sertés-hus 1 kg. 160-180, szalonna zsirnak 1 kg. 124-136, füstölt szalonna 1 kg. 163-180, háj 1 kg. 144-148, disznózsir 1 kg. 156-160, kocsonya-hús 1 kg. 72-90, füstölt sonka 1 kg. 168-220 fillérig.

Budapesti lóvásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 január 16.

	Fölhajtattott:	Arak
		(drb.-kint korona)
Jobb minőségű hátszló	— drb	—
Könnyű kocsi (jukker)	10	440-600
Nehéz „ (hintós)	—	—
Igás „ (nyugatívér)	40	310-540
Ponny	—	—
Fuvaroslovak	180	126-270
Parasztllovak	300	90-220
Alarendelt minőség	111	54-80
	Összesen	641 drb
Eladatlan maradt	—	351 drb

Irányzat: élénk.

JOHNSTON

a legjobbak a világpiacon

mélyvágású fűkaszalógépei

marokrakó aratógépei

és kéveköti

szénaforgató és szénagyűjtőgépei

és kiválóan alkalmasak a magyar viszonyokra. A Johnston-pek dönt, kavardott gabonában is jó munkát végeznek s feltűnően csekély vonóerőt igényelnek.

A gépek szerkezetének tökéletességéért s anyaguk elsőrendű voltaért készséggel szavatolunk.

Vezérképviselő és főraktár: Bächer Rudolf Melichar Ferencz czégnél

BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Tessék ismertető leírást kérni. Tessék ismertető leírást kérni.

Buda (Kredeti)

Fölhozott

Magyarországból
Magyar élő borjú
Magyarországból
Élő gödölye
Szurott gödölye
Ausztriából élő b
Óssz
Eladatlan maradt
borjú, — drb él
Irányzat: lan

Buda

Fölhajtás Össz
Új felhajtás
Múlt vásárról
viszamaradt
Veszteglőből élő b
Összeg
Eladatlan maradt
Szármaszói hely
Magyar eredeti
Magyar tarka
Galíciai
Horvátországi mar-
hák
Boszniai marhák
Összeg

(100 kilogr.-kint 610)

1908. január

Magyar hizott ó
Tarka hizott ók
Szerbiai ók
Tehén
Bika
Növendékmari
Bivaly

Irányzat: irán

Budapest fe

Heti fölajtás
Összege

január 10-16
január 16-ig

M a p
Óreg ne-
hézpárón-

1) jan. 10. 88-
jan. 16. 90-
2) jan. 10. —
jan. 16. —
3) Az áruk élőse
4) Az áruk élőse
40% levonással, ki
Irányzat: a vá
emelkedtek.

Magyar Mező
sertéshizlalo té
részére.

(Az áruk kobánya
náss
Óreg nehéz (pá
Óreg közép
Fiatal nehéz
„ közép
„ könnyű
Irányzat: ále

Budapesti szurómarhavásár.
(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908. január 18.

Árak:
(kilogrammonként és súlyban fillérekben.)

	I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borjú	98 drb	90-98 kiv. 100
leszurtt	5	II. r. 80-88-54-68
Magyar élő borjú (rugott)		
leszurtt		
Magyarországból élő bárány		
leszurtt	231	10-21
Élő gödölye		
Szurott gödölye		
Ausztriából élő borjú		
Összesen:	334 drb	

Riadatlan maradt — drb élő borjú, — drb rugott borjú, — drb élő bárány, — drb leszurtt bárány.
Irányzat: lanya, az árak 2 fillérel hanyatlottak.

Budapesti vágómarhavásár.
1908. január 18.

Fölhajtás összege:

Uj fölhajtás	2128 drb	Minőség szerint:	
Mult vásárról	25	Elsőrendű hizott	50 drb
visszamaradt	25	Másodrendű	1965
Vesztelőből szerb	—	Alarendelt minőség	—
Összeg	2153 drb	Növendékmárha	—
		Bivaly	—
		Összeg	2153

Nem szerint:

Bikák	138 drb
Ökör	1547
Tehén	468
Növendék-bivaly	—
Összeg	2153 drb

(100 kilogr.-kint élő súlyban minden levonás nélkül fillérekben.)

1908. január 18.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	72-80	62-70	54-60
Tarka hizott ökör	80-92	62-78	50-60
Szerbiai ökör	—	—	—
Tehén	60-74	50-60	48-50
Bika	58-72	50-58	48-50
Növendékmárha	—	50-62	—
Bivaly	—	38-52	—

Irányzat: irányzat és árak változatlanok.

Budapest ferencvárosi zárt sertésvásár.
1908. január 18.

Heti fölhajtás összege	Értékett wagon	Értékett összesen darab	Szállítási költség	Riadatlan maradt
január 10-től január 16-ig.	187	6603	7799	1295

Napi árak fillérben

M. p.	Óreg ne- házpáron- kint 280-350	Páronként 300 kg. feltől	Páronként 220-350 kg.	Könnnyű 220 kg.	Husos fajta
1) jan. 10.	88-92	—	—	—	—
jan. 18.	90-94	—	—	—	—
2) jan. 10.	—	108-118	108-120	113-116	—
jan. 18.	—	111-122	110-122	110-118	—

1) Az árak élő súlyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élő súlyban páronként 45 kg. éltsúly és 40% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányzat: a vásár közepes, az árak 2-4 fillérel emelkedtek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 40% levonással vevő javára értendők.)

Óreg nehéz	(páronként 400 kg. feltől)	fillérig
Óreg közép	30-400	—
Fiatal nehéz	320 kg. feltől súly	116-118
„ közép	250-300 kg.	120-122
„ könnyű	250 kg.-ig	124-126

Irányzat: átlagosan.

Soványsertés-árak.
(Kredeti tudósítás Ur! Rezső sertéshizományos (VIII. ker., Bérkocsis-utca 12., a „Köztelek” részére.)
1908. január 15.

	kilogrammmig	fillér
Sertésvészen átment	60-100	136-126
„	100-120	126-124
„	120-160	124-116
„	160-200	116-114
Sertésvészen át nem ment	60-100	80-92
„	100-120	92-94
„	120-160	94-100
„	160-200	100-104

Árak élő súlyban kilogrammonként 40% engedmény.
Irányzat: lanya.

Bécsi juhvásár.

1908. január 16

Fölhajtás

	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	1121	Angol husos ürök	—
Galicziából	—	Elsőr. hiz. ürü	54-62
Osztrák tartományokból	—	Gyapjas	—
	—	Középm. hizott ürü	46-52
Összesen	1121	Nyírott juh	—

(Az árak kg.-ként fillérekben, élő súlyban fogyasztási adó nélkül értendők.)
Irányzat: szilárd, multheti árak fizetettek.

Bécsi szurómarhavásár.

1908. január 16.

Fölhajtás:

	drb	Árak:	fillér
Magyarországból élő borjú	—	—	—
leölt	335	128-134	100-120
Ausztriából élő borjú	22	—	—
leölt	4319	128-136	102-120
Magyarországból leölt bárány	480	24-36	kor. párja
Ausztriából leölt	164	24-36	K. párja
Magyarországból leölt sertés	457	98-118	zrsirt.
Ausztriából	2068	90-112	hussert.
Magyarországból leölt juh	159	63-92	—
Ausztriából	92	63-92	—

Összesen: 8096 drb
Irányzat: szilárd, prima borjúk 4-8, többi minőség 6-10 fillérel olcsóbb. Sertés 4-6 fillérel olcsóbb. Juh- és bárány csak nagynehezen tudta multheti árat megtartani.

Bécsi sertésvásár.

1908. január 14.

Fölhajtás:

Minőség szerint:	Magyarországból drb	Származás szerint:	
Hussertés	7829	Magyarországból	150
Zrsirtés	8035	Magyarországból	7922
Összesen	15864	Galicziából	7488
		Osztr. tartományokból	306
		Olaszországból	—
Riadatlan maradt	1300	Összesen	15864

Árak: (kilogrammonként élő súlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zrsirtés	102-104	kiv. 106
Középsertés	97-101	
Óreg nehéz	92-96	
Könnnyű és szedett sertés	94-98	
Stüldő (lengyel, erdélyi)	68-94	kiv. 96

Irányzat: lanya, prima zrsirtés 2 fillérel, többi minőség 3-4 fillérel olcsóbb. Hussertés 3-4 fillérel olcsóbb

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül.)

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 21. Téthi kir. jbiróság	a tkvi ha- Döry tóság Elek	154000
Január 21. Szarvasi kir. jbiróság	a tkvi ha- Lusztig tóság Miksa	103800
Január 22. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Cymbalak tóság Istvánné	47608
Január 23. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Vigassy tóság István	160600
Január 24. Gyöngyösi kir. jbiróság	a tkvi ha- Makács tóság Zoltán	48000
Január 28. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Réthy tóság János	178662
Január 31. Szombathelyi kir. tvszék	a tkvi ha- Füst tóság Kálmán	53100
Febr. 4. Salgótarjáni kir. jbiróság	a tkvi ha- Fisch tóság Gyula	42580

Febr. 8. Marosludasi kir. jbiróság	a tkvi ha- Deutsch tóság Salamon	45182
Febr. 15. Szegedi kir. tvszék	a tkvi ha- Kopasz tóság József	42800
Márcz. 3. Sajó-szt-péteri kir. jbiróság	a tkvi ha- vb. Sturmman tóság György	52881
Márcz. 9. Magyaróvári kir. jbiróság	a tkvi ha- Antoni tóság Róbert	40670
Márcz. 9. Nyírbátori kir. tvszék	a tkvi ha- Kende tóság Sándor	91387
Márcz. 10. Nagyváradi kir. tvszék	a tkvi ha- Weiszlovits tóság Adolf	130538
Márcz. 31. Marosújvári kir. jbiróság	a tkvi ha- Nesztor tóság Lőrincz dr.	68000

Szerkesztői üzenetek.

F. Z. Lengyel. Tolna megye a szóbanforgó közleményből tévedésből maradt ki. Baranya megyével együttesen képez egy kerületet Pécs székhellyel. Felügyelő: Jakabffy Imre.
K. N. D. Radvány. Igen, 1-3 hóig. Kikötés híján 6 hónap.
G. D. Cséte. Gyakorlati vizsgák többé nem tartatnak.
K. I. Temesvár. A hat hónap múltányos. Megszerezheti a „Pátria”-nál (Budapest, IX., Üllői-ut 25.).
M. Gy. Pta-Bolhás. Vetési célokra rendelt gabonának és így arpanak fuvardíkjedezménye nincsen. Az exránt kérelmezendő díkjedezményes szállítás céljaltan. A kereskedelemügyi miniszter szalas- és erótakarmányküldeményekre engedélyezett nagyobb mérvű díkjedezményeket, de vetési célra rendelt gabonára nem.
H. Miskolci Kereskedők és Gazdák Köre. A mezőgazdasági érdekképviselet ügye jelenleg a földmiveltügyi miniszter előtt van, akihez a pécsi VIII. orsz. gazdasági határozata folytán az érdekképviselet kérdésére vonatkozólag megnyilatkozott 54 gazdasági egyesület véleményét az OMGE. eredetiben felterjesztette ama kérelem kapcsán, hogy a miniszter ezen állásfoglalások figyelembevételével dolgoztasson ki törvényjavaslatot a mezőgazdasági kamaráról s azt küldje meg véleményezés céljából valamennyi gazdasági egyesületnek. A még fennforgó ellentétek a kész javaslat alapul vételével talán könnyebben ki lesznek egyenlíthetők s így remélhető, hogy ez a mezőgazdaságunk érdekei szempontjából oly nagy jelentőségű reform közmegegyezésre fog mielőbb megoldatni. Ha lapunkat figyelemmel kísérik, láthatják, hogy lankadatlanul küzdünk a mielőbbi sikeres megoldás érdekében, mert erős meggyőződésünk szerint az érdekképviselet helyes módon való megvalósítása hazai mezőgazdaságunk további virágzásának és fejlődésének egyik legfontosabb előfeltétele.

„AGRARIA”
magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZELEKÉK.

Tiszta aczélanyag saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfejej.
Páncélaczél-kormánylemez.
Magasított aczél-ekfejej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

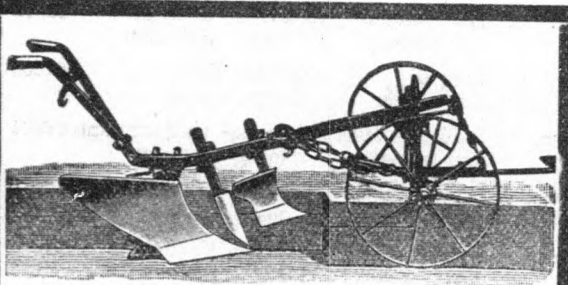
Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmányok felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajművelőgépeket terjedelmes ismeretű és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerűt és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

Megrendeléseket elfogad a **Veszprémmezei Gazdasági Egyesület** értékes fő osztálya, **Veszprém.**

Rövidített levélcím: **„AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2.**
Sürgőnyezim: **„AGRARIA” BUDAPEST.**

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, páncéllemezekkel
 □ acél gerendelyvel
 állítható szarvakkal, önvezetéssel.

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló-, rét-boronák.
 Háromtagu és egytagu hengerek.
 Superior sorvetőgépek, triörök.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

60cséplőkeszietek 12 HP.-ig. Ipari mozgonyok 200 HP.-ig.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt
 mag-, gabona-, burgonya-, faszén-, gyapju-

Zsák

kazal-, repce-, behordási-, rostaalj-, waggon-

ponyva

„HUNGÁRIA“ kettős kézi kévekötelek fegyvel. Szőlőkötöző fonal kötelek, zsákzsinegek, lópokrócok, csomagoló vásznak

NAGEL ADOLF
 zsák- és ponyvagár, kölcsönintézet.

Vétel, eladás és cserélés.
BUDAPEST,
 Arany-János-utca 10.

Sürgönyezim:
NAGELA BUDAPEST.
 Vidéki telefon: 35-92.

Számos kitüntetés.

Sok kézi munkaerőt lehet megtakarítani a gazdaságoknak központi vízellátásával.

Elsőrangú referenciák.

Törs és Ormai

mérnöki iroda és gyár

Budapest, Kolozsvár,

VIII., Szilágyi-utca 3. Jókai-utca 12. sz.

Készít korszerű szivattyu és vízműveket és vízvezetékberendezéseket uradalmak, gazdaságok, gazdasági épületek részére, önműködő itatóvályukat istállók részére, továbbá központi fűtési és vízvezetési berendezéseket kastélyok, növényházak, kertészetek részére.

Felvilágosítások díjtalanul.

Modern fürdő- és klozet-berendezések, szökőkutak stb.

Szaksterü tervek és költségvetések.

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes házi állatok erősítésére, edzésére, azok egészségének építésben tartására a

Brázay Kincsem-Fluid

Kincsem szesz

minden gazdaságban és állattenyésztésben

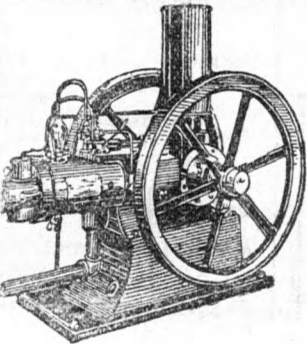
nélkülözhetetlen.

Felülmúlja a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül.

Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmészesben, katonai, polgári, és versenystállókban.

Kapható: gyógytár-, drogéria- és fűszerüzletekben vagy közvetlenül a készítő:

BRÁZAY KÁLMÁN cégnél, **BUDAPESTEN**
 1 üveg ára **K 2.50.** 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással **24** korona.

GÓLIÁT NYERSOLAJMOTOROK.

Az eddigi nyersolajmotorok között a leg-egyszerűbb, eszményi tökéletességű és pusztíthatatlan erős szerkezetűek. :: ::

A legcsekélyebb nyersolajfogyasztásért, üzemi-képességért teljes garancia vállalatik. :: ::

Gyors szállítás és üzembhelyezés. ♡ Áránlaltal készséggel szolgál

Timár Ede cég Budapest, Lipót-körút 28.

Telefon 46-71.

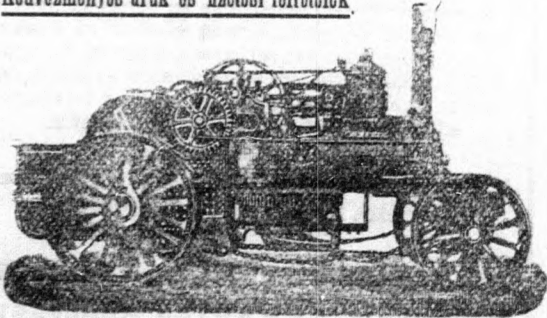
Telefon 46-71.
6905

Hirdetések felvételnek

a „Köztelek“
 kiadóhivatalában
 Budapest. Ullői-ut 25

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST

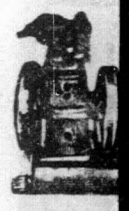
Kedvezményes árak és fizetési feltételek

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. ■ ■ ■ ■ ■ gőzeke- és gépgyár ■ ■ ■ ■ ■
 Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

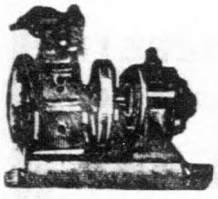
ALF
 Irod
 Alfa
 rok
 kézi

1907. év
 kor leg
 munkab
 latos kö

AZ
 főfel
 ellen
 felülv
 számít
 tanác
 A bejel

Ela

alakít

Villanyvilágítás önálló teleppel

kastélyok, gazdasági épületek, gyárak, szállodák számára saját rendszerünk szerint. Kombinálható vízvezetékekkel és gazdasági üzemmel. Számos elsőrangú referenzia. Kimerítő ismertetéssel, árajánlattal szolgál. **SIGNER F. és R.** mérnöki és elektro-technikai vállalat. Budapest V., Kálmán-utca 15. TELEFON 63-01.

ALFA-SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep: BUDAPEST, VI., LOMB-UTCZA 11. SZÁM.

Alfa-Laval Separatorkok (tejfőlöző gépek) kézi- és erőhajtás a.

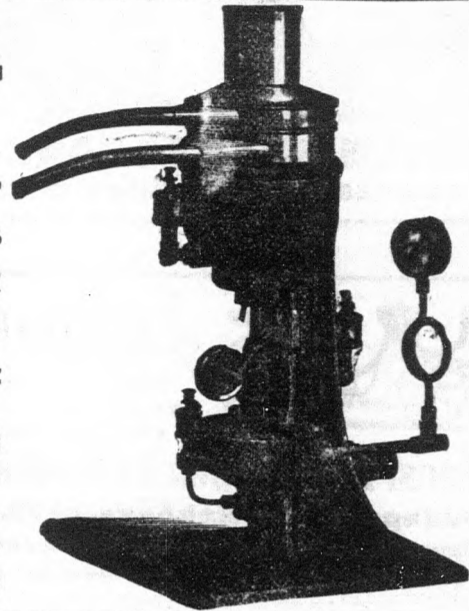
Ujdonság!

1907. évi mintájú separatoraink a jelenkor legtekélyesebb fölözőgépei. Nagy munkabírásuak, élesen fölöznek, bámulatos könnyen jarnak. Kérjen prospektust.

Tejszállító kannák,
Fejőedények,
Tejhűtők,
Előmelegítők és pasztörizáló készülékek,
Vajköpülő és vajgyártó gépek,
A sajtgyártás eszközei.
Tejvizsgáó készülékek,
Mindennemű tejjgazdasági eszközök és gépek legjobb kivitelben.

Tejszővetkezetek és tejfeldolgoó telepek berendezése és újjáalakítása.

770 első díj, több mint 600,000 Alfa-separator az egész világon. Árjegyzékek, tervek, költségvetések bérmentve.

AZ O. M. G. E. MEZŐGAZDASÁGI ÜZEMI OSZTÁLYA

főfeladatául tűzi ki a belterjesebb és az eddiginél hasznosabb gazdalkodás előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján. Kiderítse az okszerű gazdasági berendezés alapjait szolgáló üzemtervet. Elvállalja a gazdaságok állandó felügyeletét és ezek üzemének ellenőrzését. Tanácsot ad a gazdasági számviteli könyvek berendezésénél, vezetésénél és azok lezárásánál. Elvállalja a gazdaság számvitelének felülvizsgálását vagy állandó ellenőrzését. Elvégzi a gazdaság számadatainak elkönyvelését, időszaki jelentések alapján. Évi zárlatokat és jövedelmezőségi számításokat elkészít. Tanácsot ad birtokbérbeadásnál, valamint mezőgazdasági pénz- és hitelügyi kérdésekben. Gazdasági ügyekben jogi tanácsokat szolgáltat és vitás ügyekben a választott szakbírosági tisztet elvállalja. Birtok és mindennemű mezőgazdasági értékcselekedeteket végeztet. A bejelentett eladó és bérbeadó birtokokat törzkönyvileg nyilvántartja. Gazdatisztakat és egyéb képzettebb gazd. személyzetet keresőket nyilvántart.

Nyilvántartásra bejelentett

Eladó birtok:

- 200 m. hold** Zalában, a 3. lator partján, emeletes 14 szobás kastélyival, aranyas kerttel, gyönyörű kilátással. Kötöző utak, vasutállomás 10 perc. Fürdőtelepnek igen alkalmas. 1198
- 543 m. hold** Zalában, vasutállomás a birtokon szeszgyárral, téglavetéssel, cementárugyártással, iparvágány s mérleggel, urilakkal. Bármikor átvehető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Zatharozky, Törje. 1558
- 197 m. h.** pilliscsabai vonalon, fővárostól 39 km-re, 4 község között, orvos, gyógytár Nyergesujfalun, Dunától 10 p. Tejjgazdasággal, sertésenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csűrökkel, magtárakkal, 2 nagy pinczével, 5 szobás lakás ivóvízzel verandával. 455
- 200 m. h.** sík fekvésű l. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő g. épületekkel. 8349
- 370 m. hold** Sáros megyében, melyből 310 hold erdő, urilakkal és 5 h. diszkerttel, kövesut mentén. 3743
- 100 k. hold** körüli l. o. bacsikai föld, 15 percznyire a vasutállomástól, jó utakkal, a Ferencsatornától 8 percznyire, urilak és gyümölcsösökkel. 3881
- 500 m. hold** Szatmár megyében, vasutállomástól 2 km-re, kényelmes urilakkal. 4129
- 1015 k. hold** Torontálban a Tisza és vasut mentén, köves utal, egészben avagy csakis egy körülből 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 4130
- 606 kat. hold** Rmelléken, vasutól 7 kilométerre, építendő vasut helyben, 40 kat. hold dohányengedélyvel, kellő lak- és gazdasági épületekkel. 4981
- Temesvár határában**, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukorica-góréval, eladó. A birtok talaja a legjobb minőségű föld, az egész **primissima klasszisu kertü talaj**, ugy a legintenzivebb művelésre, mint tejjgazdaságra kiválóan alkalmas. A vételt megkönnyíti a birtokon levő nagyobb összegű, igen olcsó és előnyös törlesztéses kölcsön. 2601
- 280 m. hold**, Budapesttől fővonalon gyorsan 1/2 óra, vasutállomástól műton 4 km-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel, csinos kis parkban urilakkal, 60 m. hold erdőilletőséggel. 4766
- 400 m. h.** J.-N.-K.-Szolnok megyében, várostól 5 km. kellő gazdasági épületekkel és lakóházzal; 150 hold őszi vetéssel, 230 drb rambouillet és fésűs keresztvetésű törzshnyájjal és 200 drb báránnyal. Nagymennyiségű széna, takarmány és szalma. 4701
- 586 h.** Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 28 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész, major, udvar és ut. Vas utállomástól 5 km-re. Teljes felszereléssel 400,000 korona. Esetleg bérbe is kivethető. 5640
- 384 hold** szőlőnek való, egyenes felületű, vasut közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5477

- 1000 m. hold** Hont megyében, ebből k. b. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbe adandó. 6320
- 3000 m. hold** Fejér megyében, kintő talaj elegendő, szilárd anyagból épült gazdasági gépekkel. 6

Birtokvétel:

megvételre kerestelik:

- 200 m. h. birtok** 30-40 km.-nyire a fővárostól 455
- 400-500 m. holdas** jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, családnak való tágas és egészséges lakással, aranyas kerttel. 7
- Kisebb birtok**, szép és tágas lakóházzal, parkkal vasutállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8
- 400-1000 holdas** birtok, melynek nagy része vágható erdő. 8010
- 1000 holdig** cserébe fővárosi házáért, egy tulnyomóan erdőből álló. Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567
- 400 holdas** birtok Abauj megye déli részén. 3878
- 2-300 h. birtok**, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasut közelében. 3960
- 200 holdas** birtok urilakkal, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3988
- 10-15000 hold** erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9
- 2000 hold** elsőrendű talaju birtok, csukorrépa vidéken, vasutállomás közelében, szép kastélyival és parkkal, Béctől legfeljebb 6 órányira. 5215
- 800-1200 m. h. birtok**, kellő gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal. 465
- 2000 hold** jó talaju birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasuthoz. 5216
- 250-300 m. h.** főváros vagy vidéki nagyobb városhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizációs kölcsönrel. 12/4
- 3-400 h.** egytagban legalább 5 szobás lakással, vasutól legfeljebb 1 1/2 órányira jó uton. Lehet az egész birtok erdő. 12

Bérbeadó birtok:

490 m. h. Abauj m. 7 km. a vasutól, országút mellett, 7 szobás udvarházzal, kellő gazdasági épületekkel. 5008

Birtokbérlet kerestetik:

180-200 m. h., amely kereskedelmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejjgazdaság tizhető. 2580

Ezen kívül nyilvántartjuk a visszavándorlók letelepítésére alkalmas birtokokat és bérilőszövetkezetek alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnek. Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket Az OMGE. üzemosztálya.

Motorok, Automobilok, Motorfűrész,
Motorcséplők, Szívógázmotorok.

Elsőrendű gyártmány. Legmesszebbmenő jótállás.

KELLNER és SCHANZER
BUDAPEST, VII., ISTVÁN-UT 18. SZÁM.

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsernok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

MOST JELENT MEG!

A SERTÉSHIZLALÁS

különös tekintettel a sertésvészre

Tapasztalatai alapján írta: Előszóval ellátta
BACKER GYÖRGY **SZEMERE HURV.**
Magyar Mezőgazdák Szövete országgyűlési képviselő.
Ezete könyvnyel sertéshizláló telepének intézője. Ára bérmentes küldéssel 2 Kib 1

Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésétől. BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Bérletet keresek

1000-1500 magyar holdasat, sík fekvéssel, kedvező csapadékvizonyokkal, lehetőleg vasutállomás közelében, ahol különben is meg vannak az intenzívebb üzemhez megkívánt feltételek. Czim a kiadóhivatalban.

205

A hercegi uradalom Slatinai kerületében, Szlavóniában.
250 métermázsza legjobb :

nyári vetőbuza

eladó. Ára mmázsánként, zsák nélkül ab Slatina állomás, **28 kor.** Minta rendelkezésre áll. Megrendelések a

Schaumburg-Lippe hercegi uradalma igazgatóságához,
Virovitica, Slavonia kéretnek.

230

Tessék a védjegyre ügyelni!

Tessék a védjegyre ügyelni!

ÖKÖR PATKÓK
CSÁLI-HAJSZ
VEDJEGYVEL

A LEGJOBBAK ÉS LEGTARTÓSBEBB
TESSÉK A VÉDJEGYRE ÜGYELNI
SZÁRVALÓSAZÓ ELÁRUSÍTÓK

GÁLES FODOR
BUDAPEST, TELLER-UT 23

Csali-Hajsz védjegyű ökör patkók minden jobb vaskereskedésben kaphatók.

GAZDÁK FIGYELMÉBE!!

UJDONSÁG! UJDONSÁG!

Most jelent meg: **ÁLLAT-EGÉSZSÉGTAN.**

223 ábrával. Állattenyésztő és állattartó gazdák és szakiskolai tanulók használatára írta: **A MŰ ÁRA 7 KORONA.**

MONOSTORI KAROLY
okl. Álla orvos, a m. kir. Álla orvosi főiskolán az Álla tenyésztés ny. r. tanára.

Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

GANZ ÉS TÁRSA Ganz-féle villamossági r.-t.
vasöntöde és gépgyár r.-t. II., Lövház-utca
BUDAPESTEN

BENZINMOTOROK és lokomobilok cséplők és takarmánycamrák üzemére. Szívógázmotorok anthracit-, koks- vagy faszéntüzelésre. :: Földgázmotortelepek. Ármentesítő és öntöző szivattyutelepek. :: **Kötélvontatásu**

GŐZEKÉK

ELECT OMOS világító és erőátviteli berendezések, egyen- és váltakozó-áramra. :: Kolibri ivilámpák reklámzólokra.

ELECTROMOS üzemek berendezése uradalmakban. Meglevő berendezések átalakítása.

ELECTROMOS üzemű szivattyúk, teigazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezői vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó berendezések. :: Electromos kis- és nagy-vasutak. :: Bányavasutak. :: 618.

Árjegyzékkel és költségcszámításokkal szivesen szolgátunk.

ÖKÖR PATKÓK czélszerűek, tartósak és olcsók.

„HANN“ jeggyel. Kérjük vigyázzunk nagyon ezen jegyre, mert a mi patkónk minden tekintetben utolérhetetlen.

Normális csülökvas igás ökör részére.
Szabad. löpatkók igás- és háttaslovak részére, első díjjal kitüntetve és szakemberektől legjobban ajánlva.

Pata- és csülökszegek, csavarok, lábtámaszok, patkoló szerszámok és eszközök

M. HANN'S SÖHNE RAINFELD a/d. GÖLSEN N. O.

Aszokhordók minden méretben czélgjelzéssel, vagy a nélkül szállításra és raktári hordók, lyukfuró és becsavaró készülékekkel.

Minták és prospektusok ingyen és bérmentve.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezte

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:
Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.
Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít húsféléket, baromfi, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMŰ ÉLELMICZIKKET.

Hordóber-értékesítő osztály. Égetett szeszes-ök értékesítése.

A Magyar Országos Méhészet Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

Mindennemű

OLAJPOGÁCSÁK

valamint répaszelet, korpa s egyéb erőta-
karmányok legolcsóbb árakon kaphatók
Mezőgazdasági Áruhitelbanknál
Budapest, V., Báthory-utca 5. sz.

Just E. A. & Co Wien XII/2

ajálják valódi természetes nyers vazelinjuket, mint

patakenőcsöt.

1880 óta a legnagyobb istállóban, a volt bécsi közuti vasútnál, cs. és kir. postaistállóban állami méntelepeken és katonai istállóban kipróbálva. Postacsomag 4 kiló nettó 5 korona. Ingyenes postaszállítás és csomagolással. Természetes nyers vazelin ruggyantával a legjobb, **vizmentessé tevő bürkenőcs** vadász-csizmák, sárvédőbőrök, kocsi-felvezetek stb. részére. Postacsomag 4 kiló nettó 5 kor. 30 fill. Ingyenes postaszállítás és csomagolással. Nagyban való bevásárlásra külön árak.

Gazdasági Könyvviteli
nyomtatványokat
levélpapírokat
borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos
kivitelben készít

"PÁTRIA"
IROD. VÁLLALAT
ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST
IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel kész-
séggel szolgálunk.

DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

Magánjárat, gőzmozgonyokat, cséplőgépeket, ugy gőz-
mozgonyokhoz, mint benzinkomobílokhoz, szalma-
kazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonyakiemelő-gé-
peket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a leg-
tökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és
fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kivételre díjmentesen küldetnek.

Képviseletük jutányos feltételek mellett felvételmek.

Most jelent meg!

Most jelent meg!

LUKÁCS ALADAR

az „Állatorvosi Közlöny” szerkesztője tollából

AZ ÁLLATORVOSI ELSŐ SEGÉLY

című népszerű, ismeretterjesztő munka.

Diszítve 33 ábrával.

Ara 3 kor.

Kapható: a „PÁTRIA” r.-társ. gazdasági szakkönyv-
kereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Darálásra - Zuzásra - Órlésre

egyaránt alkalmas az új szabadalmazott

JOËL-MALOM

amellyel 4-500 kg. dara, vagy 120 kg.
gabonából kb. 75 kg. sütőliszt készíthető
óránként.

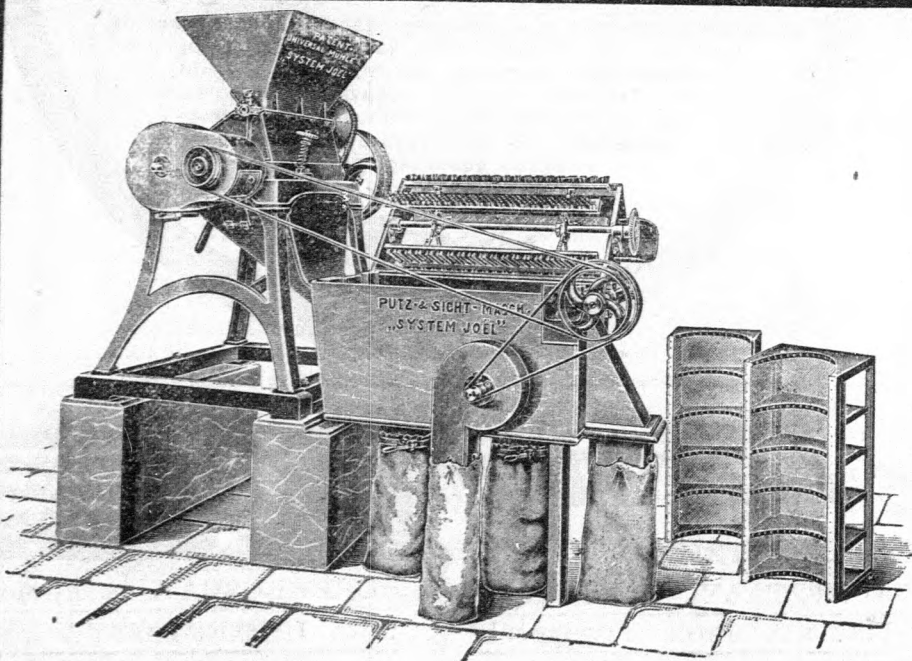
Készíti:

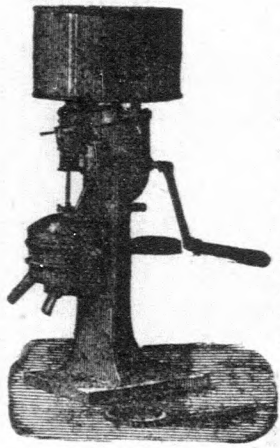
KÜHNE E. mezőgazdasági
gépgyára :: **Mosonban.**

Főraktár:

Fiókraktárak:

Budapest, Váci-körút 57/a. Temesvár. Debreczen.

Eredeti „Melotte“ tejcentrifugák

a világ legrégebbi és legjobb tejfölözőgépei!

Játszi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legelesebb 1. főlözés Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 200.000 db van napi használatban az egész világon. Óránkinti munkaképesség 125—500 l. kézi hajtásra. Magyarországi képviselő

GEITNER és RAUSCH BUDAPEST, VI.,
Andrássy-ut 8.

Köszén - Klár!

Egyedüli biztos beszerzési forrás, hol

köszén, faszen, kovácszenet,

kokszt waggonszámra mindenki azonnali szállításra lehet megrendelni.

Klár Andor

kereskedelmi és bankirodájának szénosztálya

Debreczen, Miklóss-utca 23. sz.

Telefon 445. sz.

Telefon 445. sz.

BELFÖLDI SZENEK: Salgótarjáni, Petrozsényi.

KÜLFÖLDI SZENEK: Karvini, Ostrai és porosz elsőrangú termékek.

Kötések 1—3 évre eszközöltetnek!

Pontos szállítás biztosítva!

Gőzekéhez, Csépléshez, kazántüzelésre egyaránt kitűnő minőségek.

Köszén - Klár!

221

HIRDETMEÉNY.

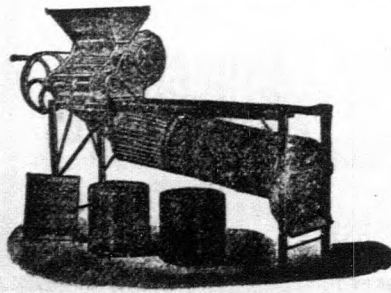
Eladásra kerül nagy mennyiségben első osztályú **sima és gyökeres Riparia Portalis, Vitis Solonis és Rupestris Monticola** alanyvessző. Továbbá ily alanyokon készült első osztályú **gyökeres fásoltvány** a legkitűnőbb csemege- és borfajokban; ugyszintén **sima és gyökeres hazai szőlővessző**.

Fajtisztaságért kezességet vállalunk.

Badacsony-szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep

Tapolca, Zala megye.

226

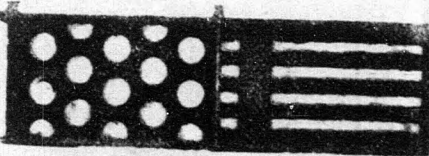

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-
lyukasztó-gyár

Budapest, V., Katona özeef-u 8.

Ajánljuk TRIEURJEINKET
és OSZTÁLYOZÓ GÉPEIN-
KET gabona és hüvelyesek
tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden
fajta LEMEZROSTA gőz-
cséplő gépek számára.

PÉNZ

Olasó törlesztés- és váltó-
kölsönöket pénzüintézetnél
gyorsan lebonyolítunk.

Nagyobb birtokot és erdőt
keresünk sürgős megvételre.

Ügyzőkök díjaztatnak.

Válaszbélyeg.

Neuschlosz Testvérek

törvéyszékileg bejegyzett özég

Budapest,

Andrássy-ut 15., I. em.

Telefon: 94—53. (Interurban.)

Szatmár,

Deák-tér 7. sz., I. em.

Telefon: 16. sz. (Interurban.)

Mindennemű gazdasági cikkek beszerzési forrása.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricza-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes
szál-akék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

FAJBURGONYÁT

100 legjobb fajban,

**ERDEI és SÖVÉNYGSEMETÉKET,
DISZFENYŐKET, SORFÁKAT,
GYÜMÖLCSFÁKAT és VADONCZOKAT,
ERDESZETI, GAZDASÁGI, GYÜMÖLCS- és FÜMAGVAKAT**
legjobb minőségben szállít

FARAGÓ BÉLA csász. és kir.
udvari szállító
ZALAEGRSZEGEN.

☛ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ☛

**VALÓDI HAUPTNER
LÓ-ÉS MARHANYIRÓ-GEPEK**

76.— koronától feljebb, a legnagyobb
választékban állandóan raktáron. :: ::

A legolcsóbb s legkitűnőbb gépek.

Mindenféle állattenyésztési és ápolási
cikkekről szóló árjegyzékünk ingyen
és bérmentve. :: ::

GEITTNER és RAUSCH
a HAUPTNER H. cég magyarországi vezérképviselői
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 8.

KARVAHON ELŐ KÉRMÁNYOS ÉS LEFŐRŐ HUNGÁRI KÖZVETLEN

Alapítvaott
1847.

Rausweller János
Szegeden Ca. a his. kisközségekben
szab. chronometere és műszere, felhatalm. a
romantói inga-órákban.
stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások postán is elküldhetők.

**Jutalmazó mellékipar
gazdák számára**

Homokból és csementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homok-
téglaikat, csement-földécserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezé-
seket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Folette egyszerű gyártás**
kiprobált gépeinkkel és formáinkkal. Kivánatra ingyen
küldjük 262-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasi-
tást minden géphez adunk. Üzemberendezéshez oktatót küldünk, kvá-
natra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlegességl géppár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GASPARY & Co.
MARKRANSTADT bei Leipzig 6477

☛ Homokvizsgálat, ☛ próbafeldolgozás, ☛ minták ingyen. ☛

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában

legújabbban megjelent:

**MAGYAR GAZDÁK
A
NÉMET FÖLDRŐL**

(Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által
1907 május—június havában rendezett német-
országi tanulmányuton szerzett benyomások és
tapasztalatok ismertetése írásban és képen.)

Ára 5 korona.

E könyv azon ritka munkák egyike, melyet maga
az ugynevezett közönség irt — a közönség számára.
Nem prospektusok és szobai tanulmányok alapján készült
munka ez, hanem a német földön járt hatvan praktikus
magyar gazda benyomásainak és tapasztalatainak köz-
vetlen kifejezője. Ha tehát nem is törekszik tudományos
alapaosságra, annál tanulságosabb azokra nézve, akik
Németország mezőgazdasági és társadalmi viszonyaiba
betekintést akarnak nyerni, tudomást veendő arról, ami
gyakorlati szemüvegen áttekintve — hasznos és köve-
tésre méltó.

Miklós Ödön a tanulmányut vezetője irta meg az
előszót, utána Jeszenszky Pál ismerteti a tanulmányut
előkészítési munkálatait. A tanulmányut lefolyásának
megírásában, továbbá Németország társadalmi, mező-
gazdasági és szövetkezeti életének, növénytermesztési
eljárásának, állattenyésztésének stb. ismertetésében közre-
működtek: Vargics Imre, Marton Andor, Pálócsi
Horváth István, Földes Béla, Mailáth József gróf,
Magyar Károly dr., Szikszay Sándor, Etter Gyula,
Nagel Henrik, Kovácsy János, Medveczky Károly,
Gallasy László, Tschida Artur. A könyvnek ez a
gazdaságokat ismertető része **hetven díszes
képpel van illusztrálva.**

A könyv második részében negyvenkét magyar
gazda mond véleményt arról, hogy mi nyerte meg leg-
inkább tetszését a látottak között s mit tartana nálunk
elsősorban követendőnek. Végül Bálint Béla ír a német-
országi életmódról és szokásokról.

A szerkesztés és a sajtóalárendezés munkáját
Buday Barna végezte.

**A könyvet az O. M. G. E. tagjai
4 korona 30 fillérért
rendelhetik meg.**

Megrendelhető a "PÁTRIA" részv.-társaság
gazdasági szakkönyvkereskedésében
Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Lópokróc előnyarányát! Legkisebb szükségletnél is gyári áron!

Hogy sikerrel küzdhesünk a külföldi verseny ellen, közvetlen a fogyasztókkal óhajunk összeköttetésbe lépni. — Araink még kisebb vételeknél nem létezett alacsonyága és árunk elsőrendű kiváló jósága, reményleni enged, hogy a hazafias gazdaközönseget állandó vevőinknek nyerjük meg. Hogy ezt elérhessük, bármely posta- vagy vasútállomásra már két darab próbamegrendelést is bérmentve szállítunk.

1. sz. legjobb minőségű,	175 cm. hosszú,	155 cm. széles.	ára: 4 frt 50 krajczár.
2. " " " "	170 " " "	135 " " "	" " 3 " 50 "
3. " " " "	165 " " "	130 " " "	" " 3 " — "

darabonként, minden kívánt színnyalatban.

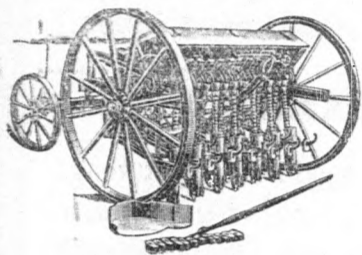
Rendeléseket annak gondos eszközlése végett az őszi szükségletre már most kérjük — ha utóbbi szállításra is — eszközölni.

Kiváló tisztelettel

„Sohr“ Magyar Lópokróc Szétküldési Telepe,
Somogysszill 92. szám.

Távíratcím: Pokrócztelpe Somogysszill.

6712

A legjobb vetőgépek Mayfarth Ph. és Társa

„Agricola“ (tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mindamellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és aratógerek, cséplő- és penzmetakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és aratógerek, cséplő- és penzmetakarítást teszik lehetővé.

szénaforgatók, széna- és szalmaprések kézi használatra, kukoriczamorzsológ, cséplő- gépek, járgányok, gabonarosták, triőrök, ekék, hengerek, boronák és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer és jótállás mellett gyártanak és szállítanak

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárak, vasöntők és ekegyárak
ECS, III. Taborstrasse 71.

Külföldre több mint 600 arany- ezüstéremmel s. b. az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és vizontelárus tők kerestetnek.

Magyar gyártmányú gőzek kis- és középbirtokosok részére!

A kis- és középbirtokosok részére, a mélymívelést legjobban végzi az „Ivanich“-féle gőzek. Ezen gőzeket az O. M. G. E. műszaki bizottsága két éven keresztül megvizsgálta s azt e célra alkalmasnak találta. E rendszer két géppel dolgozik s nem maga vontatja az ekét s így a mély mívelést egész rendszeresen végzi. E gépek a gazdaság minden üzemére, u. m. szántásra, cséplésre, vontatásra egyaránt alkalmasak. Kedvező fizetési feltételek! Tájékozásul szolgál az alábbi két levél:

Szívesen igazolom, hogy átalakított 8 HP lokomobiljaim úgy cséplésre, mint szántásra alkalmasak s velük óránként egy magyar holdat, 12" hüvelyk mélyen szántok. Működésükkel teljesen meg vagyok elégedve s így a szántáshoz való átalakítást tisztelt gazdatársaimnak örömet ajánlom.
Pusztá-Felsővársány, 1904. XI/24. **Gorove László földbirtokos.**

Ezennel igazolom, hogy a 2 őr 10 HP magyar állami gőzlokomobiljaim szántásra alkalmasak s velük óránként egy kat holdat szántok 12" mélyen. Működésükkel teljesen meg vagyok elégedve s ezen gépek szántásra való alkalmazását ajánlom. Minden egyes érdeklődőnek szívesen állek rendelkezésre felvilágosítás tekintetében.
Szegszard, 1907. X/2. **ifj. Leopold Lajos földbirtokos.**

Mindennemű kimerítő leírással és felvilágosítással, valamint költségvetéssel szívesen szolgál **IFJ. IVANICH ANTAL** Dombóvár, Tolna megye. 6781

Takarmánymész

czitrátoldhatóságért jótállás.

Elsőrendű szakértőink egybehangzó nyilatkozata szerint a takarmánymészben **csak az oldható phosphorsav a hatékony rész.** Tehát a takarmánymész vevők saját érdekükben cselekszenek, hogy oly gyártmányt, melyről a **czitrát oldhatóságáról jótállás nem adatik, visszautasítsanak.** Elsőrendű takarmánymész körülbelül 40 százalékos phosphorsavtartalommal, a **czitrátoldhatóság 80-90 százalékig garantálva,** teljesen tiszta és ment minden az egészségre ártalmas anyagból, ajánl

Oesterreichische Chemische Werke A.-G.
Wien, IV/I., Technikerstrasse 5.

Bérlevelek

(Szegődségi levelek)

Az új cseléd-törvény alapján összeállítva.

•• Darabja 5 fillér ••

Kapható a „Patria“ Irod. vállalat és nyomdai r.-t.-nál
Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

GYAPJUT

WERMER F.

BUDAPEST,
VI., Vörösmarty-utca 36.

Berlin-Wilmersdorf,

•• Kaiser Allee 203 ••

Budapesti interurb.

Telefon 89-18. sz.

1908. évi termést a szokásos nyirási időben szállítva, szerződésileg a legmagasabb árban, igényelt magasságu foglaló lefizetése mellett, az uradalmon átvéve, átvételkor kifizetve, **közvetlenül külföldi gyárak részére vásárol**

Életbe lépett az

ÚJ CSELÉDTÖRVÉNY

mely a gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szól.

Jegyzetekkel és magyarázatokkal ellátta: **Dr. VANTSÓ GYULA.**

Második, A végrehajtási rendeletekkel bővített kiadás.

Ára füzve 2 kor., kötve 2 kor. 60 fillér.

Megrendelésnél szíveskedjék postautalványon 2 korona 10 fillért, illetve 2 korona 70 fillért előre beküldeni, hogy a törvényt azonnal bérmentve megküldhessük.

Az új cseléd-törvény a cselédlakások építéséről, illetve megfelelő átalakításáról is intézkedik, fontos tehát minden gazdára nézve a következő szakmunka beszerzése:

Gazdasági munkás- és cselédlakások

Összeállította: A magy. kir. földmívelésügyi miniszterium gazdasági műszaki hivatala az O. M. G. E. közreműködésével.

Tartalmaz 50 épülettervet, minden tervhez teljes költségvetést és építőanyag előírányzatot.

A mű 3 részből áll. Az első a cselédházak terveit, a második a vándormunkások tanyáit, a harmadik rész a cselédházakhoz szükséges mosó- és sütőházak, ólak és árnyékszékéek terveit foglalja magában.

Bolti ára 10.- korona.

„PÁTRIA“ r.-t. gazdasági szak-
könyvkereskedés
BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. szám.

BIRTOK-keresők és eladók :: figyelmébe!

Aki birtokot előnyösen venni vagy eladni, bérelni vagy bérbevenni óhajt, forduljon bizalommal a

Mezőgazdasági Áru- és Hitelforgalmi vállalathoz

Telefon 80-53. Budapest, VI., Teréz-körút 15. szám. Telefon 80-53.

Száritott répaszeletet, melasszét és műtrágyát
 jutányos feltételek mellett szállít: 6888
Sebők Emil és Társa
 Budapest, Kálmán-utoza 15.

Szivógázmotorok. Eredeti „BENZ” gyártmány, legolcsóbb és legbiztosabb fűzemű, továbbá benzínmotorok és benzínkomobilok malom ipar és gazdasági célokra.

 Minden részletekben azonnali szállítandó
 A legrosszabbban Kiválóban.
Kalmár és Engel BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.
 Költségvetéssel készséggel szolgálunk.
 Kedvező fizetési feltételek. 6844 Kedvező fizetési feltételek.

Gazdák figyelmébe!!
50% olcsóbb
 m. kir. szab. 2321. 900. A. 905. mint bármely más világítóanyag

pyroleum világítása.
 A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már

több ezer uradalomban bevezettetett.
 Számos elismerőlevél nálam be tekinthető. — Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. — Kivánatra prospektus ingyen és bérmentve. 1407

Degen Jakab
 Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 23.

Mezőgazdasági gyümölcs- és értékesítés termelés
 és értékesítés. 79 rajzzal. Irta: Molnár István. Vászonkötésben K 3.20 előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a „Patria” r.-t. gazdasági szakönykereséde, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Paris világkiállítás „Grand Prix” 1900. 6365/I
KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID
 os. és kir. szab. mosóvíz lovak számára
 Egy liter ára K 2.80. Az udvari istállóknban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóknban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingban.
KWIZDA-féle restitutions-fluid
 csak a mellékelt védjeggyel valódi.
 Főraktár: Török József gyógyszerész, Bpest, Király-u. 12. és Andrassy-ut 26.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
 BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCA 10. SZÁM.
 Alakult 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: Alakult 1900.
 Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.340.— kor.
 Tartalékok 764.760'16 "
 Összesen: 2.735.104'16 kor.

1901 évi felesleg	90.349.— kor.
1902. " "	59.782'26 "
1903. " "	109.331'73 "
1904. " "	72.438'23 "
1905. " "	61.730'60 "
1906. " "	39.243'65 "

 Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módzatok szerint.
 Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4% -os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4% -os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2% -os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.
 Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készségesen szolgál.
 Az igazgatóság.

Tavaszi vetésre ajánljuk első minőségű „Hanna Pedigree” árpánkat,
 mely utótenyésztése az eredeti „Kwassitzi árpá”-nak, mindaddig, míg a készlet tart. Kivánatra mintázat árajánlatot küldünk. **Diószegi ezukorgyár,** Pozsony megye. 210

Gazdaközönség figyelmébe
 ajánlom mint **erdélyi alkusz** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásokat eszközölhetem **jármó és beállítani való ökrökben**, ugyszintén **1 2 éves ökr-tinókban** és mindenféle súlyú sovány sertésekben mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismeretséggemmel fogva úgy vásárokrá, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb üyleteket közvetíthetem.
 5018 Kiváló tisztelettel
Sürgöny és levélezim: Vermes Lipót, Kolozsvár

Takarmányszük időben, mint a minő a jelenlegi is, nagy fontossággal bírnak a jó takarmán-készítőgépek, melyekből a legjobb minőségű **szecska- és répa-vágógépeket,** kitűnő rendszerű **amerikai kukoricaszár-tépógépeket,** valamint burgonya és egyebek főzésére kiválóan alkalmas és gazdaságos „**R-FORM**” gyorsfüllesztőket, golyós és hengeres csapágyakkal ellátott **fedett biztonsági járgányokat** mérsékelt áron ajánl
PROPPER SAMU MEZŐGAZDASÁGI GÉPÜZLETE .
 BUDAPEST, VÁCZI-KÖRÚT 52. SZ.
 hol is, mint egyedüli elárusítóhelyen a valódi „**SACK**” ekék és egyéb valódi „**SACK**” talajmívelési eszközök, nemkülönben valódi „**WESTFALIA**” műtrágyaszóró-gépek, „**DEERING**”-féle amerikai fűkaszalógépek, **m-rokrakó- és kévekötő-aratógépek, szalma-kötélfonógépek** stb. ugyancsak mérsékelt áron kaphatók.
 Kimerítő ábrás árjegyzékek ingyen és bérmentve.

! Jövő héten megjelenik !
Az amerikai kivándorlás és a visszavándorlás.
 Irta: **LÖHERER ANDOR**
 közigazdasági író, a Magyar Gazdaszövetség és az O. M. G. E. igazg. választmányi tagja.
Ára 6 korona.
 Egész közigazdasági életünket a lázas amerikai kivándorlás nem várt méretekben fölforgatta. Mezőgazdasági és ipari termelésünk fejlődésében megakadt. E bajokat orvosolni egyike legnagyobb nemzeti érdekeinknek. Ezt azonban csak úgy érhetjük el sikeresen, ha e bajok kutforrását és orvoslási módját minden irányban felderítve alaposan megismerjük. E nagy célt kívánja a jelen mű szolgálni. Méltóztassék ezen gazdag tartalmu munkát pártfogásával kitüntetni, azt saját érdekében tanulmánya tárgyává tenni és annak terjesztését minél szélesebb körben előmozdítani, hogy ez által egy egészséges nemzeti közvélemény kialakuljon.
Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Fiedler János
 telefonógyára
Komárom
 vesz
nyers lenkórót
 szál-nyeréshez, va-
 lamint kaszált és
géppel csépell
lenszalmát,
 tetszés szerinti
 mennyiségben és
elad eredeti
(pernau)
orosz lenmagot.

Világírás a szabadon
 18 államban.

Stádel-Torkos
földmérő-taliga
 kapható
 Stádel gépgyárban, Győrött.

Most jelent meg a
Tejgazdasági
Zsebnaptár

az 1908. évre.

Szerkesztő
Joszonzky Pál
 az OMGE. ügyvezető-titkára.
 A tejgazdasággal (állattenyész-
 tés, állategészségügy, takarmányo-
 zás, tejkezelés, vaj- és sajt készítés)
 kapcsolatos minden kérdést fel-
 ölel. — Tejgazdasággal foglal-
 kozóknak nélkülözhetetlen a **Tej-
 gazdasági Zsebnaptár**. Belföldi
 ára 4 K. — A "Pátria" irod. vált.
 Budapest, Üllői-ut 25. vagy a
Tejgazdasági Zsebnaptár
 kiadó-hivataltól megrendelve,
 ajánlott küldéssel 3 K
 65 fillér.

»» Prima, száraz ««
tengeri-moslók

foszforsavas takar-
 mányosontmész 40—42%
 különféle olajpogácsa jutá-
 nyosan kapható: 5161

Neubauer Adolf
 gyári meghatalmazottnál
 »»» Győr. «««

**A Herrmann-féle gazdál-
 kodási rendszer és tengertermel-
 ési mód ismertetése.** Irta:
 Gyárfás József. 1.20 K előleges
 beküldése ellenében bérmentve
 küldi a "Pátria" r.-t. gazdasági
 szakkönyvkereskedése, Budapest,
 IX., Üllői-ut 25.

Gyakorlati tejgazdaság. Kézi
 tejszövetkezetek számára. Irta:
 dr. Koerfer István és Sierbán
 János. 2.20 K előleges beküldése
 ellenében bérmentve küldi a
 "Pátria" r.-t. gazdasági szak-
 könyvkereskedése, Budapest, IX.,
 Üllői-ut 25.

Vétel
Lenmagot
 minden vidéki állomáson,
 legmagasabb árak mellett
vásárol 5587
Krausz Hugó
 terménykiváltó üzlet
 Budapest, V. Szabadság-tér 6.
 Csakis árákkal megjelölt
 követelésekkel ellátott aján-
 latokat veszek tekintetbe.

MINDENFÉLE
használt
zsákot,
 zsákrongyot (Emballage)
 ilyenmű hulladékok ál-
 landóan veszek. 6308
POLNAUER
SÁMUEL
 használt zsák- és fémkereskedő
 Budapest, Rombach-u. 5.

Kukoriczacsutka kerestetik
 nagyobb mennyiségben a vasúti kocsikba
 vagy hajóba rakva. Ajánlatokat
 100 kg.-kinti ár megnevezésével
 "Csutka" alatt a kiadóhivataltól
 továbbít. 3116

Bérlet
1085 holdas
prima birtok,
 közel vasúthoz, urilak, park,
 gazdasági épületekkel, czukorrépa,
 tejgazdaság és állattenyésztés kul-
 tiválható. 10 000 forintért, adóval
 együtt, a tulajdonostól bérbeadó.
 Csak reális reflektánsnak közeleb-
 bit **Oesterreicher Bernátnál,**
 Nagykanizsán. 220/c

Bérletem lejáratára folytán
keresek 1000—2000
holdas bérletet
 azonnali átvételre, termé-
 keny vidéken, nem messze
 vasútállomáshoz. Ajánlatok
 „Régi bérlet” jelige alatt
 Sikray hirdetési irodájába
 Budapest, Vaczi-körút 33.
 kéretnek. 243

TAKARMÁNY ÉS TELELTETÉSI
AJÁNLATOK ÉS KERESLETEK
 című rovatot nyitottunk lapunkban, mely rovatban a
 kishirdetések ugyanolyan árszámítás mellett közöltetnek,
 mint a kishirdetések. Ezen rovat nyitása által az a
 célünk, hogy a t. gazdaközönség feltűnő helyen tehesse
 közzé ily irányú kishirdetéseit.
 Kérjük a t. gazdaközönséget,
akinek eladó szénája, szalmája van,
aki állatokat teleltetésre elvállal,
aki szénát, szalmát venni akar,
 keresse fel hirdetéseivel e rovatot.

Takarmány kínálat
Alulírott erdőbényei gazdaság-
 ban 5—600 q kifogás-
 talan minőségű rétszénára és sáru
 eladó, értékezhem tulajdonossal
 ugyanott. Szücs Gyula földbir-
 tokos. 3081
Eladó 1700 mázsa elsőrendű
 uradalmi széna, to-
 vábbá egy rendkívül csontos
 tenyésztésre alkalmas fe-
 kete belgai ménosikó Güns-
 berger Albert úgynök, Nagy-
 kanizsán. 3082
Hunyadmegyei birtokmen-
 Tustya köz-
 sében 1200—1500 q jó minőségű
 rétszénám van eladó, vasúti álló-
 más Váralfa-Hátszegről 12 kilo-
 méter távolságra. Simén Béla,
 Beszterce 3079

Préselt
buzaszalmát
 és
zabszalmát
 szállít elsőrendű minőségben
 és legolcsóbban
Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska). 6808

Juhtenyésztő gazdáknak!
 Az O. M. G. E. könyvkiadóvállalata
 kiadásában legújabbán megjelent:

A gyapju minősítése
 Számos ábrával

Irta: Kovács Imre. Ára: 3.50 kor.
 Juhtenyésztésünk csak úgy lehet hasznosítható,
 és a magyar gyapju csak akkor állhat helyt
 a külföldi államok versenyében, ha gazdáink
 ismerik a gyapjut feldolgozó gyáros igényeit.
 Tenyésztést a szövőipar kívánalmait szerint irá-
 nyítani csak az a gazda tudja, ki maga is birto-
 kában van azoknak az ismereteknek, melyek a
 gyapjuminősítéséhez szükségesek.
 A jó gazda nem bizza vakon a kereskedőre
 annak megállapítását, hogy termelvénye jó-e, vagy
 rossz, értékes-e, vagy selejtes, hanem maga is
 hozzá kíván szólni árja megbírálásához. E tekint-
 etben ez a hézagpótló könyv nélkülözhetetlen
 tanácsadója lesz. Mindent megtalál benne a gazda,
 mit a gyajuminősítésről tudni kell és tájékozdik
 arról is, hogy a gyapjubírálatnál hogyan vegye hasz-
 nát azoknak a vizsgálati módszereknek, melyekkel
 a gyapju értékét leginkább befolyásoló tulajdon-
 ságok pontosan megállapíthatók.
 A könyv főbb fejezetei a következők:
 1. A gyapju textilipari feldolgozása.
 2. A sortimentumok százalékos mennyiségének
 meghatározása.
 3. A szállímanőség meghatározása.
 4. A szilárdság és nyújthatóság megállapítása.
 5. A rendement.
 6. A gyapjuszolgáltatóképesség megállapítása.
Megrendelhető a "Pátria" r.-t. gazd.,
szakkönyvkereskedésétől. Budapest,
IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Most jelent meg

A MAGYAR GAZDASÁGI
SAKIRODALOM
KÖNYVJEGYZÉKE
 Kiadja a "Pátria"
 r. t. gazdasági
 szakkönyvkeres-
 kedése, Bpest,
 IX., Üllői-ut 25.

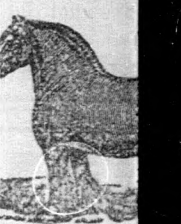
Kívánatra » ingyen » küldjük.

Eredeti friz jerkékre és kosokra
 1908. tavaszi és őszi
 szállításra előjegyzést
 elfogad:
 6591
Dr. Bernolák Károly, Haraszt, Szepesm.

50 drb magyar
 részint
 ökorborju el
 Möricz Pál, Eszt

Erdély-magyar
 gyorsfejlődésű
 enyésztebből a t
 tetett fiatalvi
 éjszalfvi guly
 hak eladók. Ug
 tUgron Zoltán
 talajhoz alkalm
 korábban erő,
 vethető tenger
 zab eredeti
 Oroszleumag
 mes, tavasz-sza
 rel vethető Oszib
 hetni: Ugron Zolt
 posta, távirda és va
 keresztur.

Eladó egy pár
 pék, 105
 sak. Árak 1200 kor
 Pál, Mezőzombor,

Eladó hidegvérű
 Több 3—5
 fajmén tenyészgáz
 láttottak. Bővebbet
 kuszár Böhönye,

Igen szép, váloga
 tarka simmentit
 1—2—3

növendék
és üszöbo
 ugyszintén legg
 kötni val

jármosó
legjutányosa
ajánlan

Klein Tes
 keresked
CZELLDÖR

Megrendelések
 szerint bármikor
 gadtatn

Mura
hidegvérű (n

tenyé
lov

és tenyész
 vásárlásánál k
 tenyésztőktől,
 semet felajánlom
 évben Muraköz
 tartandó lóvásá
 zékét kívánatra
 küldöm. Elsőren
 oziák rendelkezé

Czimer

Idősb Heint
 lóvásárló ügy

Csáktornya
 Sürgönye

Heinrich S
Csáktornya

50 drb magyar fajta 7 hónapos részint bika, részint ökörborjú eladó. Bővebbet Möricz Pál, Esztár u. p. Pocsaj, 3120

Erdély-magyar tenyészképes, gyorsfejű, tejlőjellegű nyerszetű, többször kitüntetett hatfalvi és Somogyi-féle éjásfalvi gulyából származó hajak eladók. Ugyanott kapható Ugron Zoltán-féle bötörmő talajhoz alkalmazkodó, legkorábban érő, legkésőbb vethető tengerit. Abundancia eredeti utántérése, Oroszleumag első utántérése, tavaszszal is nagy sikerrel vethető Osziboró. Ertekezhetni: Ugron Zoltán Flatafalva, posta, távirat és vasút: Székelykeresztúr. 3149

Eladó egy pár gyors kocsi, pejek, 165-66 cm. magasak. Áruk 1200 kor. Szent-Imrey Pál, Mezőzombor, Zemplén. 3071

Eladó hidegvérű mén. Több 3-5 éves ardenni fajmen tenyészgulyánnyal eladottak. Bővebbet Kátay Mór kúsnár Böhönye, Somogy m. 3006

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék - ökör és üszöborjakat

ugyszintén legrímább lekötni való és

jármosökreit

legjutányosabb áron ajánlanak

Klein Testvérek kereskedők

CZELLDÖMÖLK.

Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak.

Muraközi

hidegvérű (norri) igaz

tenyész-

lovak

és tenyészmenek

vásárlásánál közvetlen tenyésztőktől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szivesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak!

Czimem:

Idősb Heinrich Mór

lóvásárló ügynöksége

Csáktornya (Muraköz)

Sürgönczim:

Heinrich Senior,

Csáktornya. 5789

Kiválóan csontos nemes és jófejűdesű Bonyhád-Simmenthali

keresztelésből eredő 1 1/2-2 éves

tenyész bikák

eladók.

Fedeztetés kipróbálva. Yorkshi retenyészet.

Pusztá-Forna, posta Csákvár. Az intéző.

6986

Magyar tenyész bika-eladás.

Gróf Draskovich Iván ur többszörösen kitüntetett, a múlt évi pécsi országos kiállításon is első bikadíjat nyert magyar törzsgulya tenyészeteiből 1 drb 3 1/2 éves, 6 drb 3 éves, 15 drb 2 éves tenyész bika eladó. Az eladást Mátyus Samu uradalmi kasznár eszközli Baranya-Sellyén, posta, távirat, vasút helyben. 3076

Legelsőrendű eredeti

bonyhádi

teheneket

hasasokat vagy borjasokat és tenyész bikákat bármely időben, bármely mennyiségben coulánsul és legolcsóbb áron szállít

Kohn Samu és József

tenyész- és haszonállatkereskedők, Budapest, VII. Rottenbiller-utca 60.

Telefon 91-25.

Fiók: Újpest, Árpád-ut 99.

Elsőrendű eredeti

bonyhádi

teheneket

hasasokat vagy borjasokat, bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállít

BAUER MÓR

tenyész- és haszonállatkereskedő, BUDAPEST. Iroda: VI., Eötvös-utca 17. Istálló Újpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95.

Elsőrendű

Bonyhádi faj

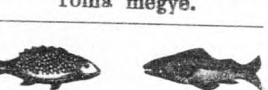
vöröstarka

ökör- és

üszöborjakat

1-2-3 éves korban, továbbá hízásra vagy járomba való tarka ököröket, ugyszintén hasas vagy friss fejű teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiség szállítására vállalkozik

Nelzer Antal, Dombóvár Tolna megye.

Somogy megyei tógazdaságaimból tenyésztésre kiválóan alkalmas 1, 2, 3 nyaras gyorsnövésű

cseh pontyot

és mindennemű

tenyészhalat

ajánlok. 6941

Dr. HIRSCH ALFRÉD

Budapest,

V., Alkotmány-utca 10. sz.

Bonyhádi

friss fejűs-tehenek és tenyész-bikák jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istálló Kispesten, Üllői-ut 24.

Telefon: Kispeszt 1.

Levél- és sürgönczim:

Flaschner Sándor

4743 tehénkereskedő

Bpest, Ferencz-körút 40.

Vegyesek

Tanítók mérlegképes könyvelői bármely kora gazdaságtan febrár 1-28-ig. Tandíj 50 korona. Czim: Bertalan János, gazdasági intéző Makó, Csanád m. 3108

Mérnöki

iroda

Fekete Béla

okl. mérnök

Budapest, V. ker.,

Visegrádi-utca 4.

Telefon 37-35.

Parcellázások teljes (műszaki, jogi és pénzügyi) lebonyolítása, birtokrendezések, földmérések, gazdasági vasutak, csatornázások, mindennemű mérnöki munkálatok. 6114

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, bercegi iszteletdíj stb.

KOEHLER FRIGYES

kertművész és kertépítő

Kerttechnikai iroda:

Budapest

VII., Gizella-ut 15. szám.

(lakás: VII., Thököly-ut 46.)

TELEFON: 25-33.

Park, kert stb. tervezése, kivitele stb.

Tajkerteszei képes utmutató kívánatra ingyen küldetik.

Eladás

Alkalmi zongoravétel Bösanderfer Schweighofer Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányai 200 forinttól feljebb. Pianók 160 frt. új zongora, vagy pianó 250 frttől feljebb, mindon árban. Zongora- és cimbalomhangolások helyben és vidéken. Szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek. REMENYI MIHALY a Magyar Kir. Zenakadémia állítója, BUDAPEST, VI. Király-utca 58. 5472

Gödöllőn közvetlen a vasút és szép árnyas liget mellett 2 bérház eladó. Egyik ház 4 szép szoba, hozzávaló összes melléképületek, parkított udvar elkülönített gazdasági udvarból áll. Ugyanott a másik bérház 4 lakással, melyek évi bére 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesítés "Ház" jelige alatt a kiadóhivatásban nyerhető.

Tavaszi magbúkköny, mely takarmánytermelésre kiválóan alkalmas, kisebb-nagyobb mennyiségben eladó, Beer Antal felsőteleki gazdaságában Erdőtelek, Heves megye. Ugyanott 5 mámsza nyulszapuka is eladó. 3115

Tavaszbúkköny-mag eladó 16 koronáért mázsánként vevő zsákjában, érték negyedrészre előre, hátralék utánvétellel. Schwarz Zsigmond bér gazdasága, Maros-ilye. 3105

Igen szép tiszta búkköny-mag kapható Klein és Meisels bér gazdaságába Tisza-Dadán. 3106

Ugocsa megyében, Tisza-Uj hely közszeg határában egy 134 holdas (1200 □-öl) egy tagban levő birtok, jó lakóház és gazdasági épületekkel együtt jutányos fizetési feltételekkel eladó. A birtokon van 22,000 kor. 50 évi amortizációs kölcsön. Ertekezhetni Pap Sándor tulajdonosnál, Tisza-Uj hely. 3104

Tavaszi vetési szükségletre eredeti pedigrés hunna Tápió-Györgye állomás 19 koronáért métermázsánként, a vevő zsákjában szállítva. Levélczim: Kolman Károly, Tápió-Szele. 3059

Akáczacsemete 3 éves magból tenyészített, 2 méter magas, 2-3 ccenti erős, ezenként 40 korona, 2 1/2 méter magas, 3-4 ccenti erős, ezenként 60 korona árban, nagy mennyiségben kapható tavaszi szállításra. Csomagolás olcsón számítatik, vasutra szállítás ingyenes. Rudnyánszky János barsfűsi földbirtokosnál, Bars m. 3119

Még a készlet tart, eladók a tavaszi búkkönymagot a Tápió-Györgye állomás 19 koronáért métermázsánként, a vevő zsákjában szállítva. Levélczim: Kolman Károly, Tápió-Szele. 3059

Gazdaságomban üzemeltetés folytatás gárat alig használt, igen jó karban levő, felszerelt, ökrös ígés-szekér darabonként felszerelve 120 koronáért eladó. Czim a kiadóhivatásban. 3007

Hirdetmény. Akáczacsemete Mautner magból 60-70 ccenti magas, ezenként 3 frt, 70-80 ccenti magas 3-5 frt, 2 éves akáczacsemete 150 ccenti magas, ezenként 6 frt, 2 éves, 1 méter magas, ezenként 5 frt. Gleditschia élő sövény, 2 éves, 120 cm. magas, ezenként 6 frt, 2 éves, 1 méter magas, ezenként 5 frt, legjobb minőségben, díjmentes csomagolás és a tisztaló vasutra feladás mellett, alóirotnál kisebb és nagyobb mennyiségben, ősz és tavaszi szállításra kapható. Százezeren felüli megrendelésnél 5% kedvezmény. Dobos Imre főszolgabíró Tiszalökn, Szabolcs m. 6856

Szózatlan pörköt szalonna oldalanként 40-60 kg. nehéz, kapható e hó végéig 124 kor-ért és friss híz 140 kor-ért g-ként Rauchbauer Nándornál Újszentannán, Arad m. 3078

A meteorologia és a mezőgazdaság. Irta: ifj. Konkoly Thege Miklós. K 1.20 előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladó 10 waggon takarmány-répa, herceg-Odescalchi Géza uradalm, Nyitrazerdahely. 3139

Szabolcs vármegyében Magy és Kálló-Semjén község határában fekvő 1300 holdas (1200 □-öl) birtokon 52 hold dohányengedéllyel örökön eladó. Kaussay Tibor m. kir. állat-tenyésztési felügyelő Sátoralujhely, Rákóczi-u. 3140

Tejgazdaság. Kézikönyv gyakorlati gazdák és tejszövetkezetek részére. Irta: Sierbán János és dr. Koerier István. Vázonlatban K 5.20 előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

SZŐLŐOLTVÁNYOK hiányok pótlására; 2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készíte ezre 100 forint. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 forint. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 forint. ::

FÁSOLTVÁNYOK: Gyönyörű példányok, fajtiatán ezre 100 frt. Szépségihával, eredési biztonsáttal ezre 45 forint. :: Mind Ripária Portálisra oltva a következő fajokban:

FEHÉR BORFAJOK: Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjó, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling. ::

VÖRÖS BORFAJOK: Nagyburgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. ::

CSEMEGEFAJOK: Fehér és piros Chasselas, Passatuti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. o. 10 frt. " " " II. " 5 " Gyök. " " I. " 10 " " " " II. " 10 " " 2 éves gyökerű 18 "

Hazai nemes vesszők sima 10 kor., gyökeres 30 kor. a fenti fajokból. :: Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. :: Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni. :: Székely I. József Gyöngyös, Szent-Urbán-Templom.

Lovak keheessége (Chronikus köhögése és nehéz lélegzése) biztos eredménnyel gyógyítható. Számtalan olismérés bizonyítja. Felvilágosítást díjmentesen küld Ripp Arvin, Drezda-A.785

Eladó vetőmagzab.

A mikosdi uradalom eladásra bocsátja az alanti eredeti utántermésű vetőmagzabokat, métermázsánként 21 koronával ab Zalabér állomás, vevő által franco állítandó zsákokban, 1908 tavaszszal szállítva. Duppal, Milton, Ligovó, Leutewitz. Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad: Uradalmi intézőség, Mikosd-pusztá, per Zalabér. 207

Tavaszi vetésre ajánlok eredeti HANNA vetőárpat

Kubicek Ferencz, földbirtokos, Celechovitz, Mähren, ooss

4 loerős szögép és szénaszalma kazalozó elemtor. Shuttleworth-gyártmány, vadonat új, olcsón eladó Braun Izsónál Gyöngyös. 3084

KELTETŐGÉPEK díjtalanul próbára. Keltetőgépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok száz kitérő bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországból, melyek bármikor díjtalanul megküldetnek. Keltetőgépek tyuk-, liba-, fogoly-, fészán- és kacsatájóshoz. Keltetőgépek részletesre. Keltetőgépek szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. — Egyedüli készítője G. Mücke, Reisenberg 2. szám, bei Wien. — Ezen szakmában egyedüli gyár 6904

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjutányosabban a Fischer-féle zsák- és ponyvagárban Budapest, Nádor-utca 31-33. szerethetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is tartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos szőlő készológálás. Ponyvakészítő intézet. Árjegyzék, minték kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Legolcsóbb szakkönyvek !!

Pataki Béla: A méhészet vezérelvei. Ára: 30 f.

Pállkás Béla: A szőlő ellenségei. Ára: 30 f.

Szász János: Utmutató a gyümölcstenyész-tésről és a fák neveléséről. Ára: 30 f.

A három füzetet együttvéve 90 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítjuk.

"Patria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése, BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.

16 első díjat és ezüstéremmel kitüntetett

KALLAI LAJOS motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.,
a leghírnevesebb benzínlocomobil cséplő-
készletek

Teljes
jótállás kitű-
nő cséplésért

Ezen motorokat minden gazda hatósági engedély nélkül maga kezelheti szalmafeldolgozás házak között is.

Kállai Lajos motorcséplőkészletei kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében többek között: Báró Kemény József úrnál Maros-Németi, Zeykfalvi Zeyk Dániel v. főispán úrnál Nagyenyed stb. Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Jó karban levő 8-10 lóerejű,
használt

GŐZCSÉPLŐ GARNITURA

megvételre kerestetik.

Ajánlatokat
Ábel Bernát úr Budapest,
V., Bálvány-utca 26. sz.

242

Eladó peronoszpora-mentes burgonya.

A mikosdi uradalom eladásra bocsátja az alant, importált mag után termelt, kézzel válogatott burgonyafajokat, métermázsánként 7 koronáért ab Zalabér állomás, vevő által frankó állítandó zsákokban, 1908 tavasszal szállítva, 200 kilogrammos legkisebb mennyiségben. **Professor Märker:** fehér husu, magas keményítőtartalmu, bőtermő. **Wolmann:** vörös színű, nagyon keresett faj ipari célokra. **Industrie:** sárga husu, ugy ékezesi, mint ipari célra nagyon alkalmas faj. **Up to date:** igen keresett fehér husu burgonya, nagyon bőtermő, ékezesi célra a bécsi piacon nagyon keresett. **Cymbal:** korán érő, sárga husu, bőtermő ékezesi faj. **Ascher. P. Krüger és Weisse-Königin:** mindhárom faj ugy ékezesi, mint ipari célra nagyon alkalmas. **Eigenheimer, Avenier:** Hollandi tenyésztések, korai, sárga husu; továbbá az ismert **Magyar-Kincs** fajtát, mely 1906-ban Agnellitől hozott eredeti mag termése, bőtermő, magas keményítőtartalommal, ugyszintén **Agnelli Pannóniája,** sárga husu, korai. Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad.

213

Uradalmi intézőség Mikosdpuszta, per Zalabér.

Szalma

10,000 métermázsza buza- és rozs-, 2000 mm. árpa- és zabszalma eladó. A téli szalma 300, a nyári 500 kor. 100 métermázsánként (egy wagon) wagonba rakva, a vevő ponyváival lekötve préselt állapotban. Oly reflektánsok, kik saját gőzpréstükkel préselhetnek, a téli szalmát 250 kor.-ért kaphatják wagononként.

= Nád =

1000 kévénkint 240 kor. wagonba rakva, vevő ponyváival lekötve. Egy wagonba, annak nagysága szerint 1000-1300 kévé rakható be. Az árak ab vasútállomás Székelyhid értendőek az árnak előleges beküldése mellett

Gróf Stubenberg József

: székelyhidi uradalmának számtartól hivatala ;

241

„ Világraszóló legújabb felfedezés. „

Egér- és patkányirtószer. (Nem mérge.)

„Ratin“-féle egértyphus-bacillus és patkánymikrobák összetétele a legbiztosabb e kártékony állatok kiirtására. Semminemű más állatra, sem emberre nem ártalmas. Egérbacillus használati utasítással 1 adag 180 korona, patkánybacillus használati utasítással 1 adag 3 korona. Nagyobb területeken e kártékony állatok tökéletes kiirtását elvállalja: „Ratin“ bakteriológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedülrusa **H A H N B E L A B U D A P E S T,** VII., Rottenbiller-utca 26/b. Prospektus ingyen.

239

60 fejőstehén,

bonyhádi tájfajta,

eladó Hatvan melletti gazdaságomban.

LENGYEL JENŐ, BUDAPEST, IX., ker.,
Ráday-utca 11. szám.

238

ŐS-BUDAVÁRA

felosztása alkalmából már csak rövid ideig a következő tárgyak kerülnek eladásra: 1 db villammótor, váltakozó áram gyári szám 3410. Ganz és Társa gyártmány 6 polus, 820 fordulat száma. 100 Voltos 20 lóerős, 1 db gázmotor dupla csilinderrel, 30 lóerős, gyári szám 206, Ganz és Társa gyár 1894-ben gyártották. Egy db vizkazán 10 légkönyomású biztonsági szeleppel, feszítővel és vizállást mutató üveg-gel felszerelve, kazának átmérője 80 centiméter, hossza 2 méter. Két darab Emke-féle forgószivattyu, Lőrenc Viktor-féle gyártmány, szívó magassága kilencz méter, nyomó magassága 5 méter. Egy drb transzmisszió 4 csapágygyal, 6 db szijkoronggal, jó karban levő szijakkal stb. minden a legjobb állapotban, minden áron eladó.

231

Értekezni lehet reggel 8-tól délután 5-ig Ős-Budavára területén a tulajdonossal.

Mc CORMICK

Harvesting Machine Company, Chicago U. S. A.
magyarországi igazgatósága Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

A takarmányhiány leküzdésére

ajánlja a nagy munkaképességű

„OHIO“ eredeti amerikai

tengeriszártépő-gépet,

amely egyszersmind szalma szecskázására és zöldtakarmány aprítására is használható, valamint a nagy munkaképességű

„International“

ered. amer.

csövestengeridaráló-gépet,

amelylyel az összes szemes takarmányfélék darálhatók.

Mindkét gépnek óriási a munkaképessége.

„INTERNATIONAL“ csövestengeridaráló-gép.

6. SZ

Hirdetési ár minden szó... den szó... A legkisebb...

Betöltő birtokos... KI

Földbirtokos... Díjmentes... A Magyar... és Erdős... és Egyesül... IX., Ullói-ut 2... birtokos... figyelmét... állást közvet... helyben gazdatis... bőzöb állások... gyeze. Az állásközvet... díjmentes. esetén az egy... zetősége a k... társra megfelle... let ajánl s a t... az illetők biz... solatait és ed... sikre vonatko... megküldi. Tisztelettel fe... birtokos és... kat, hogy gaz... sok betöltő... iróft egyen... közzétűtő... igénybe von... kedjenek. A M. Gazdatisz... Országos Egyes...

Betöltendő

Kulcsári állás... telekbe... már be van tölt... intézőség Aba...

Nőtlen, katonakö... eleget... korán kelő, zsidó v... sági felügyelőt ker... belépésre. Ajánlat... Aladár Endrefalva... szécsény címre küld...

Gazdasági mérte... len ké... sek, ki a magyar... velet szóban és in... nyelvet legalább s... magyar-német perfe... a gazdasági teend... mielőbbi belépésre... a szeszületet is is... ben részesülnek. A... rencziákkal és fizet... megadásával Fuchs J... Drabócz (Nyitra m...

Gazdatiszt keres... belép... kezelt gazdaságban... oly egyének, akik... minden ágazatban... tenyésztés terén me... ismerettel bírnak. A... szorgalom, pontossá... kelés. Bizonyítván... melyek vissza nem a... fizetési igények meg... és nyelvismeret, csa... kintintésével kért... szákosai gazdaság, T...

Gazdasági segéd... Az ily... bérletgazdaságra egy... sági tanintézetet vég... aki a magyar, roma... nyelvet és már gazda... lati jártassággal bír... A kérvények bizonyít... tokkal, melyek vissza... nek, az ilyői urada... gazdasága, Ilytön, A... intézendők.

Számtartót titkári... kellő fi... előbbi belépésre keres... das legintenzívebben... tokomra. Kitűnő gazd... retek, magyar, német... fekt levelezés, mérleg... vitel, feltétlen megbíz... referenciák követeltet... három nyelven fogalr... latok, bizonyítványmás... tési igények megjelöl... dendők Grünwald L... birtokos, Daruvár.

Korostetik egy nős... barouffi... tenyésztést tökéletesen... terséges költőgéppel b... csirkéket felnevelni, és... syobb tökével, m... egy már felállított, b... ben rendezett telep v... és hasznosították el... Crim: Nagymutniki... u. p. Zsaguzsén, Kras... megye.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel min.: den szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel min.: den szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérlő czimének kitételével közölünk. **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.**

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Dijmentes állásközvetítés!

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete (Budapest, IX., Ullői-ut 25.) felhívja a t. birtokos és bérlő urak figyelmét

állást közvetítő osztályára, helyben gazdatisztok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak készítve.

Az állásközvetítés teljesen díjmentes. Megkeresés esetén az egyesület ügyvezetése a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztot ajánl a tulajdonosnak az illetők bizonyítványát és az illetők bizalmasok által készített és adataikat megküldi.

Tisztelettel felkérjük a t. birtokos és bérlő urakat, hogy gazdatiszti állásbetöltése esetén alulírott egyesületi állásközvetítő osztályát igénybe venni sziveskedjenek.

A M. Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete elnöksége.

Betöltendő állás

Kulcsári állás, melyet a Köztelekben hirdettünk, már be van töltve. **Uradalmi Intézőség Abauj-Enyizsok.** 3065

Nőtlen, katonaközeltségnek elegendő telt, erőves korán kelő, zsidó vallású gazdasági felügyelő keresek, azonnali belépésre. Ajánlatok Feldmann Aladár Endrefalva, u. p. Nagyszécsény címre küldendők. 3135

Gazdasági mérlegképes nőtlen, magyar és német nyelvet szónban és írásban, a tót nyelvet legalább szónban és írásban, magyar-német perfect levelezés és gazdasági teendőkben jártas, mielőbbi belépésre. Olyanok, kik a szeszüzletet is ismerik, előnyben részesülnek. Ajánlatok referenciákkal és fizetési igények megadásával Fuchs József címére Dráhóc (Nyitra m.) intézendők. 3067

Gazdatiszt kerestetik azonnali belépésre intenzív kezelt gazdaságban. Pályázhatnak oly egyének, akik a gazdaság minden ágazatában és az állattenyésztés terén megfelelő szakismerettel bírnak. Megkívánatik szorgalom, pontosság, korai felkelés. Bizonyítvány-másolatok, melyek vissza nem adandók, teljes megadásra nem adandók, teljes fizetési igények meghatározásával és nyelvismeret, család állapot kitüntetésével kéremek. Török-Székességi gazdaság, Török-Székességi gazdaság, Török-Székességi gazdaság. 3112

Gazdasági segédtszti állás. Az ilyet udalomal birtokosokhoz egy fiatal gazdasági tanítványt kérek egyén, aki a magyar, román és német nyelvet és már gazdasági gyakorlati jártassággal bír, kerestetik. A kervevény bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldendők, az ilyet udalomal birtokosokhoz, Htyón, Arad megye intézendők. 3097

Számtartót titkári minőségben kellő fizetéssel mielőbbi belépésre keresek 3000 holdas legintenzívben kezelt birtokmra. Kifutó gazdasági ismeretek, magyar, német, horvát perfect levelezés, mérlegképes könyvitel, feltétlen megbízhatóság, jó referenciák követelmények. Mindhárom nyelven fogalmazott ajánlatok, bizonyítvány-másolatok fizetési igények megjelölésével küldendők Grünwald Lajos nagybirtokos, Daruvár. 3098

Kerestetik egy nő egyén, ki baromfi- és nyul-tenyésztést tökéletesen érti, mesterséges költőgéppel banni tud és csirkéket felnevelni, esetleg nagyobb tőkevel, mint azzal, egy már felállított, teljesen berendezett telep vezetését és hasznosítását elvállalni. Cím: Nagymutniki gazdaság, u. p. Zsuguzsán, Krassó-Szathény megye. 3132

Kerestetik segédtszti, kinek a tejjgazdaság és sertéshizlalás terén néhány évi gyakorlata van. Folyamodványok Battyány Zsigmond gróf gazdasági intézőségéhez intézendők Csendlak, posta Ferencfalva. 3133

Értelmes, józan, tisztakerű, nős földműves, ki jól tud írni és számolni, magtársnak felvétetik. Bemutakozás csak meg-hívásra. Sebő Zsigmond bérlő, Veszprém-Bozok, posta Enying. 3134

Ispán, nős, kiscsaládu, szerény igényű, azonnali belépésre kerestetik. Román nyelvet bírök előnyben részesülnek. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal Gyémánt Mihály Ándacs-puszta, Nagyszalonca címre küldendők. 3131

Gyakorlott iszán felvétetik márczius havi belépéssel. 700 holdas intenzívben kezelt birtokra. Pályázhatnak oly 30-40 éves nős egyének, akik önállóan rendelkezni tudnak, leg-alább 10-15 évi intenzívben kezelt birtokon szerzett praxissal bírnak, tehenszerűen és tejjgazdaságban teljesen jártasak. Földmivessésként teltt tisztek és akik valamely rész-nyelvet is bírnak, előnyben részesülnek. Sajátkezűleg írt folyamodványok, a fizetési igények megjelölésével és bizonyítvány-másolatokkal **Varga Sándor** címre Bányavár, posta Mura-szardahely küldendők. 3130

Gazdatiszt kerestetik, izr., kisebb családu, hevesmegyei gazdaságomban, 1500 kor. évi fizetéssel és szokásos mellékjárnakkal. Ajánlatok küldendők Mautner József Budapest, Nagymező-utca 43. 3146

Méltóságos báró Springer Gusztáv bucsányi uradalomban 2 gazdasági segédtszti állás betöltendő. Csak oly egyének pályázhatnak, akik már belterjes gazdaságokban működtek, a magyar és német nyelvet szónban és írásban, a tót nyelvet pedig, az itteni munkaviszonyok miatt legalább szónbelileg bírják. Pályázatok a Jóságigazgatóság-hoz Bucsány, Nyitra megye, küldendők. 3148

A geszti gazdaságban (Somogy megye) uredésben lévő iszán állásra folyamodhatnak oly izraelita vallású, nős, kiscsaládu egyének, akik már nagyobb gazdaságokban mint fel-ügyelők alkalmazásban voltak, jártasak vagy a külső gazdasági dolgokban, valamint a gazdasági egyszerű könyvvitelben, előző állásuktól több évi bizonyítványt tudnak felmutatni, és jó referenciákkal rendelkeznek. Évi fizetés: 600 korona készpénz, lakás, 20 mérő buza, 20 mérő rozs, 10 q. szemes tengeri, 10 q. ocsu, 16 méter tüzifa, naponta 4 liter tej, 2 db sertéslegeltetés növénydekkivel, konyhakert. Folyamodványok bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldendők, Halmos Imre földbirtokos címére Cseszt, Somogy megye küldendők. Az állás esetleg azonnali is elfoglalható. Az első három hónap próbaidő. 3147

Állást keresők

Gépez-kovács, kiscsaládu, kintinó lovasaló, jó bizonyítványokkal rendelkezik, gazdaságban alkalmazást keres. Dózsigy Márton gépez-kovács Füzesgyamat, házszám 921. 3141

Gazdatiszt állást keres 1908. évi április 1-ére a keszthelyi gazd. tanítványt vizsgálati vizsgálat telt, 23 évi kintinó gyakorlattal bír, 42 éves, izr., nős, gyermektelen, felmondatlan állásban működik. Szives megkereséseket **K. I. V.** jel alatt a kiadóhivatalba kér. 2270

30 éves, izr. vall., nős, gyermektelen, külső és belső gazdaság, valamint szorkorrépa, dohány, tehenszerű és hizlalásokban teljesen jártas, jelenleg is egy 1600 holdas gazdaság kezelő-tiszte, április hó 1-ére kezelőtiszti, iszáni állást keres. Czime a kiadóban. 3045

Gazdasági könyvelő, mérleg-kezelő, ügyvezető, magyar, német és szlav nyelveket szónban és írásban bírja, a bizonyítványokkal és hosszas gyakorlattal, a gazdaság minden ágazatában teljesen jártas, mielőbbi belépéssel állást keres. Szives megkereséseket a „Köztelek” kiadóhivatalához „L” jelleg alatt kéremek. 3027

Műkertész, ki a kertészet felvételét, összes ágait érti, jó bizonyítványokkal rendelkezik, 44 éves, több nyelvet beszél, Európán legnagyobb mű-és kereskedelmi kertészetben működött, szőlőművelés, gyümölcsfa, konyhakert, díszkert és délkeleti növények bántamodját kintinó érti, 1908. évi február hó 1-ére megköltő állást keres. Szives megkeresést **ker. műkertész Kispest, Dugonics-utca 3.** 1743

Vinczelléri állást keres márcz. 1-ére. 30 éves, róm. kath. vallású, nős, kiscsaládu, beszél magyarul, tótul, érti az összes szőlők, olványok készítését, bor és gyümölcsfa kezelését, hozzá maga józan, szorgalmas, munkaszerető, 16 évi bő tapasztalattal és jó bizonyítványokkal rendelkezik, jelenleg is nagyobb uradalomban van alkalmazva. Szives megkereséseket Szabó János urad. vinczellér Szarazpatak címzendők. 3083

30 éves, nőtlen, róm. kath. kertész, nagyobb faluban vagy forgalmas városka mellett, szintén faluban, oly uradalomal óhatna mint önálló kertész állást nyerni, hol kintinó tenyésztésből perozontro is dolgozhatna, melyek folytán az illető uradalomal igen javára válna s jövedelmező forrás lenne. További megegyezések levélben. Szives megkereséseket kér Vagyorá Ferenc kertész Budapest, VII., István-ut 6., I. emelet. 31. 3092

Földmivessésként kintinó és iskolát jeles sikerrel végzett, 3 évi jó gyakorlattal bír, ág. ev. vallású, 28 éves, nős, kiscsaládu, ki gazdaságban nevelődött, jelenleg felmondatlan állásban működő, szorgalmas egyén állást keres április 1-ére. Jártas a gazdaság összes ágában, a számadások vezetését alaposan érti. Képzetségihez megfelelő állást keres mint b. iszán, kulcsári, gépező-gazda, kisebb gazdaság önálló vezetését is vállalja. Szives megkereséseket kér a kiadóhivatalba „Szorgalmas” jelleg alatt. 3126

Szólőtelep kezeli, fiatal, nős egyén ajánlja magát állandó állás betöltésére. Szives értesítést „Kezeli” jellegével a kiadóhivatalhoz kér, honnan továbbítatik. 3087

Gépez-kovács, saját szer-40 éves, nős, 17 évi számlájával, állást keres április 24 vagy azonnali belépésre, érti összes gazdasági gépek kezelését és javítását, kéveköti és maroklako arató-keveköti eszközök készítését és a szak-szerű lovasalást. Több évekig volt nagyobb uradalomalban, jelenleg is állásban van. Szives megkereséseket **Ulmer Lajos** gépez, Mező-Sályi, Torda-Aranyos-m. 3086

Állást keres mielőbbi belépésre. 15 évi gyakorlattal bír, elméletileg és gyakorlatilag képzett szőlész, gyakorlati gazdasági, ki a szőlő-szet, borászat, gyümölcsészet minden néven nevezendő ágában, a mai kor igényei szerint teljesen jártas, ugyszintén a mezőgazdaságban és állattenyésztésben, valamint az irdai teendőkben. Szives megkereséseket „Erélyes tisz” jelleg alatt kér. 3088

Gazdatiszt állást keres azonnali belépésre, 11 évi gyakorlattal, **kassai tanítványt vizsgálat telt,** 35 éves, római katolikus, nős, gyermektelen, ki magyar, német és szerb nyelvet szónban és írásban tökéletesen bírja, teljesen megbízható, erélyes, józan életű, fáradságot nem ismerő, gazdaság önálló vezetését és könyvitelt teljesen érti, gyakorlati nagy intenzívben kezelt gazdaságokban szer-zette. Szives megkeresést **„Elismert jó gazda”** jel alatt a kiadóhivatalba. 3095

Parádés - kocsis, ki gróf Ferenc urad. 6 évig volt hason-mintőségben alkalmazva, nős, egy gyermekkel, mielőbbi belépésre állást keres. Czim Kornély István, Tata, Tanoda-tér 15. 3123

Gazdasági intézői, számvévi öi keres azonnali belépésre, m.-óvári gazd. akadémiát jeles sikerrel végzett 36 éves, róm. kath. nőtlen egyén, ki a legnagyobb grófi uradalomal egyikeben több éveken át működött mint intéző, nagyobb gazdaságokat és kastélyokat kezelte, azok számadásait vezette és közben a birtoki számvévségben is alkalmazva volt. Ugy az irdai munkákban, mint a gazdaság kezelésében teljesen jártas és kintinó bizonyítványokkal rendelkezik. Czim a kiadóhivatalban. 3121

Intéző gazdatiszt, okleveles jelesen végzett, 19 évi gyakorlattal, melyből 16 évi egyhuzamban egy nagy intenzívben kezelt uradalomal töltött el, vezető tiszti állást keres. Állást azonnal elfoglalhatja. Szives megkereséseket e lap kiadóhivatalába kéremek. 3110

Földmivessésként jeles sikerrel végzett, nagyobb gazdaságokból 7 évi gyakorlattal bír, szerény igényű, 27 éves, róm. kath. vall. nőtlen, józan életű, megbízható egyén felügyelői, b. iszáni, nőtlen vagy nős állást keres apr.-máj. 1-ére. Szarvasmarhatenyésztés, növénytermelés és beteg állatok gyógykezelését alaposan érti. Tejjgazdasággal egybekötött kisebb gazdaságok önálló vezetését elfogadja. Beszél magyar, román és törve német nyelvet. Állása felmondatlan. Czim a kiadóban. 3122

Földmivessésként kintinó és jeles sikerrel végzett, 3 évi jó gyakorlattal bír, ág. ev. vallású, 28 éves, nős, kiscsaládu, ki gazdaságban nevelődött, jelenleg felmondatlan állásban működő, szorgalmas egyén állást keres április 1-ére. Jártas a gazdaság összes ágában, a számadások vezetését alaposan érti. Képzetségihez megfelelő állást keres mint b. iszán, kulcsári, gépező-gazda, kisebb gazdaság önálló vezetését is vállalja. Szives megkereséseket kér a kiadóhivatalba „Szorgalmas” jelleg alatt. 3126

Gyógykovács, 9 évig e minőségben alkalmazásban volt, most egy nagy uradalomalban van alkalmazva, a patkólas minden ágában jártas, gyógykezelést, állattenyésztést érti, gazdasági eszközöket javítani és kezelni tudja, megfelelő állást keres február hó 5-1 belépéssel. Czim: Módel Jenő Pusztaföldemes, p. Réti-major, Pozsony-megy. 3124

Irnokkulcsári, esetleg hasonló állást keres, alkalmazást keres áprilisi belépéssel földmivessésként jelesen végzett, 26 éves, kiscsaládu, tehenszerűen és jártas egyén. Szives megkereséseket **R. K. kulcsári** Füzess-Gyarmat, Polgármesteri Hírdetés-czimre kér. 3127

Tisztartót állást keres márcz. 1-ére. 30 éves, nős, kiscsaládu, jeles későbbi belépésre egy felsőbb gazd. tanítványt végzett, 39 éves, nős, 4 gyermekes tisztartó, ki jelenleg egy 2400 holdas erélyi uradalomalban mint intéző szolgál, számalékekésben is hajlandó állást vállalni. Szives megkereséseket kéremek a kiadóhivatalba. 3125

Segédtszti vagy ennek megfelelő állást keres barmtikori belépésre gazdasági tanítványt végzett, hosszabb gyakorlattal bír, jó bizonyítványokkal rendelkező keresztény, nőtlen fiatalember. Esetleg kisebb gazdaság önálló kezelését is elfogadja. Czim a kiadóhivatalban. 3091

Ispánnak ajánlkozok földmivessésként jelesen végzett, 47 éves, ref. vall., kiscsaládu egyén, gyermekkora óta gazdaságban működik s teljesen megbízható és erélyes, irdai teendőkben jártas. Czim a kiadóhivatalban. 3095

A pápai földmivessésként jelesen végzett, 30 éves, nős, családtalan fiatal ember állást keres, ki az összes gazdasági teendőkben jártas, aki már egy nagyobb birtokot önállóan kezelte, elfogadja kulcsári, majorgazdai, felügyelői vagy hozzá hasonló állást barmtikori belépésre. Németh János, Győr, p. Ábrény. 3144

Gépez-kovács állást keres vagy előbb is, ki már nagy grófi uradalomalban volt több éven át, jó bizonyítványokkal rendelkezik, tökéletesen szakavatott gépez és kovács, kintinó lovasaló, józan, nős, családos. Kozics Lajos Ercsi, Fehér megye. 3142

Gépez, ki a különféle rendszerekű lokomobillák és cséplőgépek, valamint az összes mezőgazdasági gépek javításában és azoknak kezelésében nagy gyakorlattal bír, mint ilyen nagy uradalomalnál hosszabb ideig volt alkalmazva, jó bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres, amit azonnal vagy február 15-én elfoglalhat. Nős, gyermektelen, beszél magyarul és törve német és horvát nyelven. Czim: Márton L. gépez Parnó, Zemplén m. 3143

Gazdatiszt, 17 évi gyakorlattal, nős, kiscsaládu, izr. vallású, szorgalmas, minden tekintetben megbízható, dohány, cukorrépa-termelésben, hizlalás és tejjgazdaságban teljesen jártas. Jelenleg 5 év óta van alkalmazásban mint önálló iszán. Április 1-ére való belépésre rendelkező, önálló iszáni állást keres. Megkereséseket „Szakvizsgázott” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéremek. Czim: Schwarz Dávid uradalmi iszán. Pusztá-Cseplo. u. p. Hort, Heves m. 3145

Állatok

Sovány és hzott sertéseket legjobban értékesít és beszeres — BAUER B. GYULA sertésbizományos Bpest, VIII., Rákóczi-ut 73. TELEFON 79-41. Minden felvilágosítást díjtalanul készséggel adatik.

Muraközi 2 és 3 éves hibátlan kancacsikókat keresek megvételre. Szives kimerítő ajánlatokat kér Hodonyi gazdaság Hodony, u. p. Merczfalva. 3099

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalomalban, posta Koncza, kaphatók: Magyar bikák, iszók és igásokok, Polandkina kanok, Olasz emdeni gunarak, Pekingi gácsérok, Bronz-pulyka-kakások. Lámpanéküli kőltőgépek. Fenti baromfi-fajok tojásai. Pernai lenmag, Székely-putyi, prairie tengeri, óvári, Oberdorfi tak repámag, Amerikai dió-, kóris-, szil-, dísz-, sorfák. 222

Hollandi tehén és **szil, val-** mint **bika, eredet** Hollandiából importáltak (4 tehén, 12 iszók és 1 bika) kintinó tenyészfaj, azonnal eladó helyszüké miatt. Bővebbet Földes Győző, Budapest, V., Alkotmány-u. 16. I. 3. Az állatok megtekinthetők Rótszilas, V. áll. Sárbovárd, Fejér m. 3073

Eladó 2 drb valódi tiszta, szálfélszörű angol foxterrier fehér alapon fekete foltokkal, az egyik him, 10 hónapos, a másik nőstény, 6 hónapos, ára 50 kor. Fái Károlynál Menyháza, Arad megye. 3074

Eladó egy pár 4 éves, 173 cm., világos pej, Northstar VI után nevelt hibátlan herét hirtős ló 2400 korondért. Gyika Elemér földbirtokos Dézsánfalva, posta Temes-Moravicza. 3072

Egy éves fehér szőrű mangalicza kan sertések, tenyésztésre alkalmasak, vannak eladásra felállítva, míg a készlet tart Sárközy Jenő földbirtokosnál Nagy-Bajom, Somogy m. 3070

Ménló, Furiozó vagy nagy Nonius, erős csontozatu, magas, kifogástalan tenyészkepes, megvételre kerestetik. Részletes leírás, kor, magasság, faj, szín és árai ellátott ajánlatok Szandai gazdaság, u. p. Szolnok czimzendők. 3118

Marhamérlegek!

Erős vaskorlátal 1500 kilogramm horderőre a leg-erősebb szerkezettel.

Szekér-Hidmérlegek

szekerek és állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 m. hosszú, 2 m. széles, a leg-erősebb kivitelben.

Raktári-mérlegek!

pontos kivitelben minden mérleg törv. hitelesítve, 2 évi jókarbantartás mellett.

DÉNES MANÓ

gazdasági szekérhidmérleg-és marhamérleg-gyáros

Budapest,

Iroda és raktár:

VII., Dohány-u. 92.

Gyártelep:

Gizella-ut 53-55.

(Csömöri-ut sarok).

Javítások eszközözése czéljából szerelőt azonnal küldök.

Telefon és Interurbán 88-30.

Cserhátsurányban,

Nógrád megyében több egy éves és kéteves angol félvér sajátnevelésű csikó, ménesfeloztatás miatt eladó. Megkereséseket Lővész Nándor, huszárfőhadnagy Cserhátsurány, Nógrád megye. 3101

Eladó

állatok. Széll Kálmán ur rátót-hérátházi tenyészte- ből származó, orsz. törzskönyve- zett telvér szimmenthali tenyész- tésűnkben tuberkulnra nem reagáló, mesterségesen forralt tején nevelt, hágóképes 1 1/2 éves bikák vannak eladók, ugyanitt el- fogadunk napi árban eljegyéz- seket bonyhád-szimmenthali ke- resztésű bika- és iszókhorjakra. Miklós Endre földbirtokos Pla- sárhalom, u. p. Ujkecske. 3100

4 kistflas,

6 jan.-márcz. oltási hasas, 6-8 év közötti bonyhád- szimmenthali keresztésű tehén, kimutatható évi 2-3000 ltr tejelvéssel, 5-6 q sulyban, borjuval v. arétkül kgr.-kinti árban vagy dr.- kint takarmányhiány folytán eladó. Ráth János Domb- iratos, vasut Lökősháza. 3102

Telivarmének

eladók Luczen- facher Miklós petteudi, Fejérmegyei ménesből; Sebes 10 éves pej, 164 cm. magas, apja Bálvány a. Semele, ára 800 forint, Amarra 7 éves pej, 165 cm. magas, apja Dunare, anyja Algebra, ára 1200 forint. 3137

Noház

Nori-féle tenyészkan- vemhések a szilvágyi bérzadas- gában eladók. Posta- és vasut- állomás Assád. Ugyanitt eladók tisztafajú Yorkshre-kanok, val- mint 800 q. kintinó sarju és ugyanannyi előszóna. 3138

Eladó nőri kancák,

Alulírott főbérnököség nőri tenyészte- ből szépen fejlett 1 db hasas 4 éves kancacsikó, 3 db meddő 4 éves kancacsikó, továbbá 3 db 3/4 éves méncsikó, 14 db 3/4 éves kancacsikó eladó. Venni szándé- kozóknak készséggel ad felvilá- gosítást az Uradalmi főbérnököség Álsó-Lendván. 3136

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett számtal

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50. BUDAPEST—KELENFÖLD

a budai-úton, a vasutállomással szemben.

A Szegedi kenderfonógyár r.-t. Szegeden

felhívja a t. gazdaközönség figyelmét minden szerkezetű aratógéphez használható

manila kévekötfonalára,

melyet mint egyedüli hazai gyártmányt, garantált 45 kg. minimális hordképességgel, **a külföldinél jelentősen olcsóbb árban szállít.**

Mult évben több mint 1000 mmázsát adott el a gyár és számos nagy uradalom elismerő-levele bizonyítja a fonal kifogástalan minőségét.

Ugyanott **gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárak, kenderzsákok** legelőnyösebben beszerezhetők.

DEHNE Fr. gőzeke gyára magyarországi vezetősége: **Timár Ede** cégénél, Budapest, Lipót-körút 28.
Vásárlás előtt kérjük az uradalmakat a DEHNE Fr. legújabb gőzeke előnye ismertetésének megküldésére.

REICHEL és HEISZLER vegyipari gépgyára.

rezárú-, gőzkazányár és fémöntőde.
:: Budapest, X. ker., Noszlopy-utca 1. szám. ::

Magyarország legrégebbi speciális gyára, mezőgazdasági szeszgyárak berendezésére.

Szeszfőzdék, finomítók és élesztőgyárak teljes gép felszerelése, a legújabb rendszerek alapján, az anyag legnagyobb kihasználásával. Fennálló gyártelepek felülvizsgálata, átalakítása, egyes gépek és készülékek szállítása, átalakítása és javítása, hiányok kipuhatolása és pótlása szakavatott közlegeink által pontosan és jutányosan eszközöltetik. — Tervek és költségvetések, szükség esetén kiküldetések díjtalanul. — Gyümölcs, szőlőtörköly és borseprő feldolgozásához kitűnő rendszerű pálinkafőző-üstök. — Számos kiállítási érem, diszoklevél.

Legolcsóbb és legjobb természetes trágya

a Budapest székesfővárosi szemétfuvarozási és feldolgozási r.-t. szentlőrinczi telepén előállított

Cséry-féle szemétrágya

A válogatott és rostált organikus anyagokkal bővelkedő szemét hosszantartó komposztirozásnak és érésnek vettetik alá. Teljesen helyettesíti az **istállótrágyát**, kitűnő **talajkötő** és **talajjavító**.

Kizárólagos képviselők: **BAYERTHAL és LEVY** Budapest, V., Bálvány-u. 26.

Elismerő levelek, vegyelemzések, ismertető füzetek stb. rendelkezésre állnak.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

Budapest, (Külső-Váci-ut)

Csáklya-utca 3. sz. alatt.

Vasöntőde, gép- és rézműgyár. III. Szpecial gépgyár.

Szeszgyárak berendezésére: Elvállalja mindenfajta szeszfőzde, szeszfinomító, és élesztőgyár teljes gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig. Átalakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

Mindenemű pálinkafőzőkészülékek, gyümölcs, törköly, borseprő stb. égetésére. Czezfrezó eljárás a SOMLÓ-féle szabadalom szerint, melyel a legmagasabb szesznyeredék érhető el. (Kukoricánál 38 liter 0/0-ig.) ::::: Tervekkel és költségvetésekkel készségesen szolgálunk.

Nemzetközi szeszértékesítő és erjesztő iparkiallítás. Bécs, 1904. Nagy állami érem. Legmagasabb kiüntetés.

(Az OMGE. törvényjavas különösen é

Törvényjav fő

1. §. A

alapján készü

Ez a ki

1. az egy

keresztülvitelén

2. ott, ah

akár már ered

változások fo

talanságoknak

elkerülhetlenül

által leendő m

Uj tisztá

valamely becsl

jövedelmi foko

becslőjárások

is annyira nag

nem lenne ará

2. §. Az e

minden község

pontjában eml

ki, ahol és am

elrendeltetik.

3. §. A f

lása a törvényh

felügyelőség, il

előjáróság (vár

leteket is felt

képest indithat

A javasla

kérdésben, hog

nak helye, végé

A pénzüg

bizottságnak vé

az országos föl

Vélemény

11. §. értelmé

s a viszonyok

jegyzőkönyvbe

Indok meg

latok érdemle

4. §. Állar

földadókataszter

kodás a vidék

átmeneti jellegű

5. §. A m

XXII. t.-cikkbe

keresztül a föld

Evégből a

nem azonos m

miniszter által

előjáróság 1908

6. §. A m

bármilyen változ

eljárás során ál

módon, a változ

teni, aki a fenn

van. Ez a kötele

fizikai személye

A bejelent

veendő fel.

7. §. A f

községi (városi)